ГРАД ПИРОТ

ПЛАН РАЗВОЈА

2021–2028.

Израду Плана развоја града Пирота за период 2021–2028. године
Град Пирот реализовао је уз стручну подршку Регионалне развојне агенције Југ

RRA JUG
regionalna razvojna agencija jug
regional development agency south

Јун 2021. године

САДРЖАЈ

I Уводна реч градоначелника 4

II Увод 5

III Методологија израде Плана развоја града Пирота....6

IV Циљеви одрживог развоја Уједињених нација 13

V Профил заједнице (социо-економска анализа) 14

VI Визија града Пирота до 2028. године 84

VII Стратешки приоритети 85

VIII Развојни правац 1. Унапређење јавне управе 86

IX Развојни правац 2. Развој инфраструктуре и заштита животне средине 93

X Развојни правац 3. Унапређење друштвених делатности 112

XI Развојни правац 4. Развој привреде 133

XII Институционални оквир за спровођење Плана развоја града Пирота 149

ЛИСТА СКРАЋЕНИЦА

ІПА – Инструмент за претприступну помоћ
SWOT Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats – снаге, слабости, прилике, претње
УН – Уједињене нације
ЕУ – Европска унија
ОУН - Организација уједињених нација
РЗС – Републички завод за статистику
УППР – Унапред припремљени план реорганизације
РСД – Међународна ознака валуте за динар
БДП – Бруто домаћи производ
ЛПА – Локална пореска администрација
ЦЕОП – Централна евиденција обједињене процедуре
УЉР – Управљање људским ресурсима
ГИС – Географски информациони систем
ИТ – Информационе технологије
РГЗ – Републички геодетски завод
ПП – Просторни план
ПГР – План генералне регулације
ПДР – План детаљне регулације
ЈКП – Јавно комунално предузеће
МГСИ – Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре
ЈЛС – Јединица локалне самоуправе
ЈП – Јавно предузеће
ОЦД - Организације цивилног друштва
НВО – Невладина организација
МНРЛ – Ментално недовољно развијена лица
МЗ – Месна заједница
РС – Република Србија
МСП – Мала и средња предузећа
ПР – Предузетник
НАЛЕД – Национална алијанса за локални економски разво
ИСО – Међународна организација за стандардизацију
ХАЦЦП – Анализа опасности и критичних контролних тачака
ИПАРД – Инструмент за претприступну помоћ у области руралног развоја
ЦЕФТА – Централноевропски уговор о слободној трговини
ПП – Парк природе
СРП – Специјални резерват природе

I УВОДНА РЕЧ ГРАДОНАЧЕЛНИКА

Поштовани суграђани,

Пред вама је План развоја града Пирота за период 2021–2028. године, стратешки документ који ће у наредном периоду бити главна смерница за развој нашег града.

Суштински, документ се наслања на претходну Стратегију одрживог развоја, сагледавајући све битне сегменте развоја кроз четири приоритетне области:

- развој инфраструктуре и заштита животне средине,
- унапређење јавне управе,
- развој привреде и
- унапређење друштвених делатности.

Израда овог документа захтевала је пуно ангажовање радних група које су биле формиране по приоритеним областима, учешће свих носиоца локалног развоја из јавног, привредног и цивилног сектора, као и Вас грађана.

Процес израде документа укључивао је високу транспарентност, уз перманетно позивање локалне заједнице да кроз јавне консултације, предлоге и јавну расправу узму учешће у доношењу овог значајног документа.

С тим у вези, документ садржи предлоге развојних пројеката који су резултат иницијатива и сугестија свих релевантних учесника који су препознали важност да се укључе у процес израде Плана развоја града Пирота за период 2021–2028. године.

Пред нама је изазов и задатак да у наредним годинама радимо на остваривању циљева које смо заједнички дефинисали, како бисмо средину у којој живимо и радимо учинили још бољом.

Градоначелник
мр Владан Васић

II УВОД

План развоја града Пирота за период 2021–2028. године (у даљем тексту План развоја) је кључни стратешко-плански документ града који треба да подстакне будући раст и развој целокупне локалне заједнице. План развоја обухвата друштвену и економску сферу, као и аспекте заштите и побољшања животне средине, просторног уређења, изградње и реконструкције инфраструктуре и унапређења рада јавног сектора и друштвених делатности, при чему ће један од битних аспеката у оквиру развоја друштвених делатности, а и шире, бити посвећивање пажње перспективи родне равноправности и даљем развоју механизама за унапређење родне равноправности.

План развоја израђен је као оквир за дефинисање заједничких циљева, подстицање локалних снага, али и као одговор на изазове будућег развоја града Пирота и свеукупног живота у њему. Као такав, План развоја је усклађен са развојним плановима, програмима, стратегијама и политикама на вишим нивоима власти, као и са другим секторским стратегијама и законским оквиром на републичком нивоу.

План развоја је припремљен од стране радних тела која је именовао градоначелник града Пирота уз пуно учешће јавног, приватног и невладиног сектора. Целокупан процес координације и праћења израде Плана развоја био је у надлежности Координационог тима за израду Плана развоја града.

Сврха израде Плана развоја је да информише целокупну јавност – јавни, приватни и невладин сектор, о будућем развојном путу града и уједно представља основу за израду будућих детаљних планова и програма у појединим секторима и областима.

Визија развоја и будући стратешки циљеви развоја града Пирота дефинисани су на период од седам година. Прихватајући чињеницу да постављање циљева подразумева не само одговор на питање „шта", већ и „како", те да је одговор на ово питање од кључног значаја за квалитетно спровођење Плана развоја, Координациони тим за израду Плана развоја града и тематске и стручне радне групе су развиле детаљне стратешке циљеве и мере за остваривање тих циљева.

Даље, прецизно припремљени и разрађени пројекти и мере нису само основа за планирање и коришћење финансијских средстава града, него и добра основа за приступ екстерним изворима финансирања, попут републичког буџета, али и Инструмента за претприступну помоћ (IPA) програма Европске уније и других међународних или билатералних донатора.

Предуслов за квалитетно и правовремено спровођење Плана развоја јесте препознавање његовог значаја од стране целокупне локалне заједнице (јавни, приватни и невладин сектор) и виших нивоа власти, као и успостављање механизама, који су предвиђени Планом развоја, за његово спровођење,

извештавање, и свеукупну операционализацију, што је задатак који граду Пироту, али и свим другим актерима у локалној заједници, предстоји у наредном периоду.

План развоја града Пирота 2021–2028. године израдили су Координациони тим за израду Плана развоја града и четири тематске радне групе, уз техничку, стручну и методолошку подршку Регионалне развојне агенције „Југ" из Ниша.

Изрази којима се означавају лица у овом Плану односе се подједнако на лица мушког и женског пола без обзира на то у којем су граматичком роду изражени.

III МЕТОДОЛОГИЈА ИЗРАДЕ ПЛАНА РАЗВОЈА ГРАДА ПИРОТА 2021–2028. ГОДИНЕ

Према Закону о планском систему Републике Србије („Сл. гласник РС", бр. 30/2018), План развоја је дугорочни документ развојног планирања који усваја Скупштина јединице локалне самоуправе на период од најмање седам година. Према наведеном Закону, основни елементи плана развоја су: анализа постојећег стања, визија, приоритетни циљеви и преглед мера којима се достижу предложени циљеви, са краћим описом. План развоја представља документ интегрисаног планирања полазећи од основне претпоставке међузависности природних, друштвених и економских система, са циљем достизања синергијских ефеката, уз задржавања основног фокуса сваког од сектора.

Стратешко планирање јесте један од инструмената који стоје на располагању локалној самоуправи у вршењу њене основне улоге, а то је обезбеђивање развоја и константно унапређивање привредног и институционалног амбијента за привлачење инвестиција и јачање локалне економије, развијање партнерских односа са приватним сектором, друштвени развој, просторно-планско планирање и изградња инфраструктуре, заштита животне средине, итд.

Скупштина општине Пирот је 2015. године усвојила Стратегију одрживог развоја општине Пирот 2015–2020. Због истека важности Стратегије одрживог развоја 2020. године, градско руководство и стручне службе града Пирота одлучили су да приступе изради Плана развоја града за период 2021–2028. године, као свеобухватног стратешког документа будућег развоја града, који ће у себи садржати компоненту будућег просторно-планског планирања и развоја инфраструктуре, привреде, друштвених делатности, локалне самоуправе и заштите животне средине.

На основу усвојене методологије, послови координације израде Плана развоја града поверени су Координационом тиму за израду Плана развоја града и стручним радним групама које су чинили: представници градске управе, стручна лица градских јавних предузећа и установа, стручна лица републичких јавних предузећа и установа, представници социјалних, образовних и здравствених институција, представници цивилног сектора, представници привредника и пољопривредника и других стручњака.

Основни задатак Координационог тима и радних група био је да израде анализу постојећих ресурса, дају препоруке за будући развој града у оквиру свог делокруга рада, дефинишу циљеве и да предложе мере и пројекте за унапређење развоја града Пирота.

Иако је процес планирања и израде Плана развоја града иницран од стране градског руководства града Пирота, његово спровођење је засновано на принципу „одоздо на горе", који подразумева дефинисање приоритета кроз консултативне процесе свих нивоа власти и свих сектора друштва. У складу са приоритетним областима дефинисаним пројектним задатком, формиране су 4 радне групе у следећим областима: 1. јавна управа, 2. инфраструктура и заштита животне средине, 3. друштвене делатности и 4. привреда.

У складу са пројектним задатком и на основу израђене социо-економске анализе (профил заједнице), урађена је SWOT анализа на основу које су дефинисани конкретни секторски циљеви, подциљеви, мере и пројекти.

Стратешко планирање је континуирани процес утврђивања циљева локалне заједнице и начина њиховог постизања који је партиципативан и који се остварује кроз партнерство свих заинтересованих страна. На овај начин постиже се и власништво над процесом и над документом који је резултат процеса, али и консензус и подела одговорности за постављане циљеве и избор начина за њихово постизање. Тиме што јасно дефинише приоритете и правце развоја, даје се јасан оквир за будуће инфраструктурне инвестиције и стварају се претпоставке да развој буде вођен реалним потребама локалне заједнице.

Партнерство и партиципација подразумевају заједнички рад на изради Плана развоја града којим се гарантује ангажовање већих ресурса, веће знање и повећава се поверење у процес у коме добровољно учествују и сарађују сви релевантни актери чиме се обезбеђује транспарентност рада органа локалне самоуправе.

Усвајање Плана развоја од стране Скупштине града представља знак потенцијалним донаторима, постојећим привредницима и будућим инвеститорима да постоји социјални консензус око тога шта су развојни приоритети на локалном нивоу.

Зашто стратешко планирање развоја?

Закон о локалној самоуправи („Сл. гласник РС", бр. 129/2007, 83/2014 - др. закон, 101/2016 - др. закон и 47/2018) прописује да „Јединице локалне самоуправе сарађују и удружују се ради остваривања заједничких циљева, планова и програма развоја... " (Члан 13), да „Општина, преко својих органа, у складу са Уставом и законом: 1) доноси програме развоја; ... 7) доноси и реализује програме за подстицање локалног економског развоја, предузима активности за одржавање постојећих и привлачење нових инвестиција и унапређује опште услове пословања" (Члан 20), и да „Скупштина општине, у складу са законом: 4) доноси програм развоја општине и појединих делатности;" (Члан 32).

Поред тога што представља законску обавезу, важан разлог за припрему и доношење Плана развоја града је потреба да се у циљу унапређења локалног одрживог развоја обезбеди синхронизована и координисана планска активност на различитим нивоима града. На тај начин се обезбеђују услови да се приоритетни развојни пројекти потпуно припреме (израдом потребне документације, усаглашавањем планских докумената, решавањем имовинско-правних односа) чиме се стичу услови да се обезбеде додатна финансијска средства за њихову реализацију. Такође, веома је важна и чињеница да повлачење средстава из већине домаћих и међународних фондова и програма није могуће уколико не постоји усвојен документ у коме се дефинишу циљеви и приоритети локалне заједнице за које се траже средства.

У том смислу, главни циљ стратешког планирања јесте доношење Плана којим се подржава визија и вредност заједнице. Такође, циљ је остварити чврсто партнерство на локалном нивоу кроз заједничко дефинисање, процену и активирање развојних шанси и циљева путем заједничких акција и пројеката. Како бављење развојем захтева знање и компетенције, циљ овог процеса јесте да јача капацитете локалних људских ресурса кроз сталне едукације и обуке. Оптимална расподела буџетских средстава треба да буде заснована на приоритетима развоја града, те стога циљ стратешког планирања јесте да иницира и да уведе праксу вишегодишњег планирања локалног буџета, у циљу правовременог издвајања буџетских средстава за реализацију градских приоритета. Законом о буџетском систему („Сл. гласник РС”, бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013 - испр., 108/2013, 142/2014, 68/2015 - др. закон, 103/2015, 99/2016, 113/2017, 95/2018, 31/2019 и 72/2019) предвиђа се да се у процесу израде буџета врши вишегодишња расподела ресурса, како би се обезбедило оптимално функционисање локалне самоуправе. Оваквим планирањем, које повезује планске циљеве и активности са средствима потребним за њихову реализацију, утврђују се основни развојни правци града и помаже у оптималној алокацији ограничених средстава.

Стратешки, законски и институционални оквир за планирање локалног одрживог развоја

Од 2005. године до данас, Влада Републике Србије донела је више стратешких докумената у којима су наведени национални циљеви, приоритети и мере, који представљају оквир за разматрање и планирање и локалног развоја.

План развоја града Пирота 2021–2028. је усаглашен са следећим националним стратешким документима:

- ✓ Стратегија за подршку развоја малих и средњих предузећа, предузетништва и конкурентности за период 2015–2020.
- ✓ Стратегија пољопривреде и руралног развоја Републике Србије за период 2014–2024.
- ✓ Стратегија и политика развоја индустрије Републике Србије за период 2011–2020.
- ✓ Стратегија одрживог урбаног развоја Републике Србије до 2030. године
- ✓ Стратегија развоја туризма Републике Србије за период 2016–2025.
- ✓ Стратегија развоја водног саобраћаја Републике Србије 2015–2025.

- ✓ Стратегија развоја спорта у Републици Србији 2014–2018.
- ✓ Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији 2016–2025.
- ✓ Стратегија реформе државне управе у Републици Србији
- ✓ Стратегија запошљавања у Републици Србији за период од 2021. до 2026. године
- ✓ Стратегија подстицања и развоја страних улагања
- ✓ Национални програм заштите животне средине
- ✓ Стратегија за смањење сиромаштва у Србији
- ✓ Стратегија јавног здравља Републике Србије
- ✓ Национална стратегија управљања отпадом
- ✓ Национална стратегија одрживог развоја
- ✓ Стратегија развоја социјалне заштите
- ✓ Стратегија реформе државне управе
- ✓ Стратегија придруживања Србије ЕУ
- ✓ Национална стратегија за младе
- ✓ Стратегија развоја привреде

Основни закон којим се одређује оквир локалне самоуправе у Републици Србији је Закон о локалној самоуправи. Поред овог закона, закони од значаја за рад локалне самоуправе су: Закон о планском систему, Закон о финансирању локалне самоуправе, Закон о комуналним делатностима, Закон о улагањима, Закон о буџетском систему, Закон о планирању и изградњи, Закон о заштити животне средине, Закон о територијалној организацији Републике Србије, Закон о локалним изборима, Закон о јавној својини и сл. Ови закони су највећим делом у складу са европским законодавством, и њима су проширене ингеренције општинама и градовима чиме је знатно појачана финансијска база, неопходна за подстицање локалног одрживог развоја и привлачење капитала, инвестиција и нових пројеката.

Надлежности градова и општина

Приликом планирања локалног одрживог развоја, морају се узети у обзир надлежности које су додељене локалној самоуправи. Оне немају могућности да утичу на макроекономско окружење, али имају инструменте да делују у следећим областима:

- Креирање локалног развоја и унапређење оквира за привређивање,
- Политика јавних финансија,
- Просторно и урбанистичко планирање и земљишна политика,
- Инфраструктурно опремање локација за инвестирање,
- Комунална политика, комуналне делатности и заштита природних ресурса
- Оснивање установа и организација,
- Културна, социјална и образовна политика,
- Људски ресурси у јавној управи.

Дакле, најважније надлежности локалне самоуправе обухватују планирање развоја, урбанистичко планирање, комуналне делатности (водоснабдевање, даљински системи за грејање, градски и

приградски превоз путника, одржавање чистоће и депонија, уређивање и одржавање јавних простора и др), уређивање и коришћење грађевинског и пољопривредног земљишта, располагање пословним простором, развој и унапређење туризма, занатства, угоститељства и трговине, изградња и одржавање локалних путева, заштита животне средине, просвета, култура, здравствена и социјална заштита, дечија заштита, спорт и физичка култура, заштита права националних мањина и заштита од елементарних непогода.

За планирање локалног одрживог развоја најзначајније су надлежности које градови и општине имају у погледу просторног и урбанистичког планирања, уређивања грађевинског и пољопривредног земљишта, уређивања обављања комуналних делатности, управљања пословним простором, доношење програма и акционих планова унапређења стања животне средине, као и надлежности у вези са локалном инфраструктуром и друштвеним делатностима.

Јавне финансије су моћан, али сложен инструмент политике развоја. Оно што је најтипичније за ову политику јесте чињеница да ако хоћемо да повећамо приходе, морамо више средстава да узмемо од грађана и привреде. Доношење одлуке о томе колико и од кога узети и на шта потрошити, а да то има оптималан ефекат по друштво, је највећи изазов у сфери јавних финансија. Управљање финансијама треба да подразумева консултације са онима на које ова политика има најдиректнији утицај (привреда и буџетски корисници).

У области просторног планирања, грађевинског земљишта и комуналне политике постоје велика оптерећења и ограничења која треба имати у виду приликом планирања. Главно ограничење је то што градови и општине до пре 10 година нису били власници имовине коју користе, што је представљало велико ограничење за добро управљање имовином. Вредност грађевинског земљишта, поред површине и локације и степена опремљености, одређује и постојање просторних и урбанистичких планова, садржина планских аката, локални прописи у вези са грађевинским земљиштем, итд.

У свим областима друштвених делатности обухваћена је родна перспектива, једнакост мушкараца и жена на свим нивоима. Питање родне равноправности један је од сегмената којим се Град Пирот посвећено бави годинама уназад. Формирана је Комисија за родну равноправност и једнаке могућности (2011), потом је потписана Европска повеља о родној равноправности (2013), у току је израда Локалног акционог плана за родну равноправност и формирана је Женска одборничка мрежа, а један од приоритета унапређења политика родне равноправности усмерен је на запошљавање жена. Град Пирот приступио је спровођењу родно одговорног буџетирања кроз процес поступног увођења родног буџетирања у складу са законом.

План развоја града Пирота 2021–2028. године

Рад на изради Плана развоја града Пирота 2021–2028. отпочео је октобра 2020. године и планирано је да се целокупан стратешки документ припреми и усвоји од стране Скупштине града до краја

децембра 2020. године. Међутим, услед пандемије вируса ковид-19 у Републици Србији, рок за израду Плана развоја продужен је до јуна 2021. године. На самом почетку израде Плана развоја усвојен је пројектни задатак, дефинисане су приоритетне области, формиран је Кординациони тим и стручне радне групе, након чега је одржана серија састанака Координационог тима за израду Плана развоја и радних група.

СТРУКТУРА ПЛАНА РАЗВОЈА ГРАДА ПИРОТА

Аналитички део	**I део**	**II Стратешки део**
Профил заједнице Града Пирота – социо-економска анализа	SWOT анализа	Кључна питања Општи и посебни циљеви Мере

ШЕМА ПРОЦЕСА ИЗРАДЕ ПЛАНА РАЗВОЈА ГРАДА ПИРОТА

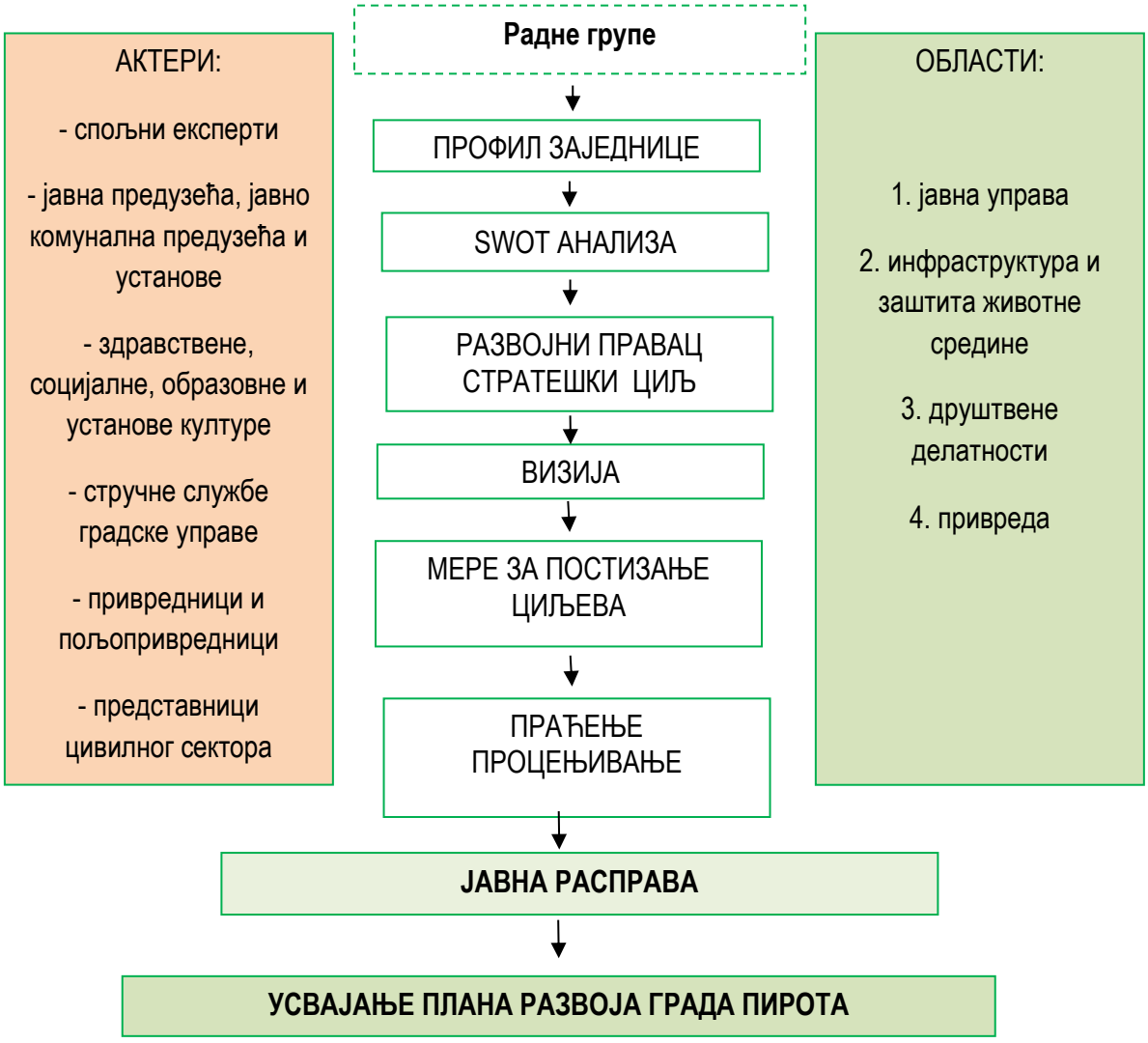

IV ЦИЉЕВИ ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА УЈЕДИЊЕНИХ НАЦИЈА

На самиту одржаном 2015. године, Уједињене нације (УН) су усвојиле Агенду 2030. Ова Агенда заменила је Миленијумске циљеве УН који су престали да важе крајем 2015. године.

Агенда 2030 представља јединствену стратегију која подразумева мобилизацију ресурса свих држава како би били остварени циљеви до 2030. године. Агенду чини 17 циљева и у оквиру њих 169 подциљева, мерених уз помоћ 231 показатеља. Агенда даје смернице свим државама које треба да исте усвоје и прилагоде сосптвеним приоритетима.

Допринос остваривању циљева одрживог развоја је процес који је у потпуности компатибилан са процесом приступања Републике Србије Европској унији (ЕУ). Постизањем циљева одрживог развоја, земље кандидати за чланство у ЕУ истовремено испуњавају своју обавезу ка приступању ЕУ, тј. спровођење циљева одрживог развоја подржава процес интеграције у ЕУ, јер су циљеви одрживог развоја компатибилни са ЕУ преговарачким поглављима.

Циљеви одрживог развоја УН се спроводе на националном, регионалном и локалном нивоу, а прилагођавање глобалних циљева нижим нивоима планирања посматра се као „локализација циљева одрживог развоја". Локализација се односи на то како локалне власти у процесу планирања подржавају циљеве одрживог развоја акцијама одоздо према горе. Јединице локалне самоуправе су директно одговорне за спровођење великог броја циљева одрживог развоја, у складу са обавезама националних влада. Око 65% циљева из Агенде 2030 не може се реализовати без доприноса регионалних и локалних власти, као што се и око 70% „EU Acquis Communautaire" (ЕУ законодавство) реализује на локалном нивоу.

Локалне власти заједно са представницима цивилног и приватног сектора локализују глобалне циљеве и стављају их у локални контекст, односно интегришу их у планове развоја своје локалне заједнице.

Из свега наведеног произилази да локалне самоуправе у процесу дефинисања приоритетних циљева и мера у оквиру Плана развоја, имају обавезу да исте представе и у контексту доприноса циљевима одрживог развоја.

Град Пирот је приликом дефинисања приоритетних програма и пројеката, као и показатеља исхода, водио рачуна о локализацији циљева одрживог развоја, јасно наглашавајући везу. Приликом одабира програма и пројеката, град Пирот се примарно водио питањем које су то мере које су значајне у локалном контексту, а чија имплементација доприноси постизању једног или више циљева одрживог развоја.

V Профил заједнице (социо-економска анализа)

Профил заједнице је документ који садржи мерљиве, јасне и објективно идентификоване податке и чињенице о граду Пироту. Он пружа могућност за сагледавање јасне слике града у погледу потенцијала и могућности развоја. Подаци коришћени у Профилу заједнице преузети су из различитих извора: Републичког завода за статистику (http://www.stat.gov.rs/), Националне службе за запошљавање (http://www.nsz.gov.rs), Републичког хидрометеоролошког завода Србије (http://www.hidmet.gov.rs/), Народне банке Србије (https://www.nbs.rs/), Агенције за привредне регистре (https://www.apr.gov.rs), званичне презентације града Пирота (https://www.pirot.rs), локалних јавних предузећа и установа, као и из постојећих база података различитих локалних и регионалних институција и сличних истраживања рађених у друге сврхе.

Сви подаци и информације у Профилу заједнице приказани су кроз табеле, графиконе и одговарајуће текстове и потребно их је редовно, на годишњем нивоу, дограђивати и прилагођавати доступним изворним подацима.

САДРЖАЈ ПРОФИЛА ЗАЈЕДНИЦЕ

1. Основне карактеристике
1.1. Географски положај (локација)
1.2. Општи подаци
1.3. Клима
1.4. Локална самоуправа (администрација)
1.5. Историја
2. Природни ресурси
2.1. Пољопривредно земљиште
2.2. Водни ресурси
2.3. Шумски ресурси
3. Људски ресурси
3.1. Становништво (број становника и стопа раста)
3.2. Становништво према типу насеља
3.3. Витални догађаји
3.4. Становништво према брачном стању
3.5. Старосна структура становништва
3.6. Полна структура становништва
3.7. Етничка структура становништва
3.8. Структура становништва према вероисповести
3.9. Структура становништва према матерњем језику
3.10. Становништво према активности
4.10.1. Структура становништва према активности и полу
4.10.2. Структура активног становништва према врсти занимања и области делатности
3.11. Образовна структура становништва
3.12. Породице и домаћинства
3.12.1. Породице
3.12.2. Домаћинства
3.13. Миграције становништва
3.13.1. Досељеници
4. Стамбени ресурси
4.1. Стамбена статистика
4.2. Стамбена изградња
4.3. Цене на тржишту
5. Привреда
5.1. Привредна структура
5.2. Индустрија
5.3. Пољопривреда.

5.4. Шумарство
5.5. Макроекономски показатељи
5.6. Структура извоза и увоза
5.7. Јавне финансије
6.7.1. Приходи градског буџета
6.7.2. Расходи градског буџета
5.8. Јавна предузећа
5.9. Финансијске институције
5.10. Инвестиције
5.11. Индустријске и радне зоне
6. Радна снага
6.1. Број и структура запослених
6.2. Запосленост по делатностима
6.3. Просечне зараде
6.4. Запошљавање
7. Јавни ресурси
7.1. Саобраћајна инфраструктура
7.1.1. Друмски саобраћај
7.1.2. Железнички саобраћај и инфраструктура
7.2. Комунална инфраструктура
7.2.1. Водовод и канализација
7.2.2. Систем даљинског грејања
7.2.3. Електро инфраструктура
7.3. Здравствена и социјална заштита
7.4. Образовање
8. Ресурси животне средине
8.1. Квалитет ваздуха
8.2. Квалитет земљишта
8.3. Квалитет вода
8.4. Управљање чврстим комуналним отпадом
9. Туристички ресурси
9.1. Број посетилаца
10. Квалитет живота
10.1. Спортски садржаји и рекреативни програми
10.2. Верски објекти
10.3. Установе културе

ЛИСТА ТАБЕЛА		
Редни број	Назив табеле	страница
Табела 1	Упоредни преглед броја становника 1948–2011. године	26
Табела 2	Витални догађаји, 2019. година	27
Табела 3	Структура становништва старог 15 година и више према брачном стању, 2011. година	28
Табела 4	Функционални контигенти становништва, 2013–2017.	28
Табела 5	Полна структура становништва, процена за 2017. годину	29
Табела 6	Структура становништва према активности и полу, 2011. година	31
Табела 7	Регистрована запосленост у 2020. години (годишњи просек)	33
Табела 8	Стање незапослености у Пиротском округу по градовима/општинама, 2021. година	33
Табела 9	Неписмено становништво по полу и старости у Пироту, 2011. година	34
Табела 10	Структура породица према броју деце у породици, 2011. година	35
Табела 11	Структура домаћинстава према броју чланова, 2011. година	36
Табела 12	Структура досељеника према подручју са којег су досељени, 2011. година	37
Табела 13	Дневне миграције, 2011. година	37
Табела 14	Стамбени фонд, 2011. година	38
Табела 15	Станови према својини и основу по којем домаћинства користе стан по областима, 2011. година	38
Табела 16	Стамбена изградња и порушени станови, 2019. година	39
Табела 17	Цене станова новоградње, I полугодиште 2020. године	40
Табела 18	Пошумљене површине и посечена запремина дрвета	44
Табела 19	Бруто домаћи производ и бруто национални доходак, текуће цене, мил. РСД	45
Табела 20	Регионални бруто домаћи производ, 2019. година	45
Табела 21	Извоз и увоз у Пироту 2015–2019. године	46
Табела 22	Структура прихода градског буџета	47
Табела 23	Структура расхода градског буџета	48
Табела 24	План расхода по програмима за период 01. 01. 2021 – 31. 12. 2021.	49
Табела 25	Табела 25 Списак јавних предузећа	50
Табела 26	Списак пословних банака	51
Табела 27	Списак осигуравајућих друштава	51
Табела 28	Остварене инвестиције у нова основна средства, по карактеру изградње и техничкој структури, 2019. година	52
Табела 29	„Индустријска зона 2”	54
Табела 30	Упоредни преглед регистроване запослености по годинама	54

Табела 31	Број запослених у предузећима, установама, задругама и организацијама, по секторима, 2020. година	55
Табела 32	Упоредни преглед просечне нето зараде по запосленом, годишњи просек	57
Табела 33	Запослени и рад ван радног односа лица са евиденције Националне службе за запошљавање у 2020. години	58
Табела 34	Незапослена лица	58
Табела 35	Новопријављени у 2020. години	59
Табела 36	Пријављене потребе за запошљавањем у 2020. години	59
Табела 37	Дужина путева, 2019. година	61
Табела 38	Индикатори социјалне заштите у пероду 2011–2019. године	68

ЛИСТА ГРАФИКОНА		
Редни број	Назив	страница
Графикон 1	Расподела становника према месту становања у Пироту	27
Графикон 2	Етничка структура становништва у Пироту	30
Графикон 3	Структура становништва према вероисповести	30
Графикон 4	Структура становништва према матерњем језику	31
Графикон 5	Структура становништва старог 15 и више година према школској спреми и писмености, 2011. година	34

1. Основне карактеристике

1.1. Географски положај (локација)

Познат по ћилиму, качкаваљу и пегланој кобасици, Пирот се налази у југоисточном делу Србије, на обалама реке Нишаве, у пространој котлини у подножју Старе планине.

Пиротска котлина је са северне и североисточне стране оивична огранцима Старе планине, највеће планине у Србији са врхом Мицором од 2.169 метара надморске висине, који је уједно и државна граница између Србије и Бугарске. Јужни обод пиротске котлине чине огранци Влашке планине у чијем јужном делу је река Јерма усекла веома живописну композитну долину. Западни део котлине чине огранци Суве планине, која почиње код Пирота Белавом, преко чијих превоја на југозападу пролази асфалтни пут који преко Бабушнице, Власотинца и Лесковца води до јужног Поморавља. На северу се пиротска котлина сужава и чини уску долину Нишаве између огранака Суве и Сврљишких планина

Кроз територију Пирота пролази значајна међународна саобраћајница Коридор 10, која повезује Европу са Азијом, у историји позната као „Via militaris". Граничи се са Републиком Бугарском и општинама: Бабушница, Бела Паланка, Димитровград и Књажевац. Од Београда је удаљен 330 km, од Ниша 75 km, од Европске Уније (државна граница са Бугарском) 36 km, од Софије 70 km. Међународни аеродроми Ниш и Софија су удаљени од Пирота по 70 km.

Слика 1 Географски положај

Извор: Канцеларија за локални економски развој Пирот

1.2. Општи подаци

Град Пирот је привредно, културно и административно седиште Пиротског округа.

Поред Пирота, Пиротски округ чине и општине Бабушница, Бела Паланка и Димитровград. Површина округа је 2.761 km², а број становника 83.699.
Пирот је добио статус града 2016. године. Према степену развијености јединица локалних самоуправа спада у II групу чији је степен развијености у распону од 80% до 100% републичког просека.
Према последњем попису становништва, домаћинства и станова 2011. године у Пироту живи 57.928 становника. Простире на површини од укупно 1.232 km² и поред градског језгра, обухвата још 71 насељено место. У Пироту постоји 89 месних заједница, од којих су 18 градских и 71 сеоска.

1.3. Клима

На подручју града Пирота заступљена је умереноконтинентална клима.

Климатске карактеристике Пирота су последица његовог географског положаја. Пиротска котлина је смештена између јужних обронака Старе планине, северних падина Влашке планине и источних делова Суве планине и Белаве. У планинском појасу и висинама преко 800–1000 метара надморске висине изражење су карактеристике субпланинске и планинске климе. Карактеристична су топла лета и влажне зиме. Може се рећи да се Пирот налази у веома повољним климатско-еколошким условима. Средња годишња температура износи 11°C. Средња годишња релативна влажност ваздуха је 76,2%. Просечна годишња облачност износи 52%. Магле се јављају 7,2 дана годишње. Могуће су у свим месецима, са максимумом у децембру (1,2 дана). Највише падавина падне у мају и јуну (просечно 67,9 mm и 67,3 mm), а најмање у марту 33,3 mm. На овом подручју преовлађујући је северозападни ветар који се најчешће јавља зими (14,9%), а најређе лети (8,0%).

1.4. Локална самоуправа (администрација)

Послове у граду Пироту обављају органи Града: Скупштина града, Градоначелник, Градско веће и Градска управа. У складу са законом којим се уређује правобранилаштво, орган Града је и Градско правобранилаштво.

Слика 2 Зграда Градске управе Пирот

Извор: Градска управа Пирот

Скупштина града је највиши орган Града који врши основне функције локалне власти, утврђене Уставом, законом и статутом. Скупштина града Пирота броји 56 одборника који се бирају на локалним изборима, на период од 4 године.

Градоначелник је председник Градског већа. Градоначелника бира Скупштина града, из реда одборника, на време од четири године, тајним гласањем, већином гласова од укупног броја одборника Скупштине града. Градоначелник има заменика који га замењује у случају његове одсутности и спречености да обавља своју дужност.

Градско веће је орган који усклађује остваривање функција Градоначелника и Скупштине града и врши контролу и надзорну функцију над радом градске управе. Градско веће чине: Градоначелник, заменик Градоначелника и девет чланова Градског већа, које бира Скупштина града, на период од четири године, тајним гласањем, већином од укупног броја одборника.

Управне послове у оквиру права и дужности Града и одређене стручне и административно-техничке послове за потребе Скупштине града, градоначелника и Градског већа врши Градска управа. Градском управом руководи начелник.

У оквиру Градске управе постоји 4 одељења:
1. Одељење за општу управу
2. Одељење за привреду и финансије

3. Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне послове, грађевинарство и инспекцијске послове
4. Одељење за ванпривредне делатности.

1.5. Историја

У вишевековној историји, од пропасти Римског царства и доласка Словена на Балкан, у прошлости пиротског краја разликовали су се периоди византијске, бугарске, српске и турске управе, под којом је Пирот остао све до краја 1877. године, са изузетком ратне 1689/1690. када су га привремено заузели Аустријанци.

Пирот је град богате прошлости. Трагови првих насеља датирају још из доба праисторије, а најстарији откривени трагови на подручју данашње пиротске тврђаве припадају енеолитској култури, тј. бакарном добу централног Балкана Бубањ–Хум (3000–2000 г. пре наше ере), као и бронзаном и гвозденом добу. Пре доласка Римљана на Балканско полуострво, у Понишављу су живела нека племена македонских Грка, дарданска, трибалска и трачка племена. Захваљујући томе што су поменута племена била разједињена и у међусобним сукобима, Римљани су се утврдили у југозападном делу Балканског полуострва. Освојене крајеве су претворили у провинцију Мезију, која ће се неколико пута реорганизовати, па се област Понишавља све до краја 3. в. налазила на тромеђи провинција Тракије, Доње и Горње Мезије, а затим и у саставу провинције Средоземне Дакије.

Слика 3 Стари Пирот

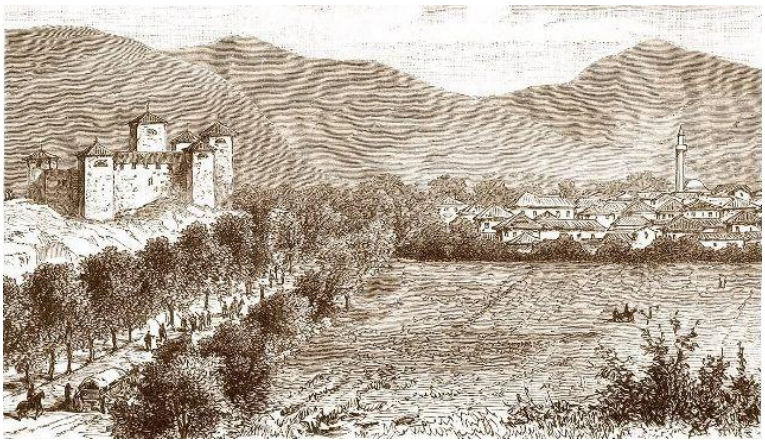

Извор: Историја Пирота, Коста Н. Костић, Музеј Понишавља Пирот, 1973.

У свим новоосвојеним крајевима, још у време императора Трајана (98–117), почела је изградња путева. Претпоставља се да је овај император изградио и пут „Via militaris" (Војнички пут) доцније

назван „Цариградски друм”, који је од Ниша водио долином Нишаве ка Софији и повезивао Београд са Цариградом. Тако је Понишавље постало једна од „капија” између источног и западног дела

простране римске империје. Дуж друмова које су градили, Римљани су подизали постаје с посадом, одморном запрегом и људском и сточном храном. Ове постаје су се звале „mutatio”, што значи „промена”, „замена”, „станица за промену запреге”. Такву једну станицу – постају у 3. в, представљао је „Turres”, или „Mutatio Turres”, из којег ће настати Пирот. Кроз време Пирот је добијао називе, као што су: Пиргос, Тхуриб, Момчилов град, Кале.

У новијој историји Пирота, његов друштвени живот и политичке прилике стајале су у тесној вези са догађајима и политиком ослобођене Србије 1804. године. До коначног ослобођења од Турака, пиротско становништво одржавало је вишеструке односе са Србијом и његова прошлост у XIX веку одвијала се под знатним посредним или директним утицајима из ослобођене Србије. Пирођанци су уз помоћ Србије покушали да се ослободе Турске управе у чувеној Пиротској буни 1836. и антифеудалном народном устанку 1841. године. Ослобођење Пирота и околине од Турске управе 28. децембра 1877. и улазак у састав Кнежевине Србије, као њене етничке и националне територије, одредило је Пироту нове путеве развитка и од тада кроз последње деценије XIX и касније у XX веку, историја Пирота и пиротског краја уклапа се у општи ток историје српског народа и дели његову историјску судбину.

2. Природни ресурси

Значајнији природни ресурси на подручју града Пирота су:

- ✓ *око 69.916 ha пољопривредног земљишта,*
- ✓ *око 42.000 ha шума, од којих су претежне површине на Старој планини, Влашкој планини и Видличу,*
- ✓ *релативно велики хидроенергетски потенцијал*
- ✓ *изузетно велико богатство најквалитетније воде за пиће (из природних текућих и подземних извора),*
- ✓ *богатство биљног и животињског света.*

Укупне земљишне површине на подручју Пирота износе 123.200 ha, од којих је *пољопривредно земљиште* 69.619 ha, што чини 56,7% укупног земљишта. Простор очуване природе у земљишним површинама има доминантно учешће, што је један од веома значајних чинилаца за развој органске пољопривреде, за чијим производима перманентно расте тражња на унутрашњем и светском тржишту.

Међутим, од укупно расположивог пољопривредног земљишта, према попису пољопривреде из 2012. године, користи се свега 26.860 ha.

Шуме заузимају око 34% укупне површине територије Пирота, односно 42.735 ha. У шумским пределима најраспрострањенија је бела врба, која представља значајан градитељ шумске вегетације и формира мање или веће фрагменте поплавних шума беле врбе и у виду узаних шумских појасева прати токове Нишаве, а срећу се и црна и бела топола. Највећи утицај на

климатске карактеристике Старе планине има храстов појас који је и најшири. Најзначајније храстове шуме су: шуме сладуна и цера, шуме цера и шуме китњака. Шуме овог краја су богате и различитим шумским воћем: малина, купина, јагода, боровница, леска, трњине, глогиње, дивље крушке итд.

На подручју Пирота заступљени су различити *водотоци* који обухватају површинске и подземне воде. Сви водотоци припадају сливу Нишаве која је највећа притока Јужне Мораве.

Река *Нишава* је дуга 151 km, од чега 27 km пролази кроз територију Пирота. Површина њеног слива је 3.950 km². Настаје од река: Јерме, која протиче у дужини од 45 km кроз Србију, и реке Гинске, чија је дужина на територији Србије 6 km. Нишава је бујичног карактера, што је последица разуђености рељефа и чињенице да већи део слива гради водонепропусне стене које могу да приме мање количине падавина, стога већи део отекне. Средњи годишњи протицај Нишаве на подручју Пирота износи 12,6 m³/s, а посматрано по сезонама највећи средњи протицаји су у пролеће, а најмањи у јесен. Највеће притоке Нишаве у пиротском крају су река Темштица са десне и Јерма са леве стране.

Височица је најдужа и најбогатија водом од свих притока Нишаве. У ушће Нишаве доноси 10 m³, а у марту, априлу и мају између 16 и 22 m³. Ово је типично планинска река, не много богата водом у горњем току, док се у доњем току повећава њен водостај. Међу значајнијим рекама овог краја, које повећавају доток Височице су: Топлодолска, Дојкиначка, Росомачка, Тавлачка, Јеловичка река и др. Сама Височица спада у ред најчистијих вода у Србији, као и њене притоке.

Јерма настаје од Вучје и Грубине реке. Површина њеног слива је 650 km². Дужина њеног тока је 63,5 km, а од тога нашој земљи припада 45,1 km. Тече кроз Влашку клисуру, тако да овом пределу даје изузетно интересантан и живописан пејзаж. Важније притоке Јерме су: Кострешевска река, Лишовица, Глоговштица, Јабланица, Погановска река, Звоначка и Кусовранска река.

На подручју Пирота постоји неколико акумулација које би могле да имају велики значај у будућности. Најважнија од њих је акумулација *Завојско језеро* која је створена на реци Височици на Старој планини.

Налази се на удаљености од око 20 km северно од Пирота. По квалитету воде спада у ред најчистијих вештачких акумулација у Србији. Притоке Завојског језера су Височица, Гостушка река и Белска река, док је једина отока језера Височица. Дужина овог језера је 17 km, а максимална дубина око 70 m и ширине до 300 m. Запремина језера је 170 милиона m³, а знатна количина воде језера тунелом се одводи до Хидроелектране Пирот, која је користи за покретање генератора.

Крупачко језеро се налази на надморској висини од око 400 m и удаљено је десетак километара узводно уз Нишаву. Језеро је настало као последица постојања више подводних извора и једног врела у непосредној близини. У прошлости је језеро било проточно (постојало је истицање воде), док је данас услед устајалости воде она богата муљем.

Суковско језеро се налази на око 1.5 km северозападно од центра села Сукова, па отуда и потиче назив овог језера. Запремина овог језера је 250.000 m³.

Беровачко језеро налази се у беровачком крашком пољу које се простире између долине Присјанске реке и клисуре Јерме, југоисточно од Пирота. Само крашко поље дугачко је око 8 km, а особено је по томе што се у пролеће образује мало језеро на његовом дну, да би оно убрзо по престанку киша усахло кроз поноре. У близини се простире и долина реке Јерме, на чијој се долинској страни налази пећина Ветрена дупка, која је системом канала повезана са понорима у беровачком пољу.

3. Људски ресурси

Према последњем попису становништва, домаћинства и станова 2011. године у Пироту живи 57.928 становника, од тога око 67% становника живи у граду, а око 33% у селима. Густина насељености је око 44 становника по km².

3.1. Становништво (број становника и стопа раста)

Пирот годишње губи око 500 становника и то због веће смртности у односу на рађања.

У периоду између последња два пописа (2002. и 2011. године) град Пирот бележи смањење броја становника за 5.863, а процена Републичког Завода за статистику Републике Србије је да се негативан тренд наставља.

Табела 1 Упоредни преглед броја становника 1948–2011. године

	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2002.	2011.	*2019.* [1]
Број становника у граду Пироту	70.049	69.210	68.073	69.285	69.653	67.658	63.791	57.928	*53.824*
Промена броја становника у граду Пироту	-	<839	<1.137	>1.212	>368	<1.995	<3.867	<5.863	*<4.104*
Стопа раста становника у граду Пироту (%)	-	-1.21	-1.67	1.75	0.53	-2.95	-6.06	-10.12	*-7,62*
Број становника у округу	160.285	157.360	145.789	136.008	127.427	116.926	105.654	92.479	*83.699*
Стопа раста броја становника у округу (%)	-	-1.86	-7.94	-7.19	-6.73	-8.98	-10.67	-14.25	*-10,49*
Број становника у Србији	5.794.837	6.162.321	6.678.247	7.202.915	7.729.246	7.822.795	7.893.125	7.186.862	*6.945.235*
Стопа раста броја становника у Србији (%)	-	5,96	7,72	7,28	6,80	1,19	0,89	-9,36	*-3,48*

Извор: Републички Завод за статистику Републике Србије

3.1. Становништво према типу насеља

Према типу насеља, 66,95% од укупног броја становника је градско становништво.

[1] Процењен број становника, стање 30. 06. 2019.

Графикон 1 Расподела становника према месту становања у Пироту

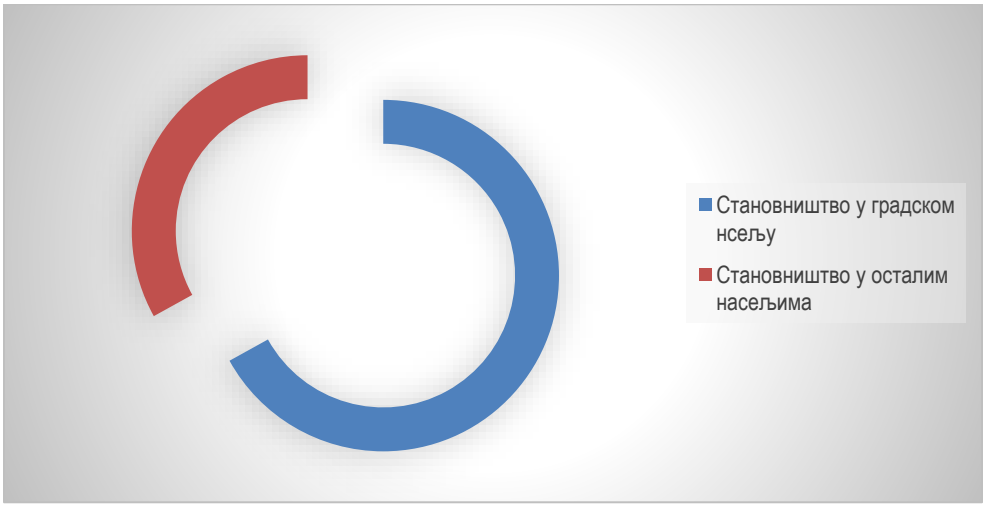

Извор: Републички завод за статистистику, Становништво према старости и полу, по насељима, 2011.

3.3. Витални догађаји

Витални догађаји показују да из године у годину стопа морталитета превазилази стопу наталитета, те се јавља негативана стопа природног прираштаја који износи -7,7 ‰.

Табела 2 Витални догађаји, 2019. година

	Град Пирот	Пиротски округ	Србија
Живорођени	415	630	64.399
Живорођени на 1000 становника	7,7	7,5	9,3
Умрли	828	1.492	101.458
Умрли на 1000 становника	15,4	17,8	14,6
Природни прираштај	-413	-862	-37.059
Природни прираштај на 1000 становника	-7,7	-10,3	-5,3

Извор: Републички завод за статистистику, Општине и региони у Републици Србији, 2020.

Када је реч о фертилитету, најбројнију категорију у структури женског становништва старог 15 и више година у Пироту чине жене које су родиле двоје деце (51,93%).

3.4. Становништво према брачном стању

У структури становништва старог 15 и више година према брачном стању, најбројнију категорију чине ожењени/удате око 60%.

Табела 3 Структура становништва старог 15 година и више према брачном стању, 2011. година

	Град Пирот
Укупно	50.661
Неожењени/неудате	7.401/4.543
Ожењени/удате	15.380/15.457
Разведени/разведене	796/976
Удовци/удовице	1.748/4.291
Непознато (м/ж)	38/31

Извор: Републички завод за статистистику, Општине и региони у Републици Србији, 2020.

3.5. Старосна структура становништва

Према старосној структури у Пироту најбројнију категорију чини становништво у доби између 55-59 година, док је најмање становника који имају 85 година или су старији. Просечна старост становника је 44,2 године.

Према критеријуму Популационе комисије ОУН становништво се сматра старим ако је удео старијих већи од 7%. Град Пирот је захваћен овим процесом јер има значајног удела старог становништва. Због чињенице да је град Пирот у фази „дубоке демографске старости”, док су

већина општина источне Србије већ одавно у фази „најдубље демографске старости”, проблем неповољне старосне структуре укупног, а посебно радно активног становништва је велики. Промене у старосној структури указују да се групације најбројнијег становништва померају од омладине ка групацијама становништва „средњих” година.

Табела 4 Функционални контигенти становништва, 2013–2017.

	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Предшколски (0-6) година	3.030	2.999	2.967	2.966	2.968
Школообавезни (7-14) година	4.028	3.969	3.892	3.811	3.737

Узраст средње школе (15-18) година	2.394	2.257	2.157	2.080	2.059
Деца старости 0-17 година	8.801	8.601	8.435	8.333	8.250
Млади (15-29)	9.707	9.455	9.232	8.967	8.698
Женско фертилно становништво (15-49)	11.946	11.752	11.595	11.389	11.136
Пунолетно становништво (18 и више)	48.102	47.795	47.450	47.048	46.623

Извор: РЗС – Публикација „Процене становништва Републике Србије према полу, старости и типу насеља, 2013–2017."

3.6. Полна структура становништва

Од укупног броја становника у Пироту, око 50,16% су мушкарци, а око 49,84% су жене.

Слична је структура и у округу, док је у Републици Србији доминантнији женски пол.

Табела 5 Полна структура становништва, процена за 2017. годину

	Град Пирот	Структура становништва у Пироту (%)	Број становника у округу	Структура становништва у округу (%)	Број становника у Србији	Структура становништва у Србији (%)
Мушкарци	27.526	50,16	43.543	50,65	3.419.815	48,71
Жене	27.347	49,84	42.421	49,35	3.601.043	51,29
Укупно	54.873	100	85.964	100	7.020.858	100

Извор: Републички завод за статистику Републике Србије, Процене становништва Републике Србије према полу, старости и типу насеља, 2013–2017.

3.7. Етничка структура становништва

У Пироту су према националној припадности најбројнији Срби и они чине 91,90% становништва, следе Роми са 4,45%, затим Бугари са 0,95% од укупног броја становника.

Графикон 2 Етничка структура становништва у Пироту

Извор: Републички Завод за статистику Републике Србије, 2011.

3.8. Структура становништва према вероисповести

Према вероисповести, највећи број становника у Пироту чине припадници православне вере (94,60%).

Графикон 3 Структура становништва према вероисповести

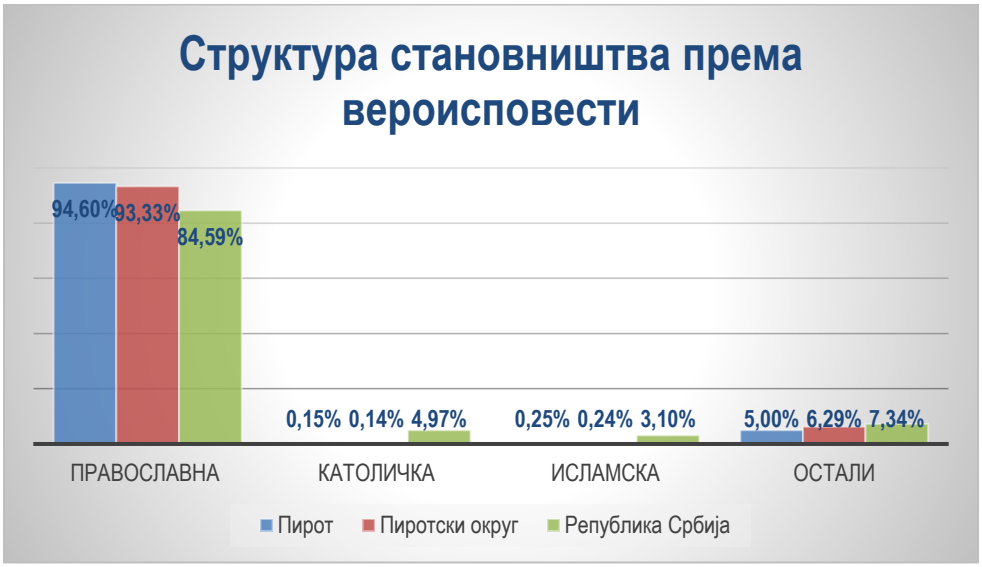

Извор: Републички Завод за статистику Републике Србије, 2011.

3.9. Структура становништва према матерњем језику

У Пироту је најбројније становништво чији је матерњи језик српски језик (96,38%).

Графикон 4 Структура становништва према матерњем језику

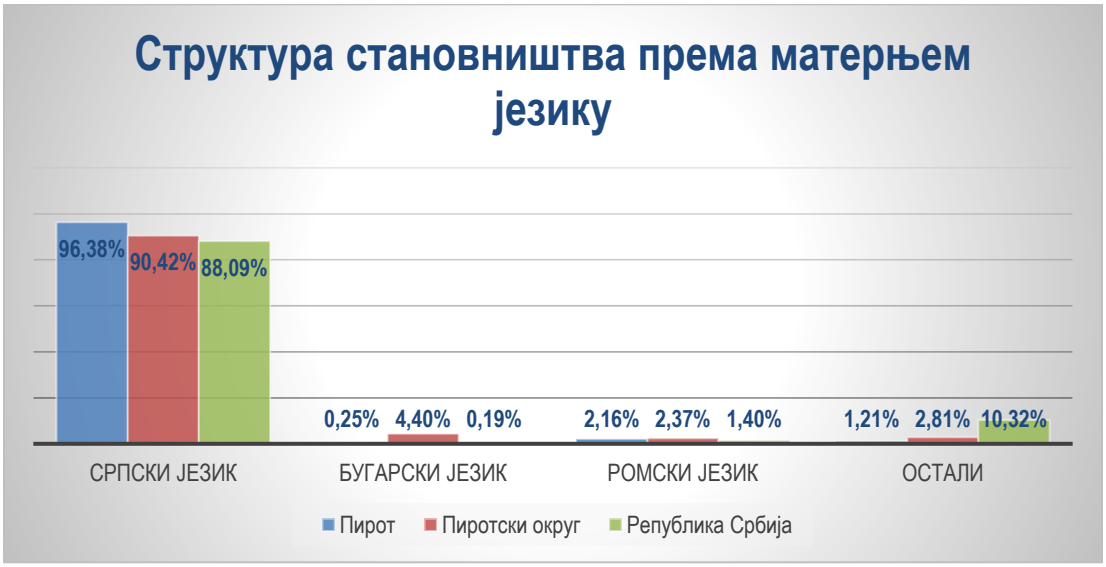

Извор: Републички Завод за статистику Републике Србије, 2011.

3.10. Становништво према активности

Радно способно становништво у укупном контигенту становништва у 2017. години износи 64,7%. Економски активно је 24.342 становника, односно 42% од укупног броја становника у Пироту.

У категорији економски активног становништва више су заступљене особе мушког пола са 57,5%, док су жене заступљеније у категорији неактивног становништва са 55%.

Табела 6 Структура становништва према активности и полу, 2011. година

Укупно становништво		Пирот
		57.928
економски активно становништво, свега	укупно	24.342
	мушко	14.004

	женско	10.338
економски активно становништво, обављају занимања	укупно	17.338
	мушко	10.216
	женско	7.122
незапослени, свега	укупно	7.004
	мушко	3.788
	женско	3.216
незапослени, некада радили	укупно	4.203
	мушко	2.390
	женско	1.813
незапослени, траже први посао	укупно	2.801
	мушко	1.398
	женско	1.403
неактивно становништво, свега	укупно	33.586
	мушко	15.104
	женско	18.482
неактивно становништво, деца млађа од 15 година	укупно	7.267
	мушко	3.745
	женско	3.522
неактивно становништво, пензионери	укупно	15.761
	мушко	7.365
	женско	8.396
неактивно становништво, лица са приходима од имовине	укупно	156
	мушко	119
	женско	37
неактивно становништво, ученици/студенти	укупно	4.571
	мушко	2.165
	женско	2.406
неактивно становништво, лица која обављају само кућне послове у свом домаћинству	укупно	4.054
	мушко	586
	женско	3.468
неактивно становништво, остало	укупно	1.777
	мушко	1.124
	женско	653

Извор: Републички Завод за статистику Републике Србије, 2011.

Број запослених је 14.975, а незапослених 5.705 Према врсти занимања у структури активног становништва које обавља занимање, најбројнији су запослени у области прерађивачке индустрије 5.992, трговини 1.658, затим следе запослени у сектору услуге смештаја и исхране 555 и сектору

административне и помоћне услужне делатности 553 запослених. У државној управи запослено је 922 становника, у образовању 771, а у здравственој и социјалној заштити 1.230 становника Пирота.

Табела 7 Регистрована запосленост у 2020. години (годишњи просек)

	Пирот	Пиротски округ	Република Србија
Запослени у правним лицима	11.960	16.806	1.764.127
Предузетници, лица која самостално обављају делатност и запослени код њих	2.913	4.346	384.972
Регистровани индивидуални пољопривредници	102	191	66.376
Укупно	14.975	21.343	2.215.475

Извор: РЗС, Запослени у Републици Србији, 2020. Саопштење

Табела 8 Стање незапослености у Пиротском округу по градовима/општинама, 2021. година

	Број незапослених	
	Укупно	Жене
Пирот	5.705	3.367
Бабушница	1.392	620
Бела Паланка	2.044	962
Димитровград	1.198	576

Извор: Национална служба за запошљавање, Месечни статистички билтен, април 2021.

Од укупног броја незапослених у Пиротском округу, највише незапослених жена је у Пироту (59,%), а најмање у Бабушници (45%).

3.11. Образовна структура становништва

У образовној структури становништва старог 15 и више година у Пироту најбројније је становништво са средњом стручном спремом, а затим са основним образовањем.

У Пироту има 1,61% неписменог становништва. Проценат неписмености у округу најнижи је у Пироту, а највиши у Бабушници. У региону Јужне и Источне Србије има 3,05% неписменог становништва, а у Републици Србији проценат неписмености износи 1,96%. Од укупног броја становника старог 15 и више година без школске спреме у Пироту 77% је женског пола, а у категорији са непотпуним основним образовањем жене учествују са 64%.

График 5 Структура становништва старог 15 и више година према школској спреми и писмености, 2011. година

Извор: РЗС, Попис становништва, домаћинстава и станова 2011. у Републици Србији – Књига 3 Школска спрема, писменост и компјутерска писменост

Посматрано по старости, највише неписмених је са 65 и више година, а посматрано по полу знатно већи проценат неписмених је међу женском популацијом.

Табела 9 Неписмено становништво по полу и старости у Пироту, 2011. година

	Укупно	Мушко	Женско
Број неписмених	858	175	683
Проценат неписмених	1,61	0,66	2,57
Неписмени 10-14	7	5	2
Неписмени 15-19	9	4	5
Неписмени 20-34	40	24	16
Неписмени 35-49	33	12	21

Неписмени 50-64	90	40	50
Неписмени преко 65	679	90	589

Извор: РЗС, Становништво старо 10 и више година према полу, а неписмени и према старости, по општинама и градовима, 2011.

3.12. Породице и домаћинства

Према попису 2011. године, на подручју града Пирота постоји 20.309 домаћинстава и 17.993 породица.

3.12.1. Породице

Према броју деце у Пироту, најбројније су породице са једним дететом (34,21%), следе породице са двоје деце (26,81%), док је са троје и више деце 2,75% породица од укупног броја породица са децом.

Табела 10 Структура породица према броју деце у породици, 2011. година

	Пирот	Удео у укупном броју породица (%)
Број породица – укупно	17.993	100,00
Број породица без деце	6.519	36,23
Број породица са децом	11.474	63,77
Број породица са 1 дететом	6.155	34,21
Број породица са 2 детета	4.824	26,81
Број породица са 3 детета	430	2,39
Број породица са 4 детета	48	0,27
Број породица са 5 или више деце	17	0,09
Просечан број деце у породици	1,51	/

Извор: РЗС, Књига 17 - Породице с децом Подаци по општинама и градовима, 2011.

3.12.2. Домаћинства

Према броју чланова, најбројнија су домаћинства са два члана (28,15%), следе домаћинства са једним чланом (20,6%) и домаћинства са три члана (18,90%).

Табела 11 Структура домаћинстава према броју чланова, 2011. година

	Пирот	Удео у укупном броју домаћинстава (%)
Укупан број домаћинстава	20.309	100
Са 1 чланом	4.183	20,60
Са 2 члана	5.717	28,15
Са 3 члана	3.839	18,90
Са 4 члана	3.819	18,80
Са 5 чланова	1.533	7,55
Са 6 и више чланова	1.218	6,00
Просечан број чланова	2,9	-

Извор:РЗС, Публикација Општине и региони у Републици Србији, 2020. година

3.13. Миграције становништва

3.13.1. Досељеници

Од укупног становништва тренутно настањеног у Пироту, досељеници чине 41,52%. Од тога, највећи број њих се доселио у периоду од 1980. и раније, и то из другог насеља исте општине.

Табела 12 Структура досељеника према подручју са којег су досељени, 2011. година

Досељени из других земаља							
Свега	Из бивших република СФРЈ					Из осталих земаља	
	БиХ	Македонија	Словенија	Хрватска	Црна Гора		
1.430	250	287	47	333	65	448	Пирот
480	75	168	20	75	18	124	1980. и раније
144	16	21	-	11	11	85	1981–1985.
111	24	24	8	24	8	23	1986–1990.
384	98	39	15	196	10	26	1991–1995.
64	11	4	1	7	5	36	1996–2000.
84	8	2	-	12	8	54	2001–2005.
127	11	18	2	6	5	85	2006. и касније
36	7	11	1	2	-	15	Непозната година

Извор: РЗС, Попис становништва, домаћинстава и станова 2011. у Републици Србији – Публикација Миграције

3.13.2. Дневне миграције

Највећи број дневних мигранта који обављају занимање путује у другу општину.

Табела 13 Дневне миграције, 2011. година

		Пирот	Удео у укупном броју дневних мигранта (%)
Дневни мигранти – укупно		6.225	100
	укупно	4.209	67,61
	у оквиру исте општине	3.376	54,23

Дневни мигранти који обављају занимање	у другој општини	470	7,55
	у страној држави	7	0,11
	у другој области	356	5,72
Дневни мигранти који се школују	укупно	2.016	32,39
	у оквиру исте општине	1.278	20,53
	у другој општини	180	2,89
	у страној држави	2	0,03
	у другој области	556	8,93

Извор: РЗС, Попис становништва, домаћинстава и станова 2011. у Републици Србији – Публикација Дневни мигранти

4. Стамбени ресурси

4.1. Стамбена статистика

Према последњем попису становништва, домаћинстава и станова 2011. године, Пирот има 28.847 станова. Од укупног броја, 87% станова у Пироту је у приватној својини једног лица.

Табела 14 Стамбени фонд, 2011. година

	Пирот	Пиротски округ	Србија
Број станова за стално становање	24.589	45.028	3.012.923

Извор: РЗС, Публикација Општине и региони у Републици Србији, 2020.

Табела 15 Станови према својини и основу по којем домаћинства користе стан по областима, 2011. година

Област	Укупно	Приватна својина 1 лице	Приватна својина 2 и више лица	Јавна (државна) својина	Остали облици својине
Пирот	28.847	25.150	1.787	137	103

Пиротски округ	53.526	44.835	3.090	245	178
Србија	3.231.931	2.690.028	231.833	25.142	26.522

Извор: РЗС, Станови према својини и основу по којем домаћинства користе стан – Подаци по општинама и градовима, 2011.

На основу података из последњег пописа 2011. године, у Пироту чак 90,35% домаћинстава живи у властитим становима, док 2,78% живи у подстанарским условима.

На територији Пирота, као и у Пиротском округу, најбројнији су станови са површином између 61-80 m2, док је најмањи број станова са површином 151 и више m².

4.2. Стамбена изградња

У 2019. години изграђено је 136 станова, укупне површине 10.399 m². Број незавршених станова у 2019. години у Пироту је 130.

Број изграђених станова на 1000 становника у Пироту у 2019. години износио је 2,5, док је у Републици Србији изграђено 3,6 стана на 1000 становника.

Табела 16 Стамбена изградња и порушени станови, 2019. година

	Пирот	Пиротски округ	Србија
Завршенени станови – број/површина m²	136/10.399	144/11.668	24.803/1.961.112
Број незавршених станова	130	148	27.866
Изграђени станови на 1000 становника	2,5	1,7	3,6
Порушени станови – број/површина m²	15/1.950	15/1.950	1.420/129.599

Извор: РЗС, Публикација Општине и региони у Републици Србији, 2020.

4.3. Цене на тржишту

Цена 1 m² стана новоградње у I кварталу 2020. године износила је 82.840 динара.

Табела 17 Цене станова новоградње, I полугодиште 2020. године

	Град Пирот
Просечна површина станова (m²)	57
Цена стана (1 m² у РСД)	82.840

Извор: РЗС, Саопштење, Статистика грађевинарства, Цене станова новоградње, II полугодиште 2020. године

5. Привреда

5.1. Привредна структура

Пирот је град значајних потенцијала, дуге традиције у индустријској производњи и занатству, локалних брендова и духа који подржава иновативно и ново.

Добра привредна активност и позитиван друштвени производ, традиционално развијено предузетништво, локални брендирани производи, постојање водеће слободне зоне у Европи, присуство страних улагача, као и подршка Града и једноставност процедура представљају најјачу снагу економског развоја.

Предности Пирота су: повољан географски положај, велики ресурси слободне радне снаге, гринфилд и браунфилд локације, погодности за инвеститоре, урађен Просторни план града Пирота, успостављен Географски информациони систем, услужна општинска администрација, традиција индустрије и занатства, профитабилно-инвестиционо орјентисани комунални системи, задовољавајући проценат наплативости комуналних услуга, Парк природе „Стара планина”, природно богатство (извори пијаће воде, шуме, пашњаци и ливаде).

Слика 4 Брендови Пирота

Извор: Туристичка организација Пирот

Подршку пословној заједници у Пироту пружају Канцеларија за локални економски развој, Регионална развојна агенција Југ, Уговорна окружна привредна комора Пирот и други.

У Пироту послује 447 активних привредних друштава и 1.500 активних предузетника. Од њиховог укупног броја, посматрано по величини, два привредна субјекта су разврстана у категорији великих, четири у категорији средњих, док су остали микро и мали привредни субјекти. Носиоци привреде су „Tigar Tyres" и „Тигар а.д". Највећи страни инвеститор је „Michelin".

Канцеларија за локални економски развој Пирота нуди комплетну логистичку подршку свим заинтересованим инвеститорима.

Према информацијама Одељења за урбанизам, стамбено-комуналне послове, грађевинарство и инспекцијске послове за поступак издавања одобрења за изградњу, пријаве радова и употребне дозволе за изградњу индустријског објекта потребно је најмање 30 дана, од чега за регулисање процедуре у градској управи три до пет дана.

Пирот је један од ретких градова у Србији који поседује своје локалне „бренд" производе, а то су пиротски качкаваљ, пиротски ћилим и пиротска пеглана кобасица.

У структури активних привредних друштава по секторима највећи број привредних друштава припада сектору трговина на велико и трговина на мало; поправка моторних возила и мотоцикала и то 26,85% од укупног броја, следи прерађивачка индустрија којој припада 25,06% активних привредних друштава у Пироту, док у сектору пољопривреда, шумарство и рибарство и сектору грађевинарство послује по 8,28% од укупног броја активних привредних друштава у Пироту.

5.2. Индустрија

Окосницу пиротске индустрије чине два гиганта из гумарске делатности, а то су „Tigar Tyres ” и „Тигар а.д”, који су и једина велика привредна друштва на територији града и заједно упошљавају око 4.500 лица.

„Tigar Tyres” се бави производњом путничких и скутер гума и важан је покретач привредног развоја не само нашег града, већ и читаве државе. У прилог томе говоре и просечна инвестициона улагања од око 10 милиона евра на годишњем нивоу и велики обим извоза (око 90% укупне производње), превасходно у Француску, Шпанију, Италију, Пољску и Руску Федерацију.

Матична компанија „Тигар а.д.” чини окосницу пословног система који обједињује пословање више зависних друштава. Производни програм компаније чине три сегмента – производња обуће, производња техничке робе и производња хемисјких производа. Већински власник компаније је Република Србија, која са уделом других републичких институција има удео у власништву од 61,08%. Око 70% проиводње усмерено је ка извозу, углавном за постојеће стратешке партнере, а удео програма гумене обуће је највеће и чини око 90% укупног извоза. Због кашњења у измиривању обавеза у току је поступак за усвајање новог УППР који би омогућио стабилније пословање компаније.

На територији Пирота послује и Слободна зона „Пирот” а.д. са власничким уделом Града, што је један од првих и правих облика јавно-приватног партнерства у земљи. По својим резултатима ово је најуспешнија зона у Србији, али и у Европи. За изградњу у границама Слободне зоне корисници су ослобођени од плаћања накнаде за: уређење градског грађевинског земљшта, таксе и трошкове градске управе и издавање документације, издавање услова за прикључење на инфраструктурне мреже, издавање сагласности за прикључење на инфраструктурне мреже, прикључење на инфраструктурне мреже. По оцени магазина „Financial Times” Слободна зона „Пирот” је у 2018. години проглашена за најбољу у Европи.

5.3. Пољопривреда

Пољопривредна производња на подручју града Пирота, дугорочно посматрано, има тенденцију пада и заостаје у односу на реалне могућности које су одређене расположивим агроеколошким и другим условима.

Према последњем попису пољопривреде из 2012. године на територији града Пирота послује укупно 5.680 газдинства, од чега 96% газдинстава своју делатност обавља на поседима величине од 1 до 10 ha.

У структури коришћеног пољопривредног земљишта највећи удео имају ливаде и пашњаци (64,02%), а на другом месту су оранице и баште (31,47%). У структури коришћења ораничних површина највеће учешће имају жита и сточно крмно биље. Најпрофитабилније линије ратарске производње – индустријско, лековито и ароматично биље се веома мало гаје на овом подручју.

У ратарској производњи је карактеристична уситњеност парцела и садња више врста ратарских култура, што је делимично и оправдано с обзиром на несигурност у пласману производа и ниске откупне цене, али се у овој области виде и позитивни помаци. Наиме један број пољопривредника покреће тзв. пластеничку производњу и на тај начин покушава да оствари боље приходе и превазиђе проблеме који већ годинама муче пољопривреду у целини.

Недостатак влаге у летњим месецима један је од ограничавајућих фактора у биљној производњи на територији Пирота. Укупна наводњавана површина износи 600 ha од тога ратарске културе 10%, повртарске 70% и воћарске 20%. Обзиром да постоје стабилни водотокови ове површине показују да се недовољно користе расположиви водни ресурси.

Према званичним статистичким подацима, воћњаци и виногради на подручју Пирота заузимају око 1.130 ha (воћњаци 764, виногради 366 ha). Производња воћа и грожђа је претежним делом екстензивног и натуралног карактера, што у знатној мери умањује економске резултате, и заступљена је углавном у приватном сектору.

У економском погледу сточарство је најзначајнија и најзаступљенија грана пољопривреде на подручју града Пирота. Пирот је познат као сточарски крај са дугом традицијом у сточарству и производњи млечних производа, али је последњих година приметан тренд опадања броја грла стоке, што се посебно односи на рејон Старе планине. Посебан проблем је енормно смањење броја економски најзначајнијих и најзаступљенијих врста стоке овог подручја – оваца 5,9 пута и говеда око три пута.

На подручју Пирота постоје агроеколошки и други услови за економски целисходну производњу осталих грана пољопривреде, које се најчешће називају алтернативним – пчеларство, аквакултура (гајење риба и других водених животиња), хеликокултура (пужарство), гајење јестивих гљива, гајење дивљачи (срне, дивље свиње, јелени лопатари, птице и др.) у функцији ловног туризма и специјалитета за унутрашње тржиште и извоз, гајење кунића и крзнашица и др. За сада се значајнији економски резултати постижу само у пчеларству и гајењу пастрмке у специјализованим пастрмским рибњацима.

У алтернативну пољопривреду се често убраја и органска пољопривреда, која практично обухвата све гране и линије производње, али се производња организује по органском поступку (без употребе пестицида и синтетичких минералних ђубрива). На светском тржишту расте тражња за производима органске пољопривреде, а цене производа из органске пољопривреде знатно су веће у односу на конвенционалне. Подручје општине Пирот, као ретко који други крај у Србији, има изузетне услове за развој органске пољопривреде. Илустрације ради, у заштићеном парку природе Стара планина земљишни ресурси примерени овој производњи износе 142.000 ha!

5.4. Шумарство

Пирот има укупно 42.735 ha обрасле шумске површине.

Табела 18 Пошумљене површине и посечена запремина дрвета

		Пирот
Обрасла шумска површина, укупно (ha)		42.735[2]
Пошумљено – у шуми (ha)	лишћарима	-
	четинарима	23,59
Пошумљено – изван шуме (ha)	лишћарима	-
	четинарима	1,52
Посечена дрвна запремина – укупно (m^3)	лишћара	47.222
	четинара	8.414
Посечена дрвна запремина – техничко дрво (%)	лишћара	17
	четинара	44

Извор: Републички завод за статистику, Општине и региони у Републици Србији, 2020

[2] Стање на крају 2017. године.

5.5. Макроекономски показатељи

Према новом методолошком концепту Републичког завода за статистику, категорија националног дохотка, као и бруто домаћег производа се не води на нивоу локалних самоуправа после 2005. године.

Табела 19 Бруто домаћи производ и бруто национални доходак, текуће цене, мил. РСД

Република Србија	2017.	2018.	2019.
Бруто домаћи производ – укупно, мил. РСД	4.760.686	5.072.932	5.417.725
Бруто домаћи производ – по становнику, РСД	678.078	726.510	780.064

Извор: Републички завод за статистику, Статистички годишњак 2020, Национални рачуни

Последњих неколико година Републички завод за статистику прати регионални БДП који представља примарни статистички индикатор за мерење економских перфоманси региона и ефективности регионалних политика и програма усмерених на редукцију јаза између региона у погледу друштвено-економске развијености и дистрибуције националног богатства, при чему су обухваћене следеће територијалне статистичке јединице: регион Београда, регион Војводине, регион Шумадије и Западне Србије, регион Јужне и Источне Србије (за регион Косова и Метохије не постоје поуздани статистички подаци).

Табела 20 Регионални бруто домаћи производ, 2019. година

Територија	БДП (у мил. РСД)	БДП по становнику (у хиљ. РСД)
Београдски регион	2.257.001	1.332
регион Војводине	1.436.403	776
регион Шумадије и Западне Србије	980.388	514
регион Јужне и Источне Србије	741.290	497

Извор: РЗС, Регионални бруто домаћи производ, Региони и области Републике Србије, 2019.

5.6 Структура извоза и увоза

У последњих десет година број извозника са територије града одржавао се на приближно истом нивоу – око 50, а број увозника се кретао у распону 80-100. Вредност извоза је у апсолутном износу расла из године у годину, па је тако вредност извоза у 2019. години била већа 2,3 пута у односу на извоз у 2011. години. Захваљујући порасту извоза, и обим спољнотрговинске размене је имао тенденцију константног раста у поменутом периоду.

Са друге стране, вредност увоза се у периоду 2011–2015. одржавала на нивоу од око 17 милијарди динара, да би након тога почела да пада и у 2019. години износи нешто више од 7 милијарди динара. Захваљујући расту извоза и опадању увоза, забележен је суфицит у спољнотрговинској размени, који је у 2019. години 10 пута већи у односу на суфицит у 2011. години. Такође, покривеност увоза извозом је са 124,6% у 2011. години, достигла ниво од 714,7% у 2019 години.

Табела 21 Извоз и увоз у Пироту 2015–2019. године

Назив индикатора	Јед. мере	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Укупан број извозника	број	51	48	48	54	50
Укупан број увозника	број	87	84	92	104	100
Укупан извоз	у 000 РСД	36.781.098	40.839.057	46.629.970	48.025.833	50.237.689
Укупан увоз	у 000 РСД	17.867.266	10.636.982	4.816.400	5.350.787	7.029.865
Суфицит/дефицит	у 000 РСД	18.913.832	30.202.075	41.813.570	42.675.046	43.207.824
Покривеност увоза извозом	%	205.9	383.9	968.1	897.5	714.7
Обим спољнотрговинске размене	у 000 РСД	54.648.364	51.476.039	51.446.370	53.376.620	57.26.554

Годишња стопа раста извоза	стопа	24.8	11	14.2	3	4.6
Годишња стопа раста увоза	стопа	16.3	-40.5	-54.7	11.1	31.4

Извор: Аналитички сервис Републичког Секретаријата за јавне политике

Последњих неколико година међу највећим извозницима у Србији, на трећем месту по вредности извоза, налази се „Tigar Tyres" из Пирота.

Овакви показатељи спољнотрговинске размене говоре у прилог томе да је пиротска привреда здрава, што ствара основ за даља инвестициона улагања и експанзију привреде, новозапошљавање, али и пораст животног стандарда грађана.

5.7. Јавне финансије

5.7.1. Приходи градског буџета

У буџету Града Пирота приходи бележе константан раст из године у годину.

Изузетак је 2020. година, када је извршено је смањење прихода, које је углавном директна последица увођења ванредног стања у земљи услед пандемије ковид – 19, тако да су укупни приходи и примања износили 1.709.313.126 динара. Одлуком о изменама и допунама Одлуке о буџету Града Пирота за 2021. годину укупни приходи и примања износе 1.836.325.467 динара.

У структури прихода и примања највеће учешће имају порески приходи (73%), од којих највише приходи од пореза на доходак, добит и капиталне добитке (53%).

Табела 22 Структура прихода градског буџета

	2019.*	2020.**	2021.***
Укупни приходи и примања	1.825.808.909	1.709.313.126	1.836.325.467
Порески приходи	1.232.057.000	1.230.589.642	1.335.327.000
Непорески приходи	144.814.271	114.244.000	133.651.000
Меморандумске ставке	1.000.000	300.000	1.200.000

Донације	49.058.818	22.065.781	4.588.467
Трансфери	363.778.820	333.163.703	321.109.000
Примања од нефинансијске имовине	35.100.000	8.950.000	35.450.000

Извор: * Одлука о изменама и допунама Одлуке о буџету Града Пирота за 2019. годину
**Одлука о изменама и допунама Одлуке о буџету Града Пирота за 2020. годину
***Одлука о изменама и допунама Одлуке о буџету Града Пирота за 2021. годину

5.7.2. Расходи градског буџета

Одлуком о изменама и допунама Одлуке о буџету Града Пирота за 2021. годину укупни расходи и издаци износе 2.286.762.059 динара.

Табела 23 Структура расхода градског буџета

	2019.*	2020.**	2021.***
Укупни расходи и издаци	2.137.057.082	1.988.460.045	2.286.762.059
Текући расходи	1.547.900.682	1.584.132.777	1.650.863.464
Капитални расходи	581.359.200		
Издаци за набавку нефинансијске имовине			630.898.595
Издаци за набавку финансијске имовине	3.397.200	404.327.268	0
Отплата дуга	4.400.000		0
Остварени суфицит/дефицит	-311.248.173	-279.146.919	-450.436.592

Извор: * Одлука о изменама и допунама Одлуке о буџету Града Пирота за 2019. годину
**Одлука о изменама и допунама Одлуке о буџету Града Пирота за 2020. годину
***Одлука о изменама и допунама Одлуке о буџету Града Пирота за 2021. годину

У структури расхода по програмима, највеће учешће имају Опште услуге локалне самоуправе (24%), потом Организација саобраћаја и саобраћајна инфраструктура (17%) и Предшколско васпитање и образовање (9%).

Табела 24 План расхода по програмима за период 01. 01. 2021 – 31. 12. 2021.

Назив програма	Износ	У %
Становање, урбанизам и просторно планирање	83.041.565	3,63
Комуналне делатности	152.805.505	6,68
Локални економски развој	22.400.000	0,98
Развој туризма	21.568.735	0,94
Пољопривреда и рурални развој	56.378.000	2,46
Заштита животне средине	66.712.529	2,92
Организација саобраћаја и саобраћајна инфраструктура	384.406.608	16,81
Предшколско образовање и васпитање	206.489.874	9,03
Основно образовање и васпитање	82.125.668	3,59
Средње образовање и васпитање	64.662.440	2,83
Социјална и дечја заштита	89.724.789	3,92
Здравствена заштита	9.130.000	0,39
Развој културе и информисања	192.162.201	8,40
Развој спорта и омладине	182.580.404	7,98
Опште услуге локалне самоуправе	551.794.759	24,13
Политички систем локалне самоуправе	44.801.376	1,96
Енергетска ефикасност и обновљиви извори енергије	75.977.633	3,32
Укупно за БК	2.286.762.059	100

Извор: Одлука о изменама и допунама Одлуке о буџету Града Пирота за 2021. годину

Град Пирот једна је од малобројних локалних самоуправа у Републици Србији која нема дуговања – јавни дуг је 0 динара, комерцијалне кредите не користи дужи низ година и своје обавезе редовно измирује.

5.8. Јавна предузећа

Град Пирот је оснивач пет јавних предузећа: Јавно предузеће „Комуналац", Јавно предузеће „Водовод и канализација", Јавно комунално предузеће „Градска топлана", Јавно предузеће за планирање и уређивање грађевинског земљишта и Јавно комунално предузеће „Регионална депонија Пирот".

Табела 25 Списак јавних предузећа

Редни број	Назив предузећа	Делатност
1.	Јавно предузеће „Комуналац" Пирот	1. управљање комуналним отпадом 2. одржавање чистоће на површинама јавне намене 3. одржавање јавних зелених површина 4. управљање гробљима и погребне услуге 5. управљање јавним паркиралиштима 6. обезбеђење јавног осветљења 7. управљање пијацама 8. димничарске услуге 9. делатност зоохигијене 10. одржавање улица и путева у градовима и другим насељима (хоризонтална и вертикална сигнализација)
2.	Јавно предузеће „Водовод и канализација" Пирот	Основна делатност: 1. сакупљање, пречишћавање и дистрибуција воде 2. уклањање отпадних вода канализацијом Додатне делатности: 1. комунални грађевински и хидрограђевински радови 2. постављање цевних инсталација у објектима 3. баждарење водомера 4. превоз робе у друмском саобраћају 5. пројектовање грађевинских и других објеката
3.	Јавно комунално предузеће „Градска топлана" Пирот	Производња и снабдевање паром и климатизација

4.	Јавно предузеће за планирање и уређивање грађевинског земљишта Пирот	Архитектонска делатност, која обухвата планирање градова, насеља и простора, односно припремање, израду и праћење спровођења просторних и урбанистичких планова, израду архитектонских планова и пројекат
5.	Јавно комунално предузеће „Регионална депонија Пирот”	Претежна делатност: Третман и одлагање отпада који није опасан Остале делатности: – Поновна употреба разврстаних материјала – Сакупљање отпада који није опасан – Услуге уређења и одржавања околине

Извор: Званичне интернет презентације јавних предузећа

5.9. Финансијске институције

У Пироту послује 15 пословних банака и 5 осигуравајућих друштава.

Табела 26 Списак пословних банака

Редни број	Назив институције	Број филијала
1.	АИК Банка а.д. Ниш	1 филијала
2.	ИНТЕСА а.д. Београд	1 филијала
3.	ЕРСТЕ Банк	1 експозитура
4.	ЕУРОБАНК Србија	1 експозитура
5.	Директна Банка	1 пословница
6.	Комерцијална Банка	1 експозитура
7.	Credit Agricole а.д. Нови Сад	1 филијала
8.	ОТП Банка Србија а.д. Нови Сад	1 филијала
9.	Поштанска штедионица а.д. Београд	1 експозитура
10.	Raiffeisen Banka а.д. Београд	1 филијала
11.	Unicredit Bank а.д. Београд	1 експозитура
12.	Војвођанска Банка а.д. Нови Сад	1 филијала
13.	Opportunity Banka	1 пословница
14.	Агроинвест Банка	1 филијала
15.	Halkbank а.д. Београд	1 филијала

Извор: Народна Банка Србије

Табела 27 Списак осигуравајућих друштава

Редни број	Назив институције	Број филијала
1.	ДДОР Нови Сад	1 експозитура
2.	Компанија Дунав осигурање	1 филијала
3.	Generali Osiguranje Srbija	1 пословница
4.	Wiener Stadtische Osiguranje	1 филијала

5.	АМС Осигурање	1 филијала

Извор: Народна Банка Србије

5.10. Инвестиције

Кључни разлози за инвестирање у град Пирот јесу изузетан стратешки положај за развој привреде, близина важних саобраћајница у региону и добра повезаност путном и железничком мрежом: Коридор 10, један од најважнијих паневропских саобраћајних коридора, међународни пут Е-80 и магистрални пут М-9, електрифицирана железничка пруга Ниш – Пирот – Софија (огранак пружног правца Будимпешта – Београд – Скопље – Атина, као и правца Љубљана – Загреб – Београд – Скопље – Атина); близина два међународна аеродрома Ниш и Софија, који су удаљени од Пирота по 70 km; Слободна зона „Пирот" која својим корисницима пружа бројне погодности; близина тржишта Европске уније; институционална подршка за инвеститоре; Канцеларија за локални економски развој; убрзана процедура издавања грађевинских дозвола, конкурентне цене – ниске накнаде за уређење и коришћење грађевинског земљишта, комуналне, локалне таксе.

У 2019. години укупно остварене инвестиције у нова основна средства износиле су 4,2 милијарде динара, од којих је 76% уложено у реконструкцију, доградњу и проширење капацитета.

Посматрано по делатностима, највише је инвестирано у прерађивачку индустрију (69%).

Табела 28 Остварене инвестиције у нова основна средства, по карактеру изградње и техничкој структури, 2019. година

		Пирот (хиљ.РСД)	Удео у укупним инвестицијама у граду (%)
Укупне инвестиције		4.210.423	100,00
Карактер изградње	Нови капацитети	1.018.623	24,19
		3.185.115	75,65
	Одржавање нивоа постојећих капацитета	6.685	0,16
Техничка структура	Грађевински радови	1.498.565	35,59
	Опрема са монтажом – домаћа	2.026.908	48,14
	Опрема са монтажом – увозна	604.992	14,37
	Остало	79.958	1,90

Извор: Републички завод за статистику, Општине и региони у Републици Србији, 2020.

5.10.1. Индустријске и радне зоне

„Индустријска зона 1”

„Индустријска зона 1” се налази у индустријском делу града (агро и текстилна инустрија, индустрија гумених производа и коже) у наставку Слободне зоне Пирот. „Индустријска зона 1” и Слободна зона „Пирот” чине заједно Индустријски парк.

Укупна површина Индустријког парка је 103 ha. Површина саме индустријске зоне је 25 ha, од тога је 6 ha инфраструктурно опремљено: водовод, канализација, пут и струја. Земљиште у индустријској зони је у власништву државе, фирми, јавних предузећа и приватних лица. У наредном периоду планира се и пролазак гасовода кроз Зону – у припреми је планска документација за гасификацију Зоне.

Слободна Зона Пирот

Слободна зона „Пирот” а.д. почела је са радом априла 1998. године, по Решењу Савезне владе од 8.8.1996. године на локацији индустријске зоне Пирота. Површина зоне износи 139ha 95a 15 m². Површина канцеларијског простора у слободној зони износи 15.836 m², а затвореног производног простора 231.266 m². Површина затвореног складишног простора износи 203.374 m², а отовреног 685.329 m².

Слободна зона је у 2019. години имала 71 корисника, од чега 42 домаћа и 29 страних, а производњом се бави 22 корисника. Укупан број запослених у слободној зони у 2019. години је износио 5.646. Током 2019. године је реализовано у слободној зони:

- Укупан промет у износу од 663.444.180 евра,
- Укупан извоз робе у износу од 425.541.224 евра,
- Укупна вредност остварене производње од 495.443.285 евра,
- Укупна вредност пружених услуга од 4.261.604 евра,
- Укупно инвестиционо улагање од 34.880.692 евра

По оцени магазина „Financial Times” Слободна зона „Пирот” је у 2018. години проглашена за најбољу у Европи.

„Индустријска зона 2”

Локација се налази у близини Коридора 10. Од центра је удаљена око 2 km. Постоји плански основ за њу, а то је План генералне регулације „Пирот–Југ”.

Табела 29 „Индустријска зона 2”

Индустријска зона 2	
Намена	Грађевинско земљиште
Укупна површина	95.806 m²
Општинска површина	95.806 m²
Удаљеност од коридора 10	0 km
Удаљеност од Железничке станице	4,8 km
Удаљеност од аеродрома	79,8 km

Извор: Канцеларија за локални економски развој

„Индустријска зона 2” има директан приступ међународном путу Е-80, има струју, воду и канализацију, али је потребно надоградити мреже. Урађена је планска документација за инфраструктурно опремање.

6. Радна снага

6.1. Број и структура запослених

У 2020. години укупан број регистрованих заослених у Пироту износио је 14.974, при чему су 11.960 лица била запослена код правних лица, 2.913 су предузетници, лица која самостално обављају делатност или запослени код њих, а 102 лица су регистрована као индивидуални пољопривредници.

Табела 30 Упоредни преглед регистроване запослености по годинама

Пирот	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Регистрована запосленост – укупно	14.495	15.136	15.172	15.088	14.797	14974

Запослени у правним лицима (у радном односу и ван радног односа)	11.921	12.341	12.338	12.174	11.835	11.960
Предузетници и запослени код њих и лица која самостално обављају делатност (у радном односу и ван радног односа)	2.426	2.652	2.697	2.790	2.853	2.913
Регистровани индувидуални пољопривредници	148	143	137	124	109	102

Извор: РЗС, Запослени у Републици Србији, 2020. Регистрована запосленост према општини рада

У укупном броју запослених у Пироту, 58% су мушкарци, а 42% су жене.

Оно што је евидентно јесте да је укупан број запослених драстично смањен у односу на период пре 10 и више година, као последица неуспелих приватизација и неадекватно спроведених процеса реструктурирања предузећа, али је евидентно и да су забележени позитивни помаци након 2015. године.

6.2. Запосленост по делатностима

Највећи број запослених у Пироту ради у сектору прерађивачке индустрије (5.992), а заједно са запосленима у сектору трговине, чине више од половине укупног броја запослених.

Табела 31 Број запослених у предузећима, установама, задругама и организацијама, по секторима, 2020. година

Пирот	Број запослених	У %
Пољопривреда, шумарство и рибарство	173	1,2
Рударство	134	0,9
Прерађивачка индустрија	5.992	40

Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром	164	1
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	266	1,7
Грађевинарство	525	3,5
Трговина на велико и мало, поправка моторних возила	1.658	11
Саобраћај и складиштење	543	3,6
Услуге смештаја и исхране	555	3,7
Информисање и икомуникације	224	1,5
Финансијске делатности и делатност осигурања	236	1,5
Пословање некретнинама	16	0,1
Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	342	2,3
Административне и помоћне услужне делатности	553	3,7
Државна управа и обавезно социјално осигурање	922	6,1
Образовање	771	5,2
Здравствена и социјална заштита	1.230	8,2
Уметност, забава и рекреација	213	1,4
Остале услужне делатности	355	2,3
Регистровани индивидуални пољопривредници	102	0,7

Извор: РЗС, Запослени у Републици Србији, 2020. Саопштење

6.3. Просечне зараде

У 2020. години, коју је обележила пандемија вируса Covid-19, просечне зараде у Пироту су биле испод републичког просека 4,7%.

У периоду пре 2010. године, просечне зараде у Пироту заостајале су за републичким просеком у распону од 15% до 20%, уз благу тенденцију смањења заостајања у последњим годинама тог периода. У периоду 2010–2015. године проценат заостајања у односу на републички просек сведен је на око 10%, изузев у 2013. години, да би од 2016. до 2018. године просечна зарада у Пироту премашила републички просек и била виша на крају године у просеку од 5 до 10%. Посматрајући просек зарада у 2019. години дошло је до потпуног изједначавања зарада у Пироту са зарадама у Републици, да би већ у 2020. години просек зарада у Републици поново надмашио просек зарада града за 4,7%.

Табела 32 Упоредни преглед просечне нето зараде по запосленом, годишњи просек

	Пирот	Република Србија	Пирот/Република Србија
2010.	29.720	34.142	мање за 13%
2011.	34.662	37.976	мање за 8,7%
2012.	38.043	41.377	мање за 8,1%
2013.	36.429	43.932	мање за 17,1%
2014.	40.975	44.530	мање за 8%
2015.	39.548	44.432	мање за 11%
2016.	48.005	46.097	веће за 4,1%
2017.	52.705	47.893	веће за 10%
2018.	51.968	49.650	веће за 4,7%
2019.	54.134	54.919	мање за 1,5%
2020.	57.720	60.073	мање за 4,7%

Извор: Агенција за привредне регистре

6.4. Запошљавање

Током 2020. године са евиденције Филијале Националне службе за запошљавање у Пироту запослено је и радно ангажовано укупно 4.031 лице (1.934 жена), што је за око 5% мање у односу на 2019. годину. На одређено време запослено је 2.472 лица, на неодређено 757 и ван радног односа

ангажована су 802 лица. Просечно месечно током 2020. године запошљавало се 336 лица, од којих је 161 жена.

Филијала Пирот је реализовала програме и мере активне политике запошљавања финансиране из буџета Републике Србије, али и у сарадњи са локалном самоуправом кроз техничку подршку и суфинансирање, на основу потписаних споразума о сарадњи и усвојеног Локалног акционог плана запошљавања за 2020. годину.

Табела 33 Запослени и рад ван радног односа лица са евиденције Националне службе за запошљавање у 2020. години

Степен стручне спреме	Пирот	
	Укупно	Жене
I	796	328
II	365	92
III	1.323	631
IV	394	201
V	7	4
VI/1	28	25
VI/2	46	38
VII/1	71	47
VII/2	16	13
VIII	0	0
Без података о степену стручне спреме	985	555
Укупно	4.031	1.934

Извор: Филијала Националне службе за запошљавање у Пироту

Према подацима из месечног статистичког билтена Националне службе за запошљавање у априлу 2021. године у Пироту је евидентирано 5.705 незапослених лица, од којих су 3.367 жене.

Табела 34 Незапослена лица

Незапослена лица	Град Пирот	Пиротски округ
Незапослена лица – укупно	5.705	10.339
Незапослена лица – жене	3.367	5.525

Извор: Национална служба за запошљавање, Месечни статистички билтен – април 2021. године

У 2020. години на евиденцији Филијале Националне службе за запошљавање у Пироту евидентирано је 6.241 новопријављено лице, од тог броја 2.979 су жене. Односно, просечно месечно се током године пријављивало 1.040 лица, од којих 497 жена.

Табела 35 Новопријављени у 2020. години

Степен стручне спреме	Пирот	
	Укупно новопријављени	Жене новопријављене
I	1.689	774
II	89	30
III	1.647	623
IV	1.930	959
V	21	2
VI/1	189	123
VI/2	206	147
VII/1	465	318
VII/2	3	3
VIII	2	0
Укупно	6.241	2.979

Извор: Филијала Националне службе за запошљавање у Пироту

Током 2020. године послодавци су Филијали Националне службе за запошљавање у Пироту пријавили потребу за запошљавањем 704 лица, од којих 298 на одређено, 185 на неодређено време и 221 остало.

Табела 36 Пријављене потребе за запошљавањем у 2020. години

Степен стручне спреме	Пирот Укупно пријављене потребе
I	196
II	134
III	209
IV	62

V	4
VI/1	14
VI/2	13
VII/1	70
VII/2	2
VIII	0
Укупно	704
Пријављене потребе за које је потребно радно искуство	40

Извор: Филијала Националне службе за запошљавање у Пироту

Од 2011. године Град Пирот, у сарадњи са Националном службом за запошљавање – Филијала Пирот, реализује Локални акциони план запошљавања, који карактерише веома висок степене реализације у распону од 95 до 100%. Досадашњим плановима реализоване су следеће мере: јавни радови, субвенције за самозапошљавање, субвенције послодавцима за ангажовање лица из категорије теже запошљивих на новотвореним радним местима, стручна пракса и обуке за дефицитарна занимања на тржишту рада.

Поред Националне службе за запошљавање, помоћ младима и незапосленима у Пироту приликом проналажења посла, избора или промене каријере, стицања знања и вештина кроз обуке на радном месту, пружају ЗИП центар за младе – бизнис инкубатор и „Job info center", а са циљем подстицања развоја ИТ сектора 2019. године отворен је регионални „Start up" центар Пирот.

7. Јавни ресурси

7.1. Саобраћајна инфраструктура

Град Пирот лежи на Коридору 10 и удаљен је од Београда 330 километара, од Ниша 75 километара и од Софије 70 километара. Повољан географски положај града Пирота огледа се, поред наведеног, и у саобраћајној повезаности са општинама у окружењу.

На простору града Пирота егзистирају два вида саобраћаја: друмски и железнички. Оба вида саобраћаја имају значајну улогу за пиротски крај, јер представљају интерконтинеталне руте. Кроз територију Пирота пролазе две међуконтиненталне копнене магистрале, железничка пруга Ниш – Софија и државни пут Ниш – Димитровград.

7.1.1. Друмски саобраћај

Путна инфраструктура на подручју града Пирота је у функционалном стању. Према подацима Републичког завода за статистику, у 2011. години, густина путне мреже на територији града Пирота је много лошија него што је просек Републике Србије. Дужина путне мреже на територији Пирота, не рачунајући дужину ауто-путева, износи 339,4 километара, од којих је 11,045 km је државни пут I реда, 118,784 km државни пут II реда, а 209,6 km локалног карактера.

Део путне мреже (њено одржавање, реконструкција, рехабилитација и нова изградња) је у надлежности локалне самоуправе, док је део у надлежности Републике Србије, односно Јавног предузећа „Путеви Србије".

На територији града Пирота најзначајнији правци путне мреже су:

- Ниш (петља Малча) – Бела Паланка – Пирот – Димитровград – државна граница са Бугарском (гранични прелаз Градина)
- Пирот – Бабушница – Власотинце – Лесковац – Медвеђа – Приштина – Пећ – државна граница са Црном Гором (гранични прелаз Чакор)
- Књажевац – Кална – Темска – Пирот – Височка Ржана – Мојинци – Пирот
- Периш – Бела Паланка – Бабушница – Звонце – Трнски Одоровци – Суково
- Бела Паланка – Понор – веза са државним путем.

Табела 37 Дужина путева, 2019. година

		Град Пирот	Пиротски округ
Дужина путева – укупно (km)*		339,429	1028,476
Савремени коловоз (km)		301,849	691,635
Државни путеви I реда	Свега (km)	11,045	45,523
	Савремени коловоз (km)	11,045	45,523
Државни путеви II реда	Свега (km)	118,784	329,203
	Савремени коловоз (km)	118,784	273,342
Општински путеви	Свега (km)	209,6	656,75
	Савремени коловоз (km)	172,02	375,77

*у укупну дужину путева, као и код државних путева I реда, није урачуната дужина ауто-путева
Извор: РЗС, Општине и региони у Републици Србији, 2020.

Крајем 2019. године пуштен је у саобраћај источни крак Коридора 10 (Е-80) који пролази кроз територију града Пирота у дужини од 43 km:

- Деоница Чифлик – Станичење 12,1 km
- Деоница Станичење – Пирот исток 16,6 km
- Деоница Пирот исток – Димитровград 14,3 km.

Путни правац Е-80 Ниш – граница Бугарске има веома значајну саобраћајну функцију у Републици Србији (М1.12), као и у мрежи Е путева средње и југоисточне Европе. Функционално представља крак основног магистралног пута М-1, који се пружа у правцу Бугарске и Турске односно земаља Блиског и Средњег Истока, а саобраћајно-стратешки се поклапа са правцем трансевропског пута и краком „Ц" Паневропског мултимодалног Коридора 10. Као саставни део оптималне путне везе између европске и азијске путне мреже има велики значај у комуницирању Европе са Блиским Истоком преко територије Републике Србије и у повезивању земаља западно европског и алпског подручја са земљама на југоистоку Европе и подручју Азије.
Преко мреже ТЕМ путева који се пружају територијом Републике Србије, пут Е-80 повезује се са:

- ✓ западном Европом преко путног правца Е-75 Ниш-Београд-Суботица
- ✓ Грчком преко путог правца Е-75 Ниш – граница са Македонијом
- ✓ средњом и западном Србијом преко путног правца Е-761 у долини Западне Мораве
- ✓ Црном Гором преко аутопута Е-80 Ниш – Приштина – Косовска Митровица – Рожаје
- ✓ источном Европом преко путног правца Е-70 Београд – Панчево - граница са Румунијом
- ✓ Јадраном преко путног правца Е-763 Београд – Бар.

7.1.2. Железнички саобраћај

Што се тиче железничке мреже, град Пирот се налази на интерконтиненталном магистралном железничком правцу Београд – Инстанбул, који је изузетно значајан како за транзитни саобраћај, тако и за превоз робе и путника овог подручја.

На територији града Пирота функционише једноколосечна неелектрифицирана железничка пруга Ниш – Димитровград – граница Бугарске, на којој је организован јавни путнички и теретни саобраћај.
Тренутни ниво изграђености и стања пруга, железничких станица, као и станичних капацитета не омогућавају потребни ниво експлоатације у складу са европским стандардима.

7.2. Комунална инфраструктура

7.2.1. Водовод и канализација

Пијаћом водом организовано се снабдева 92% становништва са територије града Пирота, а око 82% становништва има прикључак на канализациону мрежу.

Град Пирот се снабдева пијаћом водом из четири изворишта:
- „Кавак”, капацитета 70-100 l/s (Qпрос= 80 l/s)
- „Крупац I”, капацитета 150-1000 l/s (Qпрос= 200-220 l/s)
- „Крупац II”, капацитета 40-600 l/s (Qпрос= 80 l/s)
- „Градиште”, капацитета 105-800 l/s (Qпрос= 105 l/s)

ЈП „Водовод и канализација” Пирот обезбеђује здравом пијаћом водом око 58.000 житеља града и оближњих села, односно 92% становништва Пирота. Поред градског језгра, још 22 села су у систему ЈП „Водовод и канализација” када је реч о водоснабдевању. Укупан број водомера који се користе за мерење утрошене воде у граду и селима је око 16.700.

Са реконструкцијом фабрике воде Бериловац у Пироту, водоснабдевање је модернизовано увођењем новог система филтрације воде (затворени пешчани филтери под притиском), који ће осигурати отклањање повећане мутноће у води која се јавља при обилним падавинама/топљењу снега, и обезбедити несметани рад фабрике воде у наредним деценијама у пуном капацитету од 270 l/s.

У граду Пироту и насељима Гњилан, Нови Завој, Градашница, Барје Чифлик, Пољска Ржана и Бериловац отпадна вода се сакупља у централни канализациони систем који је у надлежности Јавног предузећа. Око 82% становништва у Пирота има прикључак на канализациону мрежу. Канализациона мрежа у селима Крупац и Извор прикључена је на постројење за пречишћавање отпадних вода.

У току су припреме за изградњу постројења за пречишћавање отпадних вода са целокупне територије града. Изградња Постројења за пречишћавање отпадних вода ће бити подржана средствима Немачке банке за обнову и развој у оквиру међудржавног споразума са Републиком Србијом. Вредност ове капиталне инвестиције заједно са свим интервенцијама на мрежи износи 15,5 милиона евра. Студија изводљивости је припремљена, а расписивање тендера се очекује крајем 2021. године.

7.2.2. Систем даљинског грејања

Јавно комунално предузеће „Градска топлана” Пирот снабдева топлотном енергијом стамбени и пословни простор града Пирота.

У систему даљинског грејања ЈКП „Градска топлана” Пирот тренутно се налази један топлотни извор укупног капацитета 27.5 MW (Сењак), изграђен 2011. године. За производњу топлотне енергије и даљу дистрибуцију топлотне енергије купцима „Градска топлана” Пирот од јануара 2020. користи компримовани природни гас као основни енергент. С обзиром на то да кроз Пирот још увек није прошао гасовод јер не постоји гасна интерконекција између Србије и Бугарске, преласком са мазута на

компримовани природни гас, значајно је смањена емисија загађујућих материја у ваздух. Снабдевање гасом се врши помоћу цистерни. Резервни енергент је мазут. У случају хаваријског квара на инсталацији компримованог природног гаса или изненадног прекида прекида у његовом допремању, прелазак на рад са резервним енергентом – мазутом, могућ је у кратком року (од само неколико сати) чиме се обезбеђује наставак испоруке топлотне енргије корисницима у врло кратком року.

Дужина топловодне мреже износи 20 km, у систему је 130 топлотних подстаница. Укупна грејна површина износи 202.061,81m², при чему је 28.688,05 m² стамбени простор, а 55.741,35 m² пословни простор.

У наредном периоду у плану је увођење биомасе као енергента, прикључење Топлане на магистрални гасовод, увођење аутоматског праћења и управљања радом топлотних подстаница (SCADA sistema), наставак топлификације града и позитиван утицај на животну средину.

7.2.3. Електро инфраструктура

Снабдевање електричном енергијом на територији општине Пирот обавља предузеће Електродистрибуција Пирот, које послује у саставу ЕПС Дистрибуција д.о.о. Београд.

„Електродистрибуција Пирот" покрива целу територију града са две трафостанице преносног односа 110/35kV, инсталисане снаге 83 MVA, 15 трафостаница напонског нивоа 35/10 kV инсталисане снаге 143,6 MVA и 325 трафостаница преносног односа 10/0,4 kV. Цела мрежа ЕД Пирот, напаја се 110kV далеководима из три правца – из правца Ниша, Сврљига и ХЕ „Пирот". Укупна потрошња електричне енергије у Пироту је око 270 милиона kWh. Од укупног броја потрошача, 25.324 чине домаћинства, док је 1.968 привредних субјеката и 220 прикључака јавне расвете. Прекиди у снабдевању електричном енергијом су ретки, а кључни проблеми су велике дужине мрежа у неприступачним крајевима, као и губици у систему који износе око 10%.

7.3. Здравствена и социјална заштита

7.3.1. Здравствена заштита

Здравствену заштиту становништва града Пирота на примарном нивоу здравствене заштите, обезбеђују Дом здравља Пирот, Апотека Пирот и Завод за јавно здравље Пирот, а на секундарном нивоу здравствене заштите Општа болница Пирот.

Дом здравља Пирот

Дом здравља Пирот је установа која пружањем здравствених услуга на примарном нивоу унапређује здравље и обезбеђује добар квалитет живота грађана града Пирота. Посвећена је развоју превентивних услуга и организацији ефикасног система здравствене заштите, уз стручне кадрове и имплементацију савремених технологија. У оквиру своје делатности Дом здравља пружа осигураницима превентивне, дијагностичке, терапијске и рехабилитационе здравствене услуге у циљу спречавања, сузбијања, раног откривања и лечења болести, повреда и других поремећаја здравља. Ова установа годишње пружи 225.000 прегледа одраслог становништва и 92.000 прегледа деце, 20.000 превентивних прегледа жена и трудница и 19.000 прегледа радника. Хитна медицинска помоћ пружи преко 5.000 интервенција на терену, око 10.000 прегледа и 1.265 санитетских превоза. У оштрој конкуренцији приватног сектора и стоматолошка служба пружи 24.000 различитих стоматолошких услуга.

У оквиру Дома здравља постоје следеће службе: Служба за здравствену заштиту деце, Служба опште медицине, Служба за стоматолошку здравствену заштиту, Служба за хитну медицинску помоћ, Служба кућне неге, Служба патронаже и Диспанзер за жене.

Служба опште медицине пружа како превентивну тако и здравствену заштиту оболелом одраслом становништву. Свој рад организује у оквиру три здравствене станице у граду, четири сеоске амбуланте и две теренске екипе. Служба директно покрива више од половине насеља на подручју града. Служба опште медицине са мрежом здравствених станица и амбуланти и бројем особља, највећа је служба у Дому здравља. Води бригу о 37.819 осигураника, пре свега одрасле популације. У служби опште медицине здравствена заштита дели се на превентивну и куративну.

Служба за здравствену заштиту деце

У оквиру Службе за здравствену заштиту деце постоје Предшколски и Школски диспанзер.

У Предшколском диспанзеру у оквиру одсека превентиве преко Развојног саветовалишта континуирано се прати раст и развој деце преко систематских прегледа. У исто време обавља се вакцинација деце према узрасту. У оквиру превентивног рада диспанзера обавља се и континуирани надзор над установама за целодневни боравак деце и спроводи хигијенско санитарни надзор, као и континуирано праћење здравља деце. У исто време, зависно од епидемиолошке ситуације, укључује се и хигијенско епидемиолошка служба Завода за јавно здравље Пирот. При систематским прегледима, према стручно методолошком упутству, учествује Служба лабораторије, логопеди, офталмолошка служба, Завод за јавно здравље Пирот. У одсеку куративе обављају се прегледи на захтев, а родитељима је дата могућност да могу телефоном у току целог радног времена да добију савет у вези болести детета. У циљу што савременијег приступа дијагностици у оквиру службе постоји одсек пулмолошке и алерголошке обраде деце.

Школски диспанзер пружа како превентивну тако и куративну здравствену заштиту школске деце узраста од 7 до 26 година (до краја редовног школовања). У оквиру превентивних делатности формирају се посебна саветовалишта где се обављају систематски прегледи, вакцинација, здравствено васпитање. Превентивне активности се спроводе и у школама. Здравствена заштита болесне деце се обавља у ординацијама диспанзера.

Диспанзер за здравствену заштиту жена

Диспанзер у свом саставу има одсеке за праћење трудноће (перинаталне заштите), за планирање породице, а 2000. године је почео са радом Одсек за рано откривање премалигних промена грлића материце. Сви лекари завршили су едукацију из колпоскопије и школу ултразвука. Служба је опремљена савременим ултразвучним апаратом, а амбуланта за рано откривање премалигних промена грлића материце опремљена је са два колпоскопа.

Служба за хитну медицинску помоћ

Служба за хитну медицинску помоћ са својих 10 екипа 24 часа збрињава ургентна стања на територији града. Служба покрива територију града Пирота која има 1.235 km² са преко 70 насеља укључујући и сам Пирот. Сам град и пиротски округ спадају у ред географски најразуђенијих у Србији. Рад саме службе подразумева хитно медицинско збрињавање пацијената амбулантно и на терену, здравствено васпитни рад са пацијентима, стално инсистирање на едукацији запошљених и увођење новина у раду, транспорт пацијената до пиротске болнице по налогу изабраног лекара и отпусте пацијената у оквиру Опште болнице Пирот као и транспорт пацијената ка вишим медицинским инстанцама на републичком нивоу. Ванредно, Служба хитне помоћи пружа и медицинско обезбеђење масовних скупова, спортских догађаја, места погођених природним непогодама, а такође може вршити и едукацију заинтересованих који због природе посла морају знати основе пружања прве помоћи.

Служба хитне медицинске помоћи Пирот опремљена је у складу са важећим стандардима за рад једне овакве службе. Под тим сеподразумева нова, комплетно опремљена возила савременим апаратима за реанимацију, ЕКГ (електрокардиограм) апаратима, аспираторима, респираторима, средствима за имобилизацију, сетовима за извођење порођаја, апаратима за мерење нивоа шећера у крви, пулсним оксиметрима, кардиолошким столицама, као и инхалатором у амбуланти.

Служба за стоматолошку здравствену заштиту

Обухвата Службу за стоматолошку здравствену заштиту одраслих која збрињава одрасле пацијенте. Прва је у процесу увођења здравствених реформи почела свој самостални развој. У оквиру ове службе је и Служба превентивне дечје стоматологије са ортодонцијом. Дечја стоматологија са својим амбулантама у предшколској установи, основним школама и две средње школе, као и амбулантама на Кеју, збрињава целу дечју и школску популацију. У оквиру Дечје и превентивне стоматологије одвија

се рад са трудницама, рад у саветовалишту за новорођенчад, предшколска (деце до 6 г.) и школска стоматолошка нега (7–18 г), као и специфична амбулантна сарадња са психолозима, педијатрима и патронажном службом.

Служба кућне неге

Служба се бави посетама непокретних болесника, које нису засноване само на куративи-лечењу болесних, већ и на дијагностици, превентивном раду, здравствено-васпитном раду, а са повећањем броја онколошких болесника све више и палијативној нези. Право на овај вид здравствене услуге имају одређене категорије пацијената: непокретни, слепи, оболели од малигних болести, оболели од хроничних болести, који због природе болести и старости не могу да дођу у ординацију свог лекара.

Служба за поливалентну патронажу

Поливалентна патронажна служба се најкомплетније бави здравствено васпитним радом и здравствено-васпитним радом у породици и заједници. Њена делатност је усмерена ка очувању и унапређењу здравља, у првом реду породице, као и на изналажењу и ублажавању фактора ризика у животној и радној средини. Приоритети у раду су: труднице, бабињаре са новорођенчадима, одојчета, мала деца, туберкулозни болесници, хронични болесници, старије особе. Осим овога патронажна сестра учествује у решавању најзначајнијих здравствених проблема становништва на микрорејону, као и посебних програма здравствене заштите и здравствено-васпитних програма са школском децом и омладином. У непосредном раду она користи кућне посете, индивидуалне и групне облике рада.

Општа болница Пирот

Општа болница Пирот је установа која пружа стационарну, специјалистичко-консултативну и дијагностичко- терапеутску делатност за становништво пиротског округа. Стационарни део има капацитет од 332 постеље и површину од 11.000 m², а поликлинички део се простире на 17.000 m². У оквиру сваког одељења функционише полуинтензивна нега. Двокреветне и трокреветне собе опремљене су централним разводом гасова, сигнализацијом и озвучењем.

Секундарну здравствену заштиту становништву у 2020. години пружало је 527 здравствених радника и сарадника: 121 лекар, 2 фармацеута, 4 здравствена сарадника и 400 медицинских техничара.

7.3.2. Социјална заштита

Пирот је град са развијеним системом социјалне заштите, а темељ система социјалне заштите чини Центар за социјални рад, који реализује социјалну и породично правну заштиту грађана на подручју града Пирота.

Социјална заштита у Центру за социјални рад Пирот спроводи се кроз реализацију основних и додатних права у области социјалне заштите. Основна права су:

- ✓ новчана социјална помоћ,
- ✓ додатак за помоћ и негу другог лица,
- ✓ смештај у установу социјалне заштите или другу породицу и
- ✓ оспособљавање за рад.
- ✓ Социјално угрожено становништво може да оствари додатна права на:
- ✓ једнократну помоћ (у новцу, у натури, помоћ у новцу по основу добровољног рада);
- ✓ право на решавање стамбених потреба корисника новчане социјалне помоћи;
- ✓ право на набавку опреме корисника приликом смештавања у установу социјалне заштите или другу породицу;
- ✓ право на признавање трошкова сахране корисника социјалне заштите;
- ✓ право на трошкове привременог смештаја у прихватилиште и прихватну станицу;
- ✓ радно ангажовање радно способних лица у стању социјалне потребе;
- ✓ остала права – у оквиру којих је и ново донето право на новчану помоћ жртвама насиља.

Табела 38 Индикатори социјалне заштите у пероду 2011–2019. године

Пирот	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Број корисника новчане социјалне помоћи	1149	1348	1324	1174	1154	1110	1179	1152	1141
Број корисника основног додатка за негу и помоћ другог лица	172	150	131	123	111	110	102	99	106
Број корисника увећаног додатка за негу и помоћ другог лица	277	296	289	292	292	282	281	277	294
Број корисника дечијег додатка (0-17 година)	2733	2737	2628	2419	2127	1926	1840	1645	1513
Број корисника увећеног дечијег додатка (0-17 година)	688	740	762	779	758	742	731	735	754
Број деце која користе услуге смештаја (0-17 година)	52	48	43	47	38	40	35	30	27
Хранитељске породице	-	47	44	45	42	45	43	44	47
Број деце у хранитељским породицама	43	43	39	43	34	37	33	27	24
Број деце у резиденцијалним установама	9	5	4	4	4	3	2	3	3
Број корисника државних домова за смештај старих (65 + година)	19	26	24	23	32	33	21	24	32

Укупан број корисника социјалне заштите на евиденцији Центра за социјални рад	4248	3282	5619	6151	6661	7061	7290	7773	8489
Број жена корисница социјалне заштите на евиденцији Центра за социјални рад	2135	1519	2764	3040	3332	3548	3673	3920	4425

✓ Извор: Републички секретаријат за јавне политике, Аналитички сервис

Поред Центра за социјални рад, веома значајна организација у систему социјалне заштите је и Црвени крст Пирот. Црвени крст Пирот у оквиру своје социјалне делатности има програм Народне кухиње, укључује се у активности стратегије за подстцање рађања под називом „Пакет за новорођену бебу", спроводи пројекат „Један пакетић – много љубави", има активности у оквиру месеца солидарности и реализује три програма: програм бриге о старима, програм рада Центра за дневне активности старијих и план рада секције „Златно грло". Што се тиче здравствене делатности, Црвени крст Пирот спроводи акције добровољног давања крви, прве помоћи, контролу туберкулозе у Србији и врши промоцију здравих стилова живота и превенцију болести зависности.

У оквиру Црвеног крста функционише Народна кухиња (која има око 600 корисника, а локална самоуправа издваја око 4.000.000 динара годишње за ову намену). Услуга Помоћ у кући за старија лица се спроводи за 60 корисника са 10 геронтодомаћица (средства која се издвајају за ову намену су 7.360.000 динара). Постоји и Клуб за старе, око 35 корисника, а финансира се средствима локалне самоуправе у износу од 200.000 динара на годишњем нивоу.

Важно је поменути и постојање услуге Дневног боравак за децу, младе и одрасле са сметњама у развоју и Личног пратиоца детета. За наведене услуге социјалне заштите издвајају се средства у износу од око 10.000.000 динара.

7.4. Образовање

У Пироту данас постоји једна предшколска установа, четири основне школе, пет средњих школа, једна школа за децу ометену у развоју, једна основна школа за музичко образовање и једна висока школа.

Предшколска установа „Чика Јова Змај"

Када је реч о институционалном предшколском васпитању у Пироту постоји предшколска установа „Чика Јова Змај", коју похађају деца узраста од шест месеци до поласка у школу. Установа у оквиру своје делатности реализује следеће видове обухвата деце:

а. Целодневни боравак деце узраста од 6 месеци до 6,5 година у граду

б. Припремни предшколски програм за децу узраста од 5,5 до 6,5 у граду и сеоским насељима

в. Скраћени боравак деце узраста од 3 до 5,5 година у граду

г. Болничка група деце узраста од 3 до 10 година.

Васпитно – образовни рад предшколске установе „Чика Јова Змај" одвија се у 6 градских вртића: „Лане" (целодневни, припремни и скраћени боравак), „Црвенкапа" (целодневни, припремни и скраћени), „Невен" (целодневни и припремни), „Првомајски цвет" (целодневни и припремни), „Змај" (припремни предшколски програм) и „Бамби" (целодневни боравак).

У школској 2020/2021. години предшколску установу похађа 1.429 деце.

Основна школа „Вук Караџић"

Отпочела је са радом 1815. године као највећа и најстарија школа у Пироту. Има издвојена одељења у селима: Мали Суводол, Велики Суводол, Гњилан, Понор, Блато, Костур и Барје Чифлик. У школској 2020/2021. години школу похађа 1.058 ученика у 54 одељења.

Основна школа „Свети Сава"

Школа је почела са радом 1825. године у кући даскала Пејче у Тијабари, у Пироту. После Другог светског рата добија назив „Павле Крстић". Године 1954. у истој згради је основана трећа основна школа „Радоје Домановић". Три године су радиле у истој згради, а онда се, од 1957. спајају у једну школу, под именом „Павле Крстић". Од 1992. године школа носи назив „Свети Сава".

У школској 2020/2021. години школу похађа 804 ученика у 39 одељења.

Основна школа „8.септембар"

Основана је и почела са радом 5. септембра 1961. године. Формирана је од ученика и наставника основних школа „Вук Караџић" и „Павле Крстић" (данас „Свети Сава"). Ове две школе биле су преоптерећене већим бројем ученика и формирање нове школе било је у функцији растерећења постојећих школа и боље организације васпитно-образовног рада. Постојећа школска зграда изграђена је 1975/76. године, а до тада је настава извођена у Основној школи „Вук Караџић" и у Школи ученика у привреди.

У школској 2020/2021. години школу похађа 1.047 ученика у 50 одељења.

Основна школа „Душан Радовић"

Када је основана, 1964. године, добила је назив Основна школа „29. новембар”, а од 1992. године носи назив Основна школа „Душан Радовић”. Примењује се савремена настава, а приоритет је подстицање позитивних људских вредности. Мисија школе је да пружа адекватно образовање свим ученицима, да подстиче развој како даровитих, тако и ученицима са посебним потребама.

У школској 2020/2021. години школу похађа 480 ученика у 33 одељења.

Школа за основно и средње образовање „Младост”

Школа за децу ометену у развоју „Младост” је основана 1971. године у Пироту, а са радом је почела јануара наредне године под називом „Специјална школа”. Садашња школска зграда је изграђена 1988. године. Образовање се остварује помоћу посебних планова и васпитно-образовних програма за предшколско, основно и средње образовање деце и омладине ометене у развоју.

У школској 2020/2021. години школу похађа 46 ученика у 7 одељења.

Школа за основно музичко образовање „Др Драгутин Гостушки”

Основна школа за музичко образовање „Др Драгутин Гостушки” је једина школа такве врсте у пиротском округу (Пирот, Бабушница, Бела Паланка и Димитровград). Школа је правно лице са статусом установе, која обавља делатност основног музичког образовања и васпитања. Школа образује полазнике на четири одсека: клавир, виолина, хармоника и гитара.

У школској 2020/2021. години школу похађа 160 ученика у 6 класа.

Гимназија Пирот

Гимназија Пирот основана је 1879. године. У школи се од школске 2012/13. године реализује пројекат двојезичне наставе, која се спроводи у двојезичним одељењима – настава се изводи на српском и на француском језику. Од школске 2018/19. у школи постоји смер за ученике са посебним способностима за рачунарство и информатику, а у школској 2021/22 години ученици ће моћи да похађају смер за сценску и аудио-визуелну уметност.

У школској 2020/2021. години школу похађа 455 ученика у 19 одељења.

Економска школа Пирот

Економска школа у Пироту основана је 1956. године под називом Средња економска школа, да би 1990. године била преименована у Економску школу у Пироту. Основни циљ школе је образовање ученика на пољу књиговодства. Школа образује ученика за подручје – економија, права и администрације на следећим смеровима: економски техничар, финансијски администратор и

комерцијалиста, а у оквиру подручја трговина, угоститељство и туризам, на смеру угоститељски/кулинарски техничар.

У школској 2020/2021. години школу похађа 429 ученика у 16 одељења.

Техничка школа Пирот

Техничка школа је основана септембра 1878. године. Свој рад је усклађивала са потребама пиротске привреде, трговине и занатства, да би данас израсла у највећу средњу школу у Пироту, која је у одређеним периодима бројала и до 1.200 ученика. Основна делатност школе је средњошколско образовање у 3 подручја рада и са следећим смеровима: 1. машинство (техничар за компјутерско управљање (ЦНЦ) машина, 2. електротехника (електротехничар информационих технологија, електротехничар за електронику на возилима, техничар мехатронике), саобраћај (техничар друмског саобраћаја и возач моторних возила). У школској 2020/2021. години школу похађа 671 ученика у 23 одељења. Техничка школа је у оквиру проширене делатности регистрована као Регионални тренинг центар за континуирано образовање одраслих и као Јавно признати организатор активности за континуирано образовање одраслих са следећим верификованим обукама: Кројење и шивење одевних предмета, Заваривање металних конструкција, Оператер ЦНЦ машина, Оператер на универзалном стругу и универзалној глодалици. Поред наведених обука у процесу верификације су и 5 програма ЈПОА из области мехатронике и електротехнике. У оквиру школе постоји Ђачки клуб и аутошкола.

Млекарска школа „Др Обрен Пејић”

Млекарска школа са домом ученика „Др Обрен Пејић” основана је 1945. године као нижа пољопривредна школа. Школа образује ученике у подручју рада пољопривреде, производње и прераде хране. У њој се настава одвија у оквиру следећих образовних профила: а) прехрамбени техничар, б) произвођач прехрамбених производа, в) прерађивач млека, г) пекари, д) месари. Практична настава се изводи у млекарској и пекарској радионици у оквиру школе, специјализованим кабинетима, лабораторијама, као и кроз блок – наставу, која се изводи у разним предузећима и кроз посете приватним фирмама. Школа поседује и Дом за ученике, који је мешовитог типа.

У школској 2020/2021. години школу похађа 134 ученика у 8 одељења.

Средња стручна школа Пирот

Средња стручна школа регистрована је 1993. године, под називом Грађевинско – техничка школа, а настала је из потребе за школовањем гумара и техничара за полимере, првенствено за потребе гумарске индустрије и фабрика „Тигар” и „Суко” и грађевинара за тада развијену пиротску грађевинску индустрију. Прилагођавајући се жељама и потребама средине, школа је 2004. године променила име

у Средња стручна школа. Школа има за циљ стручно оспособљавање и преквалификовање појединаца у статусу редовних и ванредних ученика. Образује ученике за 3 образовна подручја, на којима постоје следећи смерови: 1) хемија и неметали а) техничар за заштиту животне средине , б) техничар за полимере.

У школској 2020/2021. години школу похађа 152 ученика у 7 одељења.

Академија техничко-васитачких струковних студија – Одсек Пирот

Академија техничко-васитачких струковних студија – Одсек Пирот (раније Висока школа струковних студија за образовање васпитача) једина је високошколска установа у Пироту у образовању кадрова у домену педагошких наука односно васпитача. Школа је настала преименовањем Више школе за васпитаче у Високу школу струковних студија за образовање васпитача. Мењала је имена неколико пута у историји. Раније је ово била Учитељска школа, Педагошка академија и Виша школа за васпитаче. Школа има само један смер – васпитач деце предшколског узраста, па се по добијању дипломе стиче звање струковни васпитач. Године 2007. школа је акредитовала свој програм за основне струковне студије по Болоњском систему које трају три године, а 2013. године и програм за струковне студије другог степена – специјалистичке студије. Године 2019. школа прелази у Академију техничко-васпитачких струковних студија Ниш, одсек Пирот. У складу са дозволама за рад и уверењима за акредитацију студијских програма, на одсеку Пирот уписују се укупно 100 студената на основним студијама, од којих се 45 школује о трошку буџета, а 55 је самофинансирајућих. На мастер струковне студије уписује се 30 самофинансирајућих студената.

8. Заштита животне средине

8.1. Квалитет ваздуха

Главне изворе загађивања ваздуха у развијеним градским срединама, па и у Пироту, чине продукти сагоревања горива у домаћинствима, индустрији, топланама, индивидуалним котларницама, затим саобраћај, грађевинска делатност, неодговарајуће складиштење сировина, депоније смећа, као и степен јавне хигијене у граду.

На градском подручју Пирота, као значајнији извори загађивања ваздуха, регистровани су:

- Индустријске котларнице;
- Котларнице школских и здравствених установа;
- Котларнице централних градских садржаја;
- Котларнице стамбених блокова.

Поред ових потенцијално великих загађивача, постоје и они „мали загађивачи", који штете квалитету ваздуха услед њихових свакодневних активности (велики број индивидуалних ложишта, пекара, печењара, роштиљских радњи, пржионица кафе). Процењује се да их у ужем центру града има око 400 и они представљају значајан фактор загађења ваздуха у зимском периоду.
Основни разлози за настанак овог загађења су: интензивно сагоревање неквалитетног дрвета и угља, сагоревање тешких уља са великим процентом сумпора.
Емисија из мобилних извора се углавном базира на загађења, која се јављају као последица одвијања саобраћаја, односно возног парка града Пирота и емисија из моторних возила. Претпоставља се да је укупан број регистрованих возила на подручју града Пирота око 16.000, па узимајући у обзир тај број возила и саму старост возила (просечно16 година), услед чега су у релативно лошем техничком стању и као таква стварају већу емисију загађујућих материја у ваздуху.

Завод за јавно здравље Пирот обавља мерења квалитета ваздуха на две локације у граду, а то су:

- Индустријска зона – Николе Пашића бб
- Центар града – Кеј бб.

У току 2019. године вршена су мерења загађености ваздуха и праћени су следећи параметри: сумпордиоксид, азотдиоксид, таложне материје и тешки метали (олово, кадмијум, цинк).

У 2018. и 2019. години средње годишње концентрације сумпордиоксида су биле испод граничне вредности и толерантне вредности од 50 µg/m3 ваздуха на годишњем нивоу и није забележен ни један дан са концентрацијама сумпордиоксида изнад дозвољених граничних и толерантних вредности имисије.

Када је реч о азотдиоксиду, у 2018. и 2019. години средње годишње концентрације азотдиоксида су биле испод граничне вредности (40 µg/m³) и толерантне вредности од 60 (µg/m³) ваздуха на годишњем нивоу и није забележен ни један дан са концентрацијама изнад дозвољених граничних вредности имисије.

У току 2018. године од свих измерених вредности чађи забележено је осам дана, а у 2019. години три дана са прекорачењем максимална дозвољене вредности. Како у истим временским интервалима није било истовременог повећања граничне вредности за чађ и за сумпордиоксид није било индикација за упозорења јер су концентрације SO2 биле испод граничне вредности. Такође за сваки месец средње месечне вредности и чађи и сумпордиоксида у току целог месеца биле су испод прописане средње дневне граничне вредности.

Анализом добијених резултата може се констатовати да су концентрације чађи које су измерене имале сезонски карактер пораста, тако да су повећане у грејној сезони у односу на период ван грејне сезоне.

У току 2018 године није било прекорачења средње максимална дозвољене вредности за укупне таложне материје која износи 200 mg/m²/дан. Средња вредност укупних таложних материја износила је 119,3 mg/m²/дан у Индустријској зони, односно 38,8 mg/m²/дан у центру града.

У 2019. години у Индустријској зони средња годишња вредност укупних таложних материја износила је 231,6 mg/m²/дан, и била је већа од средње годишње максимална дозвољене вредности која износи 200 mg/m²/дан, док је у центру града средња вредност укупних таложних материја износила 49,67 mg/m²/дан и није било прекорачења средње максимална дозвољене вредности за укупне таложне материје.

Међутим, за комплетну оцену квалитета ваздуха у Пироту неопходно је мерење концентрација суспендованих честица од 10 и 2,5 микрона, које су и најштетније по здравље људи, као и концентрације приземног озона. У плану је постављање аутоматске мерне станице за праћење квалитета ваздуха.

8.2. Квалитет земљишта

Земљишни покривач пиротске котлине је разноврстан и сачињавају га земљишта из аутоморфног, хидроморфног, халоморфног и субаквалног реда.

Највећим делом земљишни покривач представљен је земљиштима из аутоморфног реда која се карактеришу влажењем профила земљишта искључиво путем атмосферских падавина, а процеђивање воде кроз масу земљишта је такво да не долази до дужег задржавања прекомерне воде у профилу земљишта. Значајне површине заузимају и земљишта хидроморфног реда која се карактеришу допунским влажењем водама са виших терена, поплавним или подземним водама различитог порекла.

Мање површине захваћене су и земљиштима халоморфног реда која су такође настала под утицајем допунског влажења подземним или површинским водама које су, за разлику од хидроморфних земљишта, заслањене или алкализоване. Иако немају већи значај на подручју Пирота заступљена су и земљишта из реда субаквалних (субхидричних) земљишта чији се постанак и развој одвија под плитким воденим покривачем стајаћих вода.

На територији града Пирота на загађење земљишта највише утичу хемијска средства из пољопривреде као и присуство дивљих депонија.

Најчешћи негативни утицаји на животну средину који се јављају на пољопривредном земљишту су:

- органско загађење настало неодговарајућим управљањем стајњаком на великим сточним фармама;
- загађење пољопривредног земљишта услед неправилног поступања са хемикалијама које се користе у пољопривреди и примене загађене воде за наводњавање;
- еутрофикација водотокова у подручјима осетљивим на загађење нитратима;
- хемијско (углавном нитратима) и бактериолошко загађење плитких ресурса подземне воде;
- емисија гасова „стаклене баште".

Кроз територију града Пирота пролази источни крак Коридора 10 (Е-80) у дужини од 43 km. Присуство штетних материјала у тлу и то у концентрацијама које су често изнад максимално дозвољених, у коридору трасе аутопутева, је пре свега поседица садржаја горива. Материје које се могу наћи у тлу у непосредној близини аутопутева су угљоводоници, органски и неорганski угљеник, једињења азота (нитрати, нитрити и амонијак). Посебну групу елемената представљају тешки метали као што су олово (додатак гориву), кадмијум, бакар, цинк, жива и никл. Трагови ових елемената могу се регистровати и на већим удаљеностима од трасе.

8.3. Квалитет вода

Подручје пиротског краја обилује рекама и подземним водама.

Сви водотоци у пиротском крају припадају сливу реке Нишаве, највеће притоке Јужне Мораве. Водни ресурси Пирота су углавном очувани и представљају значајни развојни потенцијал. По квалитету старопланински водотоци су углавном сврстани у I и II класу, а старопланинска изворишта представљају изворишта националног и регионалног карактера. Најзначајнији водни објекат на подручју Пирота је свакако водоакумулација „Завој", која представља стратешку резерву воде највишег квалитета. Спада у врло ретке вишенаменске акумулације у Републици Србији, које омогућавају вишегодишње регулисање протока, што јој даје изванредан значај у водопривредном систему Републике Србије.

8.4. Управљање чврстим комуналним отпадом

Отпадом и управљањем отпадом на територији града Пирота баве се Јавно предузеће „Комуналац" Пирот и Јавно комунално предузеће „Регионална депонија Пирот".

Делатношћу организованог сакупљања и транспорта комуналног отпада бави се Јавно предузеће „Комуналац". Прикупљањем комуналног отпада обухваћено је 17.064 домаћинстава из градског и 31

сеоског насеља, којима се организовано пружа услуга изношења смећа. Такође, услугом изношења смећа обухваћено је и 1.200 правних лица. У граду је тренутно инсталирано 562 контејнера од 1,1 m³ запремине и 449 контејнера у сеоским месним заједницама, док је индустрији на располагању 157 контејнера. Грађани који не живе у стамбеним блоковима, већ у индивидуалним објектима имају 3.015 канти од 80 литара које се користе за ручно изношење смећа. Веома мали број сеоских месних заједница није обухваћен системом управљања отпадом.

Јавно комунално предузеће „Регионална депонија Пирот" почело је са радом 2013. године као регионална санитарна депонија чврстог комуналног отпада за подручје Пиротског округа који обухвата град Пирот и општине Бабушница, Бела Паланка и Димитровград. У овом тренутку комунални отпад се одлаже на депонију без претходне примарне и секундарне селекције. Сходно најавама из Министарства заштите животне средине, очекује се почетак реализације примарне селекције у 2021. години. Примарна селекција је компатабилна са секундарном сепарацијом комуналног отпада на санитарну депонију Пирот. У I фази реализације пројекта изграђена је хала укупне површине 1.240 m².

План је да се током 2021. године приступи завршетку свих пројектованих грађевинских и инсталатерских радова на изградњи хале и пратећих платоа (фаза II), као и набавци неопходне опреме и механизације (фаза III). Такође, у плану је и изградња компостане у оквиру Регионалног центра за управљање отпадом у Пироту.

9. Туристички ресурси

Град Пирот са туристичкм дестинацијама – Парк природе Стара планина и Специјални резерват природе Јерма, проглашен је за туристичко место III категорије, са површином од преко 1000 km².

9.1. Туристички производи

Стратегија развоја туризма Србије 2016–2025. је у оквиру туристичке дестинације Стара планина, у којој се заједно са Пиротом налазе Димитровград и Књажевац, идентификовала следеће кључне вредности (атрактивности): културно наслеђе, природна богатства, Стару планину и мале градове. На бази поменутих вредности у наредном периоду се очекује развој примарних туристичких производа: планински туризам, рурални туризам, манифестације, етнотуризам и туризам специјалних интересовања.

Туристичка понуда Пирота са околином обухвата природно богатство у виду Парка природе Стара планина и Специјалног резервата природе Јерма, водопаде, реке, језера, кањоне, клисуре и пећине,

културно богатство у облику традиције, културе и обичаја овог краја Србије, пиротски говор, пиротско ћилимарство и елементе са Националне листе нематеријалног културног наслеђа Србије, српску средњевековну тврђаву Момчилов град, Музеј Понишавља, камено село Гостушу, уз невероватне укусе и специјалитете старопланинске трпезе и локалне гастрономије. Пирот је носилац Европске награде ЕДЕН – изузетна дестинација Европе за туризам и локалну гастрономију, са многим познатим брендовима широм света у виду пиротског качкаваља, ђубека, пиротске пеглане кобасице, старопланинске јагњетине, старопланинског меда, сира, домаћег вина и ракије.

9.2. Смештајни капацитети у Пироту

На простору града Пирота углавном има довољно лежаја у основним, претежно градским, али не и у комплементарним смештајним објектима, првенствено у руралном подручју.

На територији града Пирота постоји 5 хотела, 9 пренићишта, 18 апартмана, 25 соба и 5 кућа за изнајмљивање и 1 сеоско туристичко домаћинство. Број лежаја у смештајним објектима је 690.

9.3. Број посетилаца

У 2019. години Пирот је посетило 20.817. туриста, од тог броја половина је било страних туриста.

Најзаступљенији страни туристи који посећују град Пирот су Бугари, који остварују и највећи број ноћења у континуитету. Евидентан је и пораст броја немачких, француских, финских и мађарских туриста. Мада бугарске туристе највише привлачи гастрономија и забава у Пироту, они као и већина других туриста из најзаступљенијих земаља, одређен број ноћења остварују захваљујући понуди Старе планине у зимским месецима.

10. Квалитет живота

10.1. Спорт

Спортске активности у граду крај Нишаве имају дугу традицију. Пирот данас има 51 спортски клуб и удружења, а неки од њих имају дугу традицију и историју,и постижу запажене резултате.

Прво гимнастичко друштво у Пироту основано је 1890. године под председништвом књиговође Ђуре Јовановића. Интересовање за гимнастику и соколски покрет било је велико. Балкански ратови су прекинули активности соколског покрета, а на Видовдан 1914. године настављен је рад одржавањем Великог јавног часа. Први светски рат је поново прекинуо рад тако да се наставља са активностима

тек новембра 1920. године. Те године је изграђен Соколски дом, популарна Соколана, која са зградом Гимназије чини изузетну архитектонску и културно-историјску грађевину. Други светски рат је донео промене и после ослобађења Соколска организација је преименована априла 1945. године у фискултурна друштва, да би новембра 1951. године основано Друштво за телесно васпитање „Партизан", које је 1952. реорганизовано у Савез спортова, а 1961. постало „СОФК", садашњи Спортски савез Пирот. Ово је била спортска база за све активности младих у Пироту, у зависности од могућности и времена.

Квалитетна и разноврсна спортска инфраструктура је основни предуслов за развој осталих приоритета развоја спорта: спорт деце и омладине, рекреативни спорт и врхунски спорт.

Изградња нових и реконструкција постојећих спортских објеката финансирана је средствима из буџета града, али и успешном реализацијом пројеката у оквиру конкурса код наших министарстава, као и у оквиру ИПА Програма прекограничне сарадње.

Јавна Установа „Спортски центар Пирот" основана је 2007. године, а основна делатност је квалитетно руковођење и одржавање спортских објеката, изградња и обезбеђење нових и разноврсних спортских садржаја, уз истовремену промоцију спорта, подршку предшколском, школском и рекреативном спорту и масовној физичкој култури кроз различите масовне манифестације, промоција позитивних узора младима – најбољих спортиста, промоција здравих стилова живота за све категорије становништва кроз унапређење рекреативних програма, промоција једнаких могућности за бављење спортом јер програми обухватају и особе са инвалидитетом.

Спортску инфраструктуру у Пироту чине следећи објекти: Спортска хала „Кеј", Затворени базен, Балон хала, Градски фудбалски стадион, Трим стазе на Кеју, Брдска трим стаза на Сарлаху, Омладински стадион, Сала „Педагошке академије", Ски стаза на Планинарском дому – Градско скијалиште, Мини пич терени, Градско клизалиште, Адреналин парк, стаза за ролере, отворени терени, тениски терени, Стрељана, Спортски терени у пиротским насељима, пиротским селима, теретане на отвореном.

10.2. Верски објекти

Побожност и духовност понишавља, која кроз векове постојано одолева многим искушењима, оправдава назив Пирота, често у историографији и широј јавности познат као „мали Јерусалим".

Прве црквене организације на просторима данашње нишке епархије сежу до апостолског периода. Сви проповедници Христове науке који су проповедали широм данашњег Балкана и Панониje долазили су из Македоније и највероватније су се задржавали у античком Нишу који је био раскрсница шест друмова. Град Пирот припада нишкој епархији.

На територији данашње нишке епископије, према неким изворима од 1761. године, постојала је посебна црквена организација, која је била под духовном јурисдикцијом цариградске патријаршије. Реч је о нишавској митрополији чије је седиште било у граду Пироту. На основу историјског увида у живот нишавске митрополије, изузевши поступке њених појединих поглавара, можемо закључити да је она била центар очувања националног идентитета Срба у југоисточној Србији и чувар вере и традиције Српске Православне Цркве. Пиротски крај је дао четири епископа.

Украс Пирота су његови храмови и многобројни манастири, међу којима су најпосећенији Темачки, Суковски и Погановски манастир.

10.3. Установе културе

Установе културе у граду Пироту су својеврсни чувари културног идентитета. Народна библиотека Пирот, Галерија „Чедомир Крстић", Дом културе Пирот, Народно позориште Пирот, Музеј Понишавља Пирот и Историјски Архив у Пироту имају своје редовне програме и активности и активно доприносе разноврснијем културном животу локалне заједнице.

Дом културе Пирот

Дом културе Пирот је установа која представља темељ на коме почива културни живот Пирота. Реализацијом културно уметничких програма, радом са младима у школама и секцијама, организовањем јавних градских манифестација и техничком подршком другима у реализацији културних догађаја Дом културе Пирот представља организациони центар заједнице чија се сврха огледа у томе да задовољи културне потребе грађана Пирота, очува и презентира културно наслеђе Пирота и пиротског краја и подржи савремене културне ствараоце у граду.

Народна библиотека Пирот

Народна библиотека Пирот је смештена на две локације у граду. Располаже са близу 80.000 књига, фондом периодике од преко 200 наслова и разноврсном некњижевном грађом (разгледнице, каталози, дописнице, флајери, фотографије и др). Библиотека, поред лисних каталога (ауторски, насловни, стручни и предметни), поседује и електронски каталог у коме је заступљен целокупни књижни фонд. Како у новије време све већи значај има дигитализација, од јуна 2020. године Народна библиотека Пирот је прешла на нову дигиталну платформу, што је омогућило далеко бољу прегледност дигитализованих садржаја пиротске библиотеке, како монографских публикација, тако и периодике (Пиротски зборник и Наш исток) и разгледница и дописних карата, и њихово учесталије коришћење.

Галерија „Чедомир Крстић"

Галерија има два изложбена простора за ликовне програме и смештај легата, професионални депо и канцеларијски простор. Током године организује се преко 20 изложбених поставки, самосталних и колективних дела српских и страних уметника. Осим повремених, организују се и тематске изложбе, традиционалне Годишње изложбе Удружења ликовних уметника "Пиргос арт", Друштва ликовних уметника и педагога града и Нове арт сцене, затим тријеналне Мајске изложбе уметника Пирођанаца и Дечји ликовни салон.

Изложбе прате стручне публикације у виду каталога као и остале активности: медијско представљање, предавања и стручна документација: херамотека, фототека, видеотека, фонотека, документација о протеклим изложбама са пропратним материјалом.

Музеј Понишавља Пирот

Слика 5 Музеј Понишавља Пирот

Извор: Музеј Понишавља Пирот

Као регионална музејска установа, која концепцијски спада у категорију завичајних музејских установа комплексног типа, обавља делатност прикупљања, чувања, заштите и презентације покретних културних добара, тј. културно уметничких и историјских предмета, као и публиковања сазнања о покретним културним добрима на територији Града Пирота и општина: Димитровград, Бела Паланка и Бабушница, где постоје његови депанданси у склопу Народне библиотеке „Детко Петров" у Димитровграду, Народне библиотеке „Вук Караџић" у Белој Паланци и Дома културе у Бабушници.

Музеј Понишавља има разноврстан и богат фундус предмета, који су подељени према областима у збирке: етнолошка, археолошка, историјска, историја уметности и примењена уметност са око 7.000 предмета.

Музеј Понишавља Пирот има две сталне поставке: у музејској згради тј. Конаку Малог Ристе, представљена је од 1980. године „Стара градска кућа с краја 19. века" и Археолошка стална поставка у музејском објекту поред Градића на Калеу, која је отворена 2015. године.

Поред своје основне делатности, Музеј Понишавља Пирот бави се и педагошко-едукативним радом у виду разних радионица, предавања и промоција, као и изузетно успешном сопственом издавачком делатношћу.

Народно позориште Пирот

Народно позориште Пирот постоји већ 76 година и једно је од најстаријих позоришта у земљи. У свом професионалном раду имало је и падова и успона али је успело да се одржи чак и када је у позоришту радио само један глумац. Данас Народно позориште Пирот ради са малим али веома талентованим ансамблом и сваке године учествује са успехом на неком од престижних фестивала у Србији и иностранству на којима често осваја награде. Можемо се похвалити разноликим репертоаром јер се трудимо да задовољимо потребе и укусе сваког гледаоца. Поред сарадње са позориштима широм Србије, Народно позориште Пирот успешно сарађује са позориштима из иностранства.

Данас је тешко побројати све представе и репертоаре кроз деценије рада овог Позоришта, сва гостовања, фестивале и манифестације на којима су учествовали. До 2019. године позориште је припремило и извело 392. премијере у 75 позоришних сезона од свог оснивања.

Историјски архив у Пироту

Историјски архив у Пироту је јавни архив и установа је заштите која обавља архивску делатност на триторији града Пирота и општина Димитровград, Бабушница и Бела Паланка. Архивска делатност заштите архивске грађе и документарног материјала обухвата: истраживање, проналажење и евидентирање; прикупљање, преузимање, чување и стручно одржавања архивске грађе; проучавање, сређивање и обраду архивске грађе; спровођење мера заштите; израду информативних средстава, вредновање и категоризацију, коришћење, излагање и објављивање архивске грађе; надзор над чувањем и заштитом архивске грађе и документарног материјала који се налази ван архива.

Слика 6 Историјски архив

Извор: Историјски архив у Пироту

У депоу архива, који се налази у центру града, збринуто је 1.502 метара дужних архивске грађе (319 фондова и 6 збирки) и у приручној библиотеци 4.903 комада библиотечког материјала и периодике.

VI Визија града Пирота до 2028. године

Слика 7 Пирот

Извор: Туристичка организација Пирот

Пирот је развијен и конкурентан град, очуваног и заштићеног природног и културног наслеђа, специфичне локалне гастрономије и брендова, квалитетне животне средине, са унапређеном инфраструктуром, стабилном привредом и повољним пословним окружењем, град спорта и младих.

VII СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТИ

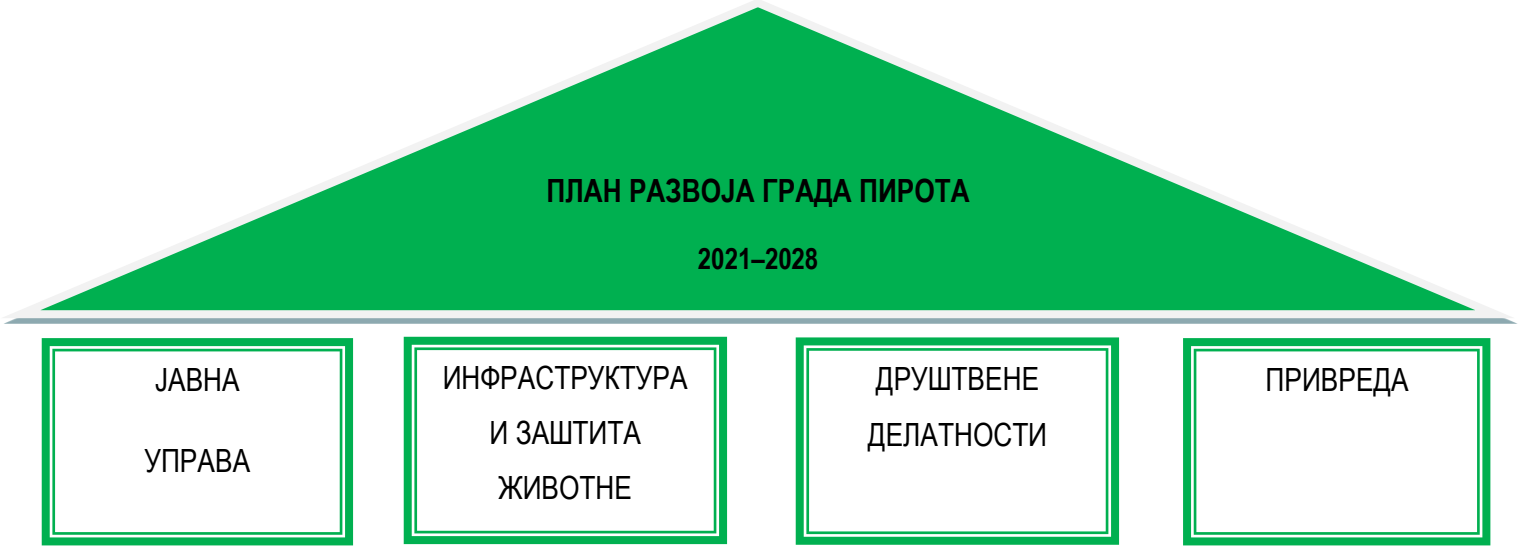

VIII РАЗВОЈНИ ПРАВАЦ 1. УНАПРЕЂЕЊЕ ЈАВНЕ УПРАВЕ

СТРАТЕШКИ ЦИЉ:

До краја 2028. године унапредити квалитет услуга градске управе према грађанима и привреди, повећати капиталне инвестиције и унапредити управљање људским ресурсима

Допринос Циљевима одрживог развоја УН – Агенда 2030

Циљ 16: Мир, правда и снажне институције

Подциљ: 16.5. Знатно умањити корупцију и примање мита у свим њиховим облицима
Подциљ: 16.6. Развити ефикасне, одговорне и транспарентне институције на свим нивоима
Подциљ: 16.7. Осигурати одговорно, инклузивно, партиципативно и репрезентативно одлучивање на свим нивоима

SWOT АНАЛИЗА

SWOT (Strenths, Weaknesses, Opportunities, Threats) анализа представља анализу екстерних (снаге и слабости) и интерних фактора (шансе и претње). Ова анализа представља основу за стратешко планирање, односно дефинисање будућих циљева, пројеката и мера.

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
• Град је успоставио Јединствено управно место • Градска управа користи све софтвере и програме које су донирала надлежна републичка министарства – матичне књиге, ЛПА, ЦЕОП, дечији додатак, борачко-инвалидска заштита, итд. • Градска управа користи и софтвере које је сама развила/купила – писарница (вођење предмета и праћење тока предмета), УЉР... • Град је успоставио и користи ГИС - http://gis.pirot.rs/	• Не врши се редовно ажурирање интернет презентације града (вести, одлуке, документа, итд.) • Не врши се редовно ажурирање базе података дигиталних водова од 2013. године • Незадовољавајућа опремљеност ИТ опремом (рачунари, штампачи, брзи скенери са аутоматским увлачењем страница, итд.) у градској управи, јавним предузећима и установама • Недовољно запослених у градској управи – инспектори, инжењери,

• Дигитализовани водови – вода, канализација, топловод, електро водови, оптички и комуникациони водови • Извршена промена кућних адреса у сарадњи са РГЗ • Градска управа и јавна предузећа су умрежени (wi-fi) • Усвојен је План капиталних инвестиција 2021–2024. • Нема вишка запослених у градској управи, јавним предузећима и установама • Део запослених у градској управи поседује довољно капацитета за рад на донаторским пројектима (ЕУ, УН агенције, стране амбасаде, итд). • Уведен систем финансијског управљања и контроле • Директан пренос седница скупштине града на локалној телевизији • Одлична наплата пореза на имовину • Град је увео редовну праксу партиципативног буџетирања • Добра сарадња градског руководства и градске управе са удружењима грађана • Вишак прихода по завршном рачуну буџета последњих година	правници, службеник за УЉР, ИТ администратори, итд. • Локална јавна предузећа немају ажурну базу корисника • Не постоји обједињена наплата рачуна за локална јавна предузећа • ГИС није у потпуности ажуран • ГИС систем се недовољно користи • Не постоје планови за размену информација и интегрисану управу између градске управе, јавних предузећа и установа • Постоји систем за пријаву комуналних проблема у ГИС-у (www.gis.pirot.rs) и моблина апликација, али се не користи • Мали број пројеката и иницијатива за јавно приватна партнерства • Део запослених у градској управи, јавним педузећима и установама не поседују довољно капацитета за припрему и спровођење пројеката из ЕУ и других фондова • Материјал за седнице скупштине града се припрема у штампаном облику, није извршена дигитализација рада Скупштине града • Не постоји инфтраструктура за дигиталне (оптичке) водове • Стручни капацитети радника у градској управи се не користе у потпуности • Незадовољавајућа опремљеност комјутерским програмима • Недостатак канцеларијског простора у градској управи • Непостојање базе волонтера на нивоу града
ШАНСЕ	**ПРЕТЊЕ**

• Наставак развоја Е-управе • Већа партиципација грађана и привреде у процес доношења градских одлука • Јавно-приватна партнерства • Оријентисаност државе ка реформама • Могућност регионалне сарадње и повезивање са другим локалним самоуправама • Сарадња са цивилним сектором у припреми и реализацији предлога пројеката • Коришћење доступних фондова за реформу администрације, за развој управе (за ГИС пројекте, за унапређење система менаџмента у градској управи, за пројекте дигиталне инфраструктуре, итд.) као и за едукацију кадрова • Наставак процеса придруживања ЕУ и преговора са ЕУ о испуњењу поглавља	• Одлив образовног кадра у веће средине (Београд, Ниш) и у иностранство • Даља централизација и јачање положаја Републике у односу на ЈЛС • Лоша социо-економска ситуација у Републици Србији • Недовољна трансферна средства за пренете надлежности – здравство, образовање, социјална заштита, итд. • Нижи коефицијенти за службенике у градским управама од плата службеника на истим пословима у државним органима • Одлагање примене новог Закона о платама службеника и намештеника у АП и ЈЛС

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 1.1. ЕФИКАСНА ЛОКАЛНА АДМИНИСТРАЦИЈА

Приоритетни циљ 1.1. Ефикасна локална администрација	**Индикатори**	**Почетна вредност**	**Циљана вредност**
До краја 2028. године унапредити квалитет услуга градске управе према грађанима и привреди кроз модернизацију услуга и увођење електронске управе	1.1.1. Електронске услуге које се пружају грађанима и привреди	3	5

ОПИС МЕРА:

Мере које су планиране да се спроведу у периоду 2021–2028. године односе се на активности које су усмерене на модернизацију рада градске управе Пирот кроз набавку и модернизацију постојеће ИТ и друге опреме и софтверских решења, као и увођење ИСО стандарда квалитета. Такође, одређени број мера односи се на израду пројектно-техничке документације и грађевинске радове у циљу побољшања услова за пружање услуга грађанима, а мере које ће бити спроведене су информативно-едукативне, институционално-управљачко-организационе и инвестиционе.

Предвиђене мере ће бити финансиране из градског буџета, али и из донација од стране републичких органа и кроз програме и пројекте међународне, регионалне и прекограничне сарадње (ЕУ, билатерални донатори, међународне организације, итд).

Градска управа Пирот је за већину предложених мера припремила оквирни износ средстава, тј. Градска управа располаже информацијама о средствима која ће бити непходна за реализацију мера.

Период реализације: 2021–2028.

Носилац реализације је Градска управа Пирот.

МЕРЕ:

Мера 1.1.1.	Модернизација система рада градске управе
Мера 1.1.2.	Унапређење постојећих и увођење нових електронских услуга
Мера 1.1.3.	Даљи развој и унапређење Географског информационог система у градској управи
Мера 1.1.4.	Реконструкција и опремање месних канцеларија
Мера 1.1.5.	Успостављање дигитализације рада Скупштине града
Мера 1.1.6.	Ажурирање база података локалних јавних предузећа

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 1.2. СТАБИЛНОСТ ЈАВНИХ ФИНАНСИЈА

Приоритетни циљ 1.2. Стабилност јавних финансија	Индикатори	Почетна вредност	Циљана вредност

До краја 2028. године повећана наплата изворних прихода, смањени текући расходи и повећане капиталне инвестиције	1.2.1. Проценат наплате изворних прихода у градском буџету	22,5%	30%
	1.2.2. Проценат издвајања из градског буџета за капиталне инвестиције	21,09%	35%

ОПИС МЕРА:

Мере који су планиране да се спроведу у периоду 2021–2028. године односе се на активности које су усмерене на размену искустава са ЈЛС из Републике Србије и иностранства, обуке запослених у градској управи, сарадњу са локалном пословном заједницом, укључивање грађана у процес доношења одлука, итд.

Мере које ће бити спроведене су информативно-едукативне и институционално-управљачко-организационе.

Мере ће бити финансиране из градског буџета, али и из донација од стране републичких органа и кроз програме и пројекте међународне, регионалне и прекограничне сарадње (ЕУ, билатерални донатори, међународне организације, итд.).

Градска управа Пирот тренутно не располаже информацијама о средствима која ће бити непходна за реализацију пројеката и мера.

Период реализације: 2021–2028.

Носилац реализације је Градска управа Пирот.

МЕРЕ:

Мера 1.2.1.	Редовне обуке и размена искустава кроз међуопштинску сарадњу са другим ЈЛС у Републици Србији
Мера 1.2.2.	Размена искустава и упознавање са међународном праксом и стандардима у области контроле и наплате изворних прихода

Мера 1.2.3.	Смањење трошкова материјала кроз поступке заједничких јавних набавки за све директне и индиректне кориснике
Мера 1.2.4.	Укључивање грађана и привредника у процес припреме/измене и допуне градских одлука кроз јавне расправе, дебате, округле столове, итд.

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 1.3. РАЗВОЈ ЉУДСКИХ РЕСУРСА

	Индикатори	Почетна вредност	Циљана вредност
Приоритетни циљ 1.3. Развој људских ресурса До краја 2028. године унапредити систем управања људским ресурсима у градској управи	1.3.1. Број обука, семинара и тренинга које су похађали запослени из градске управе	До сада није праћено	Две обуке по запосленом годишње (предвиђене Општим и Секторским програмом у текућој години за послове које запослени обавља)
	1.3.2. Проценат издвајања из градског буџета за потребе стручног усавршавања запослених у градској управи	У вредности од 0.8% буџета који је намењен исплати плата у градској управи на годишњем нивоу	У вредности од 1 % буџета који је намењен исплати плата у градској управи на годишњем нивоу

ОПИС МЕРА:

Мере који су планиране да се спроведу у периоду 2021–2028. године односе се на активности које су усмерене на унапређење и развој људских ресурса у Градској управи Пирот.

Мере које ће бити спроведене су информативно-едукативне и институционално-управљачко-организационе.

Мере ће бити финансиране из градског буџета, али и из донација од стране републичких органа и кроз програме и пројекте међународне, регионалне и прекограничне сарадње (ЕУ, билатерални донатори, међународне организације, итд.).

Градска управа Пирот тренутно не располаже информацијама о средствима која ће бити непходна за реализацију мера.

Период реализације: 2021–2028.

Носилац реализације је Градска управа Пирот.

МЕРЕ:

Мера 1.3.1.	Унапређење механизама за праћење, оцењивање и вредновање запослених у градској управи
Мера 1.3.2.	Организационо јачање јединице за управљање људским ресурсима у градској управи
Мера 1.3.3.	Доношење Акционог плана за управљање људским ресурсима
Мера 1.3.4.	Израда и спровођење годишњих програма стручног усавршавања запослених у градској управи, јавним предузећима и установама, заснованих на анализи потреба за стручним усавршавањем
Мера 1.3.5.	Унапређење и ажурирање базе података о људским ресурсима у градској управи
Мера 1.3.6.	Успостављање међуопштинске сарадње са градовима и општинама у региону

IX РАЗВОЈНИ ПРАВАЦ 2. РАЗВОЈ ИНФРАСТРУКТУРЕ И ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

СТРАТЕШКИ ЦИЉ:

До краја 2028. године припремити сву неопходну просторно-планску и пројектно-техничку документацију у циљу реконструкције постојеће и изградње нове инфраструктуре из области управљања отпадом, енергетске ефикасности, саобраћајне, водоводне, канализационе, електро-енергетске, информатичке, каналске и телекомуникационе инфраструктуре и спровести обуке деце, грађана, привредника и пољопривредника о заштити животне средине

Допринос Циљевима одрживог развоја УН – Агенда 2030

Циљ 6. Чиста вода и санитарни услови

Подциљ 6.1. До 2030. године постићи универзални и једнак приступ безбедној и приступачној пијаћој води за све

Подциљ 6.2. До 2030. године постићи приступ одговарајућим и правичним санитарним и хигијенским условима за све, окончати отворену дефекацију, а посебно пажњу обратити на потребе жена и девојака и осталих угрожених особа

Подциљ 6.3. До 2030. године побољшати квалитет воде смањењем загађења, елиминишући одлагање и минимизирање испуштања опасних хемикалија и материјала, преполовити удео необрађених отпадних вода и значајно повећати рециклирање и безбедну поновну употребу воде

Подциљ 6.5. До 2030. године применити интегрисано управљање водним ресурсима на свим нивоима, укључујући прекограничну сарадњу

Циљ 7. Доступна обновљива енергија

Подциљ: 7.3. До 2030. удвостручити глобалну стопу побољшања енергетске ефикасности

Циљ 11. Одрживи градови и заједнице

Подциљ 11.3 До 2030. године побољшати инклузивну и одрживу урбанизацију и способност за партиципативно, интегрисано и одрживо планирање и управљање људским насељима у свим земљама

Циљ 12. Одговорна потрошња и производња

Подциљ 12.2. До 2030. године постићи одрживо управљање и ефикасно коришћење природних ресурса

Подциљ 12.5. До 2030. године знатно смањити стварање отпада превенцијом, смањењем, рециклирањем и поновном употребом

Циљ 13. Акција за климу

Подциљ:13.2. Интегрисати мере климатских промена у националне политике, стратегије и планирање

Подциљ:13.3. Побољшање образовања, подизања свести и људских и институционалних капацитета за ублажавање климатских промена, прилагођавање, смањење утицаја и рано упозоравање

SWOT АНАЛИЗА

SWOT (Strenths, Weaknesses, Opportunities, Threats) анализа представља анализу екстерних (снаге и слабости) и интерних фактора (шансе и претње). Ова анализа представља основу за стратешко планирање, односно дефинисање будућих циљева, пројеката и мера.

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
• Повољан географски положај града Пирота, на самој граници са ЕУ и на Коридору X • Пирот је седиште Пиротског округа и најразвијенија ЈЛС у његовом саставу • Задовољавајућа основна саобраћајна и енергетска инфраструктура на целој територији града • Добра покривеност целе територије града просторно планском документацијом (ПП, ПГР, ПДР) • Донет је нови просторни план града 2021-2035. • Одличан проценат наплативости комуналних услуга • Функционална регионална санитарна депонија – урађена пројектна документација за компостану и примарну и секундарну селекцију отпада • Израђена пројектна документација за санацију и рекултивацију несанитарне депоније и добијена сагласност Министарства заштите животне средине • Постоји систем даљинског грејања у самом граду, којим управља ЈКП „Градска топлана” Пирот	• Недовољно доступних „гринфилд” локација за инвестирање према упиту потенцијалних инвеститора (мале површине, неадекватна инфраструктура, итд.) • Недостајући финансијски извори у градском буџету за финансирање инфраструктурног опремања „Индустријке зоне 2” • Нерешен својински статус неких инвестиционих локација • Неадекватна аутобуска станица у Пироту • Одсуство система за третман отпадних вода код великог броја привредних субјеката • У појединим селима не постоји систем каканлизације, па отпадне воде кроз септичке јаме загађују подземне водотоке • Не постоји контрола употребе заштитних средстава у пољопривреди и контрола пољопривредног загађења • Непостојање система за пречишћавања отпадних вода • Недовољна свест о потреби поштовања прописа о заштити животне средине

• Припремљена је пројектно-техничка документација за „Индустријску зону 2" – потребно је 200 мил. РСД да се инфраструктурно опреми, од тога 70 мил. РСД за саобраћајнице • Бројност комуналних система који пружају задовољавајући степен услуга својим корисницима – водовод, канализација, топловод, јавна хигијена, итд. • Добра покривеност градског и приградског подручја мрежама мобилне и фиксне телефоније, интернетом и кабловском мрежом • Израђен је локални регистар извора загађивача и извештаји се сваке године објављују на сајту Града • Израђен катастар дивљих депонија • Сваке године се спроводе акције пошумљавања • Цела територија града укључујући и сеоска насеља, је покривена услугом сакупљања комуналног отпада • Урађен Локални План управљања отпадом 2021-2031. • Усвојен Локални еколошки акциони план 2019-2023. • Енергетски је санирана већина јавних објеката и институција • Релативно низак ниво загађености земљишта • Релативно низак ниво загађености ваздуха, урађена пројектна документација за изградњу аутоматске станице за мерење квалитета ваздуха и расписан Јавни позив за набавку исте • ЈКП „Градска топлана" увела компримовани течни гас као основни енергент • Постојање буџетског фонда за енергетску ефикасност и локалног	• Недовољно паркинг места у граду • Велики број паркираних аутомобила на улицама • Коришћење аутомобила за путовања у оквиру града • Недовољно коришћење алтернативних и чистих видова превоза у оквиру града: бицикли, тротинети, електрична возила, систем јавног градског превоза, итд. • Недовољно развијена бициклистичка инфраструктура у граду • Непоштовање принципа одрживе урбане мобилности у планирању • Непокривеност удаљених подручја широко појасном мрежом • Незадовољавајућа интернет брзина у руралним подручјима • Низак ниво еколошке свести свих популационих група • Постоји одређени број дивљих депонија и сметлишта • Постоје потенцијални загађивачи животне средине који нису регистровани, углавном ауто отпади, ауто сервиси и перионице • Не постоји адекватно организовано сакупљање амбалажног отпада од пестицида на целој територији града • Сточна гробља нису формирана • Неискоришћеност постојеће биомасе • Постоји потреба за унапређењем едукативних радионица за пољопривредне произвођаче и предузетнике о заштити животне средине, о третману отпада, о загађењу земљишта и вода, итд. • Неадекватно третирање отпадних вода • Недостатак примарне сепарације отпада у домаћинствима

акционог плана за унапређење енергетске ефикасности у стамбеном сектору • Уведени котлови на биомасу у све 4 основне школе • Постојање Еко фонда – буџетски Фонд за заштиту животне средине • Разноврстан и сложен диверзитет флоре и фауне • Добро стање парковског зеленила и парковске инфраструктуре • Постојање иницијатива у погледу развоја одрживе урбане мобилности – Спортски центар „Пирот" пројекат „Унапређења бициклистичког саобраћаја у Пироту" систем јавног превоза бициклима, пројекат одрживог парка у насељу Сењак • Недирнута природа и природни ресурси – Стара Планина, долина реке Јерме, воде, шуме, пашњаци, итд. • Развијена мрежа локалних путева • Развијен међумесни и градско-приградски превоз који обезбеђује повезаност свих насеља са административним центром • Сигурно и поуздано напајање територије града водовима високог напона 110 kV • Град има потенцијал за добро водоснабдевање – постоје 4 изворишта која су у функцији • Водоводна мрежа је у солидном стању, сваке године се мења 3-5 km мреже у граду и 2-3 km у селима • Вода је доступна током целе године – нема рестрикција воде • Губици воде су у границама прихватљивог • Изграђено постројење за пречишћавање воде за пиће	• Недовољна информисаност становништва о питањима заштите животне средине и ниска свест становништва о екологији • Неконтролисан излов дивљачи и птица и неадекватно порибљавање • Спаљивање различитих врста отпада у домаћинствима, нарочито у сеоским срединама • ГИС не покрива сву инфраструктуру • Поједина сеоска насеља имају слаб мобилни сигнал • Део мреже локалних путева није асфалтиран • Део улица у приградским и градским насељима није асфалтиран • Поједини регионални путни правци су у лошем стању • Недостатак пешачких и бициклистичких стаза уз путеве • Неадекватно одржавање атарских путева • Јавно осветљење није довољно изграђено у сеоским срединама • Нерационална потрошња воде у сеоској средини • Азбестне цеви у водоводној дистрибутивној мрежи • Није уређен катастар постојеће водоводне, канализационе и топловодне инфраструктуре

• У току су припреме за изградњу постројења за пречишћавање отпадних вода (потписан уговор са МГСИ) • 92% становништва са територије града Пирота се организовано снабдева пијаћом водом • 82% територије града Пирота је покривено канализационом мрежом	
ШАНСЕ	**ПРЕТЊЕ**
• Доступни републички фондови – Канцеларија за јавна улагања, ЕУ фондови и други билатерални фондови и донатори који могу суфинасирати израду пројектно–техничке документације и пројекте реконструкције и изградње инфраструктуре • Подстицај фирмама за управљање отпадом • Доношење нове и усаглашавање постојеће законске регулативе у области заштите животне средине са ЕУ прописима • Доступност и коришћење Републичких и страних фондова за спровођење пројеката у области заштите животне средине • Регионална и прекогранична сарадња – међуопштинско и регионално повезивање и сарадња у области заштите животне средине • Укључивање већег броја људи и институција у процес промоције заштите животне средине • Санација постојећих депонија уз помоћ средстава републике или предприступних фондова ЕУ • Подстицај фирмама које се баве рециклажом отпада	• Индустрије које су значајни загађивачи животне средине • Република Србија је високо зависна од увоза фосилних горива/несигурност у снабдевању горивима. • Уништавање и деградација шума • Могући еколошки проблеми (сметлишта, дивље депоније, итд.) • Лоша финансијска и економска ситуација у Републици Србији и недовољно средстава у локалном и републичком буџету за улагање у заштиту животне средине • Недовољна заинтересованост приватних инвеститора за пројекте приватно–јавног партнерства • Споро напредовање у приступању ЕУ унији и могућности коришћења одговарајућих ЕУ фондова • Климатске промене • Неконтролисана употреба хемијских средстава у пољопривреди • Недозвољене активности у заштићеним подручјима • Загађење реке Јерме из рудника у Бугарској • Елементарне непогоде и поплаве • Честе измене планова инициране претежно захтевима инвеститора, што има за последицу одступање од стратешки утврђених циљева

• Јавне акције чишћења појединих локација • Коришћење локалних медија у процесу промоције и едукацији становништва • Јавно-приватна партнерства у изградњи комуналне инфраструктуре	• Ширење насеља уз државне путеве • Лимитиране надлежности града • Финансијска зависност (условљеност) ЈЛС у односу на Републику • Економска и финансијска криза се одражавају на развој инфраструктуре • Незаинтересованост грађана за прикључење на водовод услед коришћења сопствених извора снабдевања • Немогућност прикључења на водовод и канализацију неозакоњених објеката • Нерационално постављање одређених инфраструктурних захтева у малим сеоским срединама

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 2.1. ПЛАНИРАЊЕ И ПРОЈЕКТОВАЊЕ ИНФРАСТРУКТУРНИХ МРЕЖА И ОБЈЕКАТА

	Индикатори	Почетна вредност	Циљана вредност
Приоритетни циљ 2.1. Планирање и пројектовање инфраструктурних мрежа и објеката До краја 2028. године припремљена су све неопходне стратешке студије и сва неопходна просторно-планска и пројектно-техничка документација	2.1.1. Број припремљених просторно-планских докумената	15	34
	2.1.2. Број припремљене пројектно-техничке документације	62	342
	2.1.3. Број припремљених акционих планова, студија и програма	2	5

ОПИС МЕРА:

Мере које су планиране да се спроведу у периоду 2021–2028. године односе се на активности које су усмерене на израду урбанистичких планова и урбанистичко-техничких докумената, пројектно-техничке документације за изградњу и реконструкцију комуналних објеката од значаја за локални развој града – путеви, улице, водоводна мрежа, канализациона мрежа, топловодна мрежа, гасоводна мрежа, јавна расвета, паркинг простор, бициклистичке и пешачке стазе и др.

Мере које ће бити спроведене спадају у групу инвестиционих мера.

Предвиђене мере ће бити финансиране из градског буџета, али и из донација од стране републичких органа и кроз програме и пројекте међународне, регионалне и прекограничне сарадње (ЕУ, билатерални донатори, међународне организације, итд).

Градска управа Пирот је за већину предложених мера припремила оквирни износ средстава, тј. Градска управа располаже информацијама о средствима која ће бити непходна за реализацију мера.

Период реализације: 2021–2028.

Носиоци реализације су ЈП за планирање и уређивање грађевинског земљишта и Градска управа Пирот.

МЕРЕ:

Мера 2.1.1.	Израда урбанистичких планова и урбанистичко-техничких докумената
Мера 2.1.2.	Израда пројектно-техничке документације за изградњу и реконструкцију комуналних објеката у граду и селима
Мера 2.1.3.	Израда пројектно-техничке документације за ново (потенцијално) изворište за водоснабдевање
Мера 2.1.4.	Израда пројекто-техничке документације за прелазак ЈКП Градска топлана Пирот на биомасу
Мера 2.1.5.	Израда пројекто-техничке документације за инфраструктурне објекте од значаја за локални развој града
Мера 2.1.6.	Израда Плана капиталних инвестиција града Пирота (2024–2028.)

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 2.2. РАЗВОЈ ИНФОРМАТИЧКЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

Приоритетни циљ 2.2. Развој информатичке инфраструктуре	Индикатори	Почетна вредност	Циљана вредност

До краја 2028. године је унапређена постојећа и изграђена нова информатичко-комуникациона инфраструктура	2.2.1. Број километара новоизграђене комуникационе канализације	0	15
	2.2.2. Број километара постављене оптичке мреже	0	10

ОПИС МЕРА:

Мере које су планиране да се спроведу у периоду 2021–2028. године односе се на активности које су усмерене на изградњу оптичке мреже на територији града, као и на јачање капацитета градске управе из области информационих технологија.

Мере које ће бити спроведене су инвестиционе и институционално управљачко организационе.

Предвиђене мере ће бити финансиране из градског буџета, али и из донација од стране републичких органа и кроз програме и пројекте међународне, регионалне и прекограничне сарадње (ЕУ, билатерални донатори, међународне организације, итд).

Градска управа Пирот је за већину предложених мера припремила оквирни износ средстава, тј. Градска управа располаже информацијама о средствима која ће бити непходна за реализацију мера.

Период реализације: 2021–2028.

Носиоци реализације су ЈП за планирање и уређивање грађевинског земљишта и Градска управа Пирот.

МЕРЕ:

Мера 2.2.1.	Формирање Одељења за информатику у оквиру градске управе
Мера 2.2.2.	Израда пројектно-техничке документације за изградњу комуникационе канализације и оптичке инфраструктуре на територији града
Мера 2.2.3.	Изградња оптичке мреже и повезивање свих јавних предузећа и установа са градском управом

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 2.3. РАЗВОЈ И УНАПРЕЂЕЊЕ САОБРАЋАЈНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

	Индикатори	Почетна вредност	Циљана вредност
Приоритетни циљ 2.3. Развој и унапређење саобраћајне инфраструктуре До краја 2028. године изграђена је нова и реконструисана постојећа саобраћајна инфраструктура	2.3.1. Број километара реконструисане саобраћајне инфраструктуре	65	100
	2.3.2. Број километара изграђене саобраћајне инфраструктуре	195	220
	2.3.3. Број изграђених јавних гаража и паркиралишта	67 ван-уличних паркинг места	360 ван-уличних паркинг места

ОПИС МЕРА:

Мере које су планиране да се спроведу у периоду 2021–2028. године односе се на активности које су усмерене на повећање квалитета локалне путне мреже и повећање мобилности грађана.

Мере које ће бити спроведене спадају у групу инвестиционих мера.

Предвиђене мере ће бити финансиране из градског буџета, али и из донација од стране републичких органа и кроз програме и пројекте међународне, регионалне и прекограничне сарадње (ЕУ, билатерални донатори, међународне организације, итд).

Градска управа Пирот је за већину предложених мера припремила оквирни износ средстава, тј. Градска управа располаже информацијама о средствима која ће бити непходна за реализацију мера.

Период реализације: 2021–2028.

Носиоци реализације су ЈП за планирање и уређивање грађевинског земљишта и Градска управа Пирот.

МЕРЕ:

Мера 2.3.1.	Редовно одржавање и реконструкција путева и улица
Мера 2.3.2.	Изградња путева и улица
Мера 2.3.3.	Изградња јавне гараже/паркинг простора
Мера 2.3.4.	Реконструкција трга
Мера 2.3.5.	Изградња/уређење бициклистичке стазе („Тигрова стаза” и др.)
Мера 2.3.6.	Изградња/уређење пешачке стазе („Тигрова стаза” и др.)
Мера 2.3.7.	Изградња мостова
Мера 2.3.8.	Изградња нове аутобуске станице
Мера 2.3.9.	Изградња полигона за полагање и вежбу за полазнике ауто-школе за све категорије возача
Мера 2.3.10.	Ревитализација сеоских пољопривредних путева
Мера 2.3.11.	Израда техничке документације за унапређење безбедности учесника у саобраћају

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 2.4. УНАПРЕЂЕЊЕ ВОДОПРИВРЕДЕ И ВОДОПРИВРЕДНИХ ОБЈЕКАТА

Приоритетни циљ 2.4. Унапређење водопривреде и водопривредних објеката	**Индикатори**	**Почетна вредност**	**Циљана вредност**
До краја 2028. године уређена је целокупна каналска мрежа на територији града	2.4.1 Број километара уређене каналске мреже	0,83	1.25

ОПИС МЕРА:

Мере које су планиране да се спроведу у периоду 2021–2028. године односе се на активности које су усмерене на изградњу и уређење каналске мреже на територији града и одбрану од поплава.

Мере које ће бити спроведене спадају у групу инвестиционих мера.

Предвиђене мере ће бити финансиране из градског буџета, али и из донација од стране републичких органа и кроз програме и пројекте међународне, регионалне и прекограничне сарадње (ЕУ, билатерални донатори, међународне организације, итд).

Градска управа Пирот је за већину предложених мера припремила оквирни износ средстава, тј. Градска управа располаже информацијама о средствима која ће бити непходна за реализацију мера.

Период реализације: 2021–2028.

Носилац реализације је Град Пирот.

МЕРЕ:

Мера 2.4.1.	Уређење тока реке Бистрице
Мера 2.4.2.	Уређење каналске мреже за наводњавање и одводњавање
Мера 2.4.3.	Набавка мобилне заштите за одбрану од поплава
Мера 2.4.4.	Уређење бујичних потока
Мера 2.4.5.	Израда пројекта ревитализације канала за одводњавање југозападног дела поред аутопута, од „Јовановачког Рида" до реке Рогоз или Нишаве
Мера 2.4.6.	Реализација пројеката уређења канала „Рогоз"- 3. и 4. фаза, мостови код АМСС и код Сарлаха
Мера 2.4.7.	Превођење канала „Рогоз" у реку Нишаву
Мера 2.4.8.	Изградња канала поред регионалног пута Пирот–Димитровград према потоку Бездан
Мера 2.4.9.	Изградња канала испред насеља Пољска Ржана који би вишак воде усмеравао ка Нишави без проласка кроз насеље

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 2.5. РАЗВОЈ И УНАПРЕЂЕЊЕ КОМУНАЛНЕ ЕНЕРГЕТИКЕ

Приоритетни циљ 2.5. Развој и унапређење комуналне енергетике	Индикатори	Почетна вредност	Циљана вредност

До краја 2028. године значајно је унапређена постојећа и изграђена нова енергетска инфраструктура	2.5.1. Број километара изграђене гасоводне инфраструктуре	0	5
	2.5.2. Број километара изграђене и реконструисане топловодне мреже	20	24

ОПИС МЕРА:

Мере које су планиране да се спроведу у периоду 2021–2028. године односе се на активности које су усмерене на изградњу и унапређење енергетске инфраструктуре и коришћење нових извора енергије.

Мере које ће бити спроведене спадају у групу инвестиционих мера.

Предвиђене мере ће бити финансиране из градског буџета, али и из донација од стране републичких органа и кроз програме и пројекте међународне, регионалне и прекограничне сарадње (ЕУ, билатерални донатори, међународне организације, итд).

Градска управа Пирот је за већину предложених мера припремила оквирни износ средстава, тј. Градска управа располаже информацијама о средствима која ће бити непходна за реализацију мера.

Период реализације: 2021–2028.

Носиоци реализације су ЈКП „Градска топлана" Пирот и Градска управа Пирот.

МЕРЕ:

Мера 2.5.1.	Изградња примарне и секундарне гасоводне мреже
Мера 2.5.2.	Реконструкција постојеће и изградња нове топловодне мреже
Мера 2.5.3.	Прикључење градске топлане на систем гасовода
Мера 2.5.4.	Изградња котларница на биомасу – „Сењак 2" и прелазак ЈКП „Градска топлана" Пирот на биомасу
Мера 2.5.5.	Увођење аутоматског праћења и управљања радом топлотних подстаница (SCADA система)

Мера 2.5.6.	Партерно уређење комплекса котларнице „Сењак”

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 2.6. КВАЛИТЕТНО И ПОУЗДАНО ВОДОСНАБДЕВАЊЕ, ОДВОЂЕЊЕ И ПРЕЧИШЋАВАЊЕ ОТПАДНИХ ВОДА

	Индикатори	Почетна вредност	Циљана вредност
Приоритетни циљ 2.6. Квалитетно и поуздано водоснабдевање, одвођење и пречишћавање отпадних вода До краја 2028. године обезбеђена је чиста и здрава пијаћа вода за све становнике града, а 70% отпадних вода се одводи и пречишћава	2.6.1. Проценат домаћинстава прикључених на градску водоводну мрежу	98%	100%
	2.6.2. Проценат домаћинстава прикључених на градску канализациону мрежу	98%	100%
	2.6.3. Проценат отпадних вода који се пречишћавају	3,5%	73%

ОПИС МЕРА:

Мере које су планиране да се спроведу у периоду 2021–2028. године односе се на активности које су усмерене на изградњу и реконструкцију водоводне и канализационе мреже, изградњу постројења за пречишћавање отпадних вода и изградњу новог изворишта за водоснабдевање.

Мере које ће бити спроведене спадају у групу инвестиционих мера.

Предвиђене мере ће бити финансиране из градског буџета, али и из донација од стране републичких органа и кроз програме и пројекте међународне, регионалне и прекограничне сарадње (ЕУ, билатерални донатори, међународне организације, итд).

Градска управа Пирот је за већину предложених мера припремила оквирни износ средстава, тј. Градска управа располаже информацијама о средствима која ће бити непходна за реализацију мера.

Период реализације: 2021–2028.

Носиоци реализације су ЈП „Водовод и канализација” Пирот и Градска управа Пирот.

МЕРЕ:

Мера 2.6.1.	Изградња примарног вода од изворишта Крупац до црпне станице Бериловац
Мера 2.6.2.	Изградња нове примарне и секундарне водоводне мреже у граду и селима и реконтрукција постојеће водоводне мреже у граду и селима
Мера 2.6.3.	Изградња нове и реконструкција постојеће канализационе мреже у граду и селима
Мера 2.6.4.	Изградња постројења за пречишћавање отпадних вода
Мера 2.6.5.	Изградња и опремање новог изворишта за водоснабдевање
Мера 2.6.6.	Набавка енергетски ефикасних водоводних и канализационих пумпи

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 2.7. РАЗВОЈ ЗЕЛЕНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

	Индикатори	Почетна вредност	Циљана вредност
Приоритетни циљ 2.7. Развој зелене инфраструктуре До краја 2028. године значајно су изграђене и реконструисане зелене површине јавне намене на целој територији града и увећане су постојеће шумске површине на територији града за 30%	2.7.1. Проценат изграђених зелених површина	109.305 m²	150.000 m²
	2.7.2. Проценат реконструисаних зелених површина	83.600 m²	110.000 m²
	2.7.3. Проценат површина под шумском вегетацијом на територији града (КО „Пирот град" и КО „Пирот ван варош")	36,4 ha шума	40 ha шума

ОПИС МЕРА:

Мере које су планиране да се спроведу у периоду 2021–2028. године односе се на активности које су усмерене на изградњу и уређење зелених површина, површина спорта и рекреације, тргова, скверова, комуналних и инфраструктурних објеката јавне намене на територији града.

Мере које ће бити спроведене су инвестиционе и регулаторне.

Предвиђене мере ће бити финансиране из градског буџета, али и из донација од стране републичких органа и кроз програме и пројекте међународне, регионалне и прекограничне сарадње (ЕУ, билатерални донатори, међународне организације, итд).

Градска управа Пирот је за већину предложених мера припремила оквирни износ средстава, тј. Градска управа располаже информацијама о средствима која ће бити непходна за реализацију мера.

Период реализације: 2021–2028.

Носиоци реализације су ЈП „Комуналац" Пирот, Спортски центар „Пирот" и Градска управа Пирот.

МЕРЕ:

Мера 2.7.1.	Планирање и прибављање земљишта и развој зелених површина, површина спорта и рекреације, тргова, скверова, комуналних и инфраструктурних објеката у свим приградским и сеоским насељима
Мера 2.7.2.	Доношење градских аката којима се успоставља, уређује, управља и врши мониторинг над свим зеленим површинама у граду
Мера 2.7.3.	Изградња и уређење пракова, урбаних вртова, градских башти на слободним површинама које нису приведене намени
Мера 2.7.4.	Уређење кеја
Мера 2.7.5.	Уређење дворишта стамбених зграда
Мера 2.7.6.	Изградња и реконструкција дечјих игралишта

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 2.8. УПРАВЉАЊЕ КОМУНАЛНИМ И ОСТАЛИМ ОТПАДОМ

	Индикатори	Почетна вредност	Циљана вредност
Приоритетни циљ 2.8. Управљање комуналним и осталим отпадом До краја 2028. године успостављен је функционалан и у потпуности одржив систем управљања отпадом и извршена је рекултивација 50% девастираног земљишта	2.8.1. Број санираних и рекултивисаних одлагалишта отпада	50	140
	2.8.2. Проценат отпада који се се секундарно издваја на ЈКП „Регионална депонија Пирот”	0,4%	15%
	2.8.3. Проценат домаћинстава која врше сепарацију отпада	72%	90%

ОПИС МЕРА:

Мере које су планиране да се спроведу у периоду 2021–2028. године односе се на активности које су усмерене на санацију и рекултивацију старог сметлишта и дивљих депонија, набавку посуда за примарну селекцију отпада и изградњу објеката за секундарну сепарацију, рециклажу и компостирање.

Мере које ће бити спроведене су инвестиционе и институционално управљачко организационе.

Предвиђене мере ће бити финансиране из градског буџета, али и из донација од стране републичких органа и кроз програме и пројекте међународне, регионалне и прекограничне сарадње (ЕУ, билатерални донатори, међународне организације, итд).

Градска управа Пирот је за већину предложених мера припремила оквирни износ средстава, тј. Градска управа располаже информацијама о средствима која ће бити непходна за реализацију мера.

Период реализације: 2021–2028.

Носиоци реализације су ЈКП „Регионална депонија Пирот”, ЈП „Комуналац” Пирот и Градска управа Пирот.

МЕРЕ:

Мера 2.8.1.	Санација и рекултивација старог сметлишта и дивљих депонија на целокупној територији града
Мера 2.8.2.	Изградња инфраструктурних објеката и касета за збрињавање појединих врста отпада
Мера 2.8.3.	Изградња хала и линија за секундарну сепарацију отпада са пратећим платоима на локацији Регионалног центра за управљање отпадом у Пироту
Мера 2.8.4.	Изградња и опремање постројења за компостирање
Мера 2.8.5.	Набавка специјализованих возила, посуда за одлагање комуналног отпада и посуда за примарну селекцију отпада за привреду и домаћинства
Мера 2.8.6.	Формирање комуналне милиције
Мера 2.8.7.	Унапређење рада постојеће Зоохигијеничарске службе у оквиру ЈП „Комуналац" Пирот
Мера 2.8.8.	Изградња друге ћелије Регионалне санитарне депоније у Пироту
Мера 2.8.9.	Изградња рециклажних дворишта
Мера 2.8.10.	Изградња линије за аутоматско прање камиона на локацији Регионалног центра за управљање отпадом у Пироту

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 2.9. УНАПРЕЂЕЊЕ И ОЧУВАЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

	Индикатори	Почетна вредност	Циљана вредност
Приоритетни циљ 2.9. Едукација грађана о унапређењу и очувању животне средине До краја 2028. године едуковати грађане, а посебно децу, пољопривредне произвођаче и привреднике о заштити животне средине	2.9.1. Проценат едуковане деце из предшколсколских установа и основних школа о заштити животне средине	95%	100%

	2.9.2. Број одржаних предавања и радионица пољопривредним произвођачима и привредницима о заштити животне средине у току године	50	70

ОПИС МЕРА:

Мере које су планиране да се спроведу у периоду 2021–2028. године односе се на активности које су усмерене на едукацију појединих категорија становништва (деца, пољопривредници, привредници, сакупљачи секундарних сировина) из области заштите животне средине, као и на унапређење квалитета елемената животне средине кроз мониторинг загађења ваздуха, воде, земљишта, мониторинг буке, мониторинг извора зрачења, затим кроз инсталирање аутоматске станице за мерење квалитета ваздуха, израду акционог плана заштите ваздуха, израду катастра дивљих депонија и др.

Мере које ће бити спроведене су информативно едукативне и инвестиционе.

Предвиђене мере ће бити финансиране из градског буџета, али и из донација од стране републичких органа и кроз програме и пројекте међународне, регионалне и прекограничне сарадње (ЕУ, билатерални донатори, међународне организације, итд).

Градска управа Пирот је за већину предложених мера припремила оквирни износ средстава, тј. Градска управа располаже информацијама о средствима која ће бити непходна за реализацију мера.

Период реализације: 2021–2028.

Носиоци реализације су: ЈКП „Регионална депонија Пирот", ПУ „Чика Јова Змај Пирот", основне и средње школе, Пољопривредна саветодавна и стручна служба Пирот, Завод за јавно здравље Пирот и Градска управа Пирот.

МЕРЕ:

Мера 2.9.1.	Подизање нивоа знања и еколошке свести становништва о потреби и начинима очувања животне средине
Мера 2.9.2.	Оснивање дечијих еколошких кампова за децу предшколског узраста, основце и средњошколце
Мера 2.9.3.	Унапређење квалитета елемената животне средине

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 2.10. УНАПРЕЂЕЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ И УПОТРЕБА ОБНОВЉИВИХ ИЗВОРА ЕНЕРГИЈЕ

	Индикатори	Почетна вредност	Циљана вредност
Приоритетни циљ 2.10. Унапређење енергетске ефикасности и употреба обновљивих извора енергије До краја 2028. године применити мере енергетске ефикасности у свим јавним установама, а делимично и у приватним објектима	2.10.1. Примена мера енергетске ефикасности у јавним установама	2	20
	2.10.2. Примена мера енергетске ефикасности у приватним објектима (приватне куће и стамбене зграде)	100	2.000
	2.10.3. Број реконстуисаних и новоизграђених стубова јавне расвете	6.500	7.500

ОПИС МЕРА:

Мере које су планиране да се спроведу у периоду 2021–2028. године односе се на активности које су усмерене на реконструкцију јавних установа и институција, али и индивидуалних и колективних стамбених објеката, у циљу повећања енергетске ефикасности (замена столарије, фасаде, крова), као и на инсталацију и коришћење обновљивих извора енергије и енергетски ефикасне опреме у јавним предузећима, установама и институцијама.

Мере које ће бити спроведене спадају у групу инвестиционих мера.

Предвиђене мере ће бити финансиране из градског буџета, али и из донација од стране републичких органа и кроз програме и пројекте међународне, регионалне и прекограничне сарадње (ЕУ, билатерални донатори, међународне организације, итд).

Градска управа Пирот је за већину предложених мера припремила оквирни износ средстава, тј. Градска управа располаже информацијама о средствима која ће бити непходна за реализацију мера.

Период реализације: 2021–2028.

Носилац реализације је Градска управа Пирот.

МЕРЕ:

Мера 2.10.1.	Израда Програма развоја енергетике града Пирота
Мера 2.10.2.	Унапређење енергетске ефикасности јавних установа и институција
Мера 2.10.3.	Унапређење енергетске ефикасности индивидуалних и колективних стамбених објеката
Мера 2.10.4.	Повећање удела обновљивих извора енергије у укупно потрошњи и смањење потрошње електричне енергије у јавним предузећима, институцијама и установама
Мера 2.10.5.	Изградња јавне расвете

X РАЗВОЈНИ ПРАВАЦ 3. УНАПРЕЂЕЊЕ ДРУШТВЕНИХ ДЕЛАТНОСТИ

СТРАТЕШКИ ЦИЉ:

До краја 2028. године унапредити социјалне услуге и здравствену заштиту, побољшати културну понуду града и квалитет образовања, али и поспешити услове за бављење спортом, сарадњу са организацијама цивилног друштва и безбедност у саобраћају уз примену принципа родне равноправности у свим сегментима друштвених делатности

Допринос Циљевима одржвог развоја УН – Агенда 2030

Циљ 1. Свет без сиромаштва

Подциљ 1.3. Применити одговарајуће националне системе социјалне заштите и мере за све, укључујући и најугроженије и до краја 2030. године обухватити значајан број сиромашних и рањивих

Циљ 3. Добро здравље

Подциљ 3.4. До 2030. године смањити за трећину преурањене смртности од незаразних болести превенцијом и лечењем и промовисањем менталног здравља и благостања.

Подциљ 3.5. Јачање превенције и лечења злоупотребе опојних супстанци, укључујући злоупотребу опојних дрога и штетну употребу алкохола.

Циљ 4. Квалитетно образовање

Подциљ 4.2. До 2030. обезбедити да све девојчице и дечаци имају приступ квалитетном развоју у раном детињству, бризи и предшколском образовању како би били спремни за основно образовање
Подциљ 4.4. До 2030. године значајно повећати број младих и одраслих који имају одговарајуће вештине, укључујући техничке и стручне вештине, за запошљавање, пристојне послове и предузетништво

SWOT АНАЛИЗА

SWOT (Strenths, Weaknesses, Opportunities, Threats) анализа представља анализу екстерних (снаге и слабости) и интерних фактора (шансе и претње). Ова анализа представља основу за стратешко планирање, односно дефинисање будућих циљева, пројеката и мера.

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
• Град финансира дефицитарне специјализације незапослених лекара • Град одваја значајна средства у буџету за социјалне услуге • Град је припремио пројектно-техничку документацију, обезбедио локацију и издао грађевинску дозволу за изградњу нове зграде хитне помоћи • Мала листа чекања за вртић – за одређене узрасте • Добра сарадња са НВО које су оспособљене да пружају услуге социјалне заштите • Црвени крст пружа услугу помоћ у кући за старија лица за 60 корисника (30 у граду и 30 на селу) • Друштво за помоћ МНРЛ „Пирот" пружа услугу дневни боравак за децу и сметњама у развоју за 24 корисника • Друштво за помоћ МНРЛ „Пирот" пружа услугу лични пратилац детета за 6 корисника • Развијен сектор ОЦД у граду • Град годшиње финансира 50 до 60 ОЦД (око 7 милиона РСД) • Град је усвојио Локални план акције за децу	• У селима постоји само припремни предшколски програм (не постоји обухват деце млађе од 6 година) • Услуге социјалне заштите нису довољно развијене • Велика миграција становништва, одлазак младих образованих кадрова • Недовољна здравствена просвећеност становништва • Непостојање стратегије/плана на нивоу града за борбу против наркоманије и болести зависности, затим стратегије за младе, стратегија развоја социјалне заштите, програм развоја спорта, стратегија за за унапређење инклузивног образвања, итд. • Недостатак мотивације грађана за превентивне прегледе – лош одзив на превентивне прегледе • Висок степен оболевања од хроничних болести које се могу превенирати • Неадекватно занављање возног парка за санитетски транспорт • Растући број старог становништва којима је потребно пружити услугу помоћ у кући, пре свега у сеоском подручју

• Значајан број локалних мера популационе политике • Сервис Е-беба • Развијен културни живот са богатом позоришном сценом и другим културним садржајима • Традиција и историјска баштина • Људски ресурси и мултикултурна заједница, као јединство различитости на једном простору • Модеран и развијен здравствени центар коме гравитира цео пиротски округ • Велики број културних манифестација • Покривеност читаве територије града здравственом заштитом и хитном медицинском помоћи током 24 сата (Болница, Дом здравља и амбуланте, служба хитне медицинске помоћи) • Квалитетна и ефикасна здравствена заштита • Добро развијена мрежа амбуланти у граду и селу • Адекватна подршка локалне самоуправе здравственој заштити становништва • Велико искуство и стручност запослених у области здравствене заштите • Постојање акредитованих здравствених услуга • Добра сарадња са медијима – Болница и Дом здравља • Добра опремљеност потребном медицинском опремом • Добра организација рада институција социјалне заштите • Град значајно финансијски помаже активности у области социјалне заштите	• Недостатак смештајних капацитета за услугу становање уз подршку • Постојање листе чекања за услугу Лични пратилац • Непостојање прихватилишта за одрасла и стара лица, децу и жртве насиља • Непостојање услуге Предах смештај • Центар за социјални рад нема свој интернет портал • Неповољна образовно-старосна структура запослених у установама културе • Кадровски проблем у позоришту у смислу недостатака броја запослених у свим секторима • Недовољан фундус костима и декора у позоришту • Проблем са простором у позоришту – физичка одвојеност између глумачког – техничког дела са управом • Техничка застарелост светлосног парка-техничка опремљеност светлосне кабине и светлосног парка • Потребно је чешће организовати представе за децу школског узраста, обилазак музеја, галерија, итд.) • Слабо познавање страних језика запослених у установама културе • Непостојање мултиплекс биоскопа • Потребна је адаптација једног броја сеоских домова културе, као и рад на већој заинтересованости руралног становништва за програме културе • Непостојање правника или обједињене правне службе која би се бавила искључиво институцијама културе, праћењем закона, спровођењем јавних набавки, судским споровима и сл. • Један број основних и средњих школа и вртића није енергетски заштићен и

• Велико искуство и стручност запослених у области социјалне заштите • Ажурирана база корисника права и услуга социјалне заштите • Искуство у изради и имплементацији пројеката у области социјалне заштите • Добра сарадња Центра за социјални рад са Црвеним крстом • Обезбеђена су средства за финансирање пројеката удружења грађана у области социјалне и здравствене заштите, путем конкурса • У граду постоје следеће институције културе: Дом културе Пирот, Народно позориште Пирот, Музеј Понишавља Пирот, Галерија „Чедомир Крстић”, Народна Библиотека Пирот, Историјски Архив „Пирот” • Значајно културно-историјско наслеђе и традиција • Добра усклађеност програма установа културе са школским програмом • У појединим селима (месним заједницама) постоје Домови културе који по потреби могу бити мултифункционални • Град има довољно стручних кадрова који раде у образовању • Постоји систем предшколског, основног, средњег и високог школства • Добро организован превоз ученика у складу са распоредом почетка и заршетка наставе • Бесплатан превоз за осетљиве категорије становништва у градском приградском саобраћају • Задовољавајући квалитет наставе у основним и средњим школама • Континуиран и успешан рад са младим талентима школског узраста	нема енергетски пасош (фасада, врата и прозори, кров, начин грејања, итд.) • Непостојање пројектно-техничке документације за реконструкцију појединих школа/предшколских установа и унапређење енергетске ефикасности • Недостатак стручног кадра за одређене предмете за реализацију образовно васпитног рада • Недовољна припремљеност наставника за примену инклузивног образовања у средњим школама • Недостатак стручног кадра из области информационих технологија, математике, ТИО и немачког језика. • Недовољна усклађеност образовног система потребама тржишта рада – понуде и потражње на тржишту радне снаге • Стручни кадар није довољно обучен за примену иновационих технологија • Одређени број школских објеката није озакоњен • Недовољне пројектне активности предшколских установа и школа у оквиру ЕУ фондова • Недовољна укљученост приватног сектора у финансирање рада спортских, хуманитарних и омладинских организација • Нерешени имовинско правни односи код појединих спортских објеката • Одлазак младих и перспективних спортиста у друге средине • Мали број удружења младих на локалном нивоу • Мали капацитети постојећих удружења за припрему и спровођење пројеката • Недовољно издвајање материјалних средстава усмерених ка унапређењу

• Редовно се промовишу успеси ученика • Коришћење постојећих савремених • информационих технологија у школама у свакодневном раду • Постоји пројектно техничка документација за реконструкцију појединих основних и средњих школа • Три школе су у потпуности реконструисане • Предшколска установа и школе имају своје WEB портале, који се редовно ажурирају • Потпуна искоришћеност школских и предшколских капацитета током целе године (школске зграде, сале, терени) • Постојање институционалних механизама развоја спорта – јавна установа Спортски центар Пирот • Развијена спортска инфраструктура и савремена спортска опрема, доступна корисницима деци и омладини, рекреативцима, спортским клубовима, врхунским спортистима • Подршка локалне самоуправе развоју спорта у смислу подршке раду и финансирању спортским организацијама, систему школског спорта, као и подршке системом стипендирања • Постојање бесплатних програма за развој спорта деце и омладине и квалитетно провођење слободног времена • Велики број активних спортских организација свих врста спортова који окупљају дечаке и девојчице, клуб за децу са посебним потребама, велика масовност клубова у нижим узрасним категоријама као основ за рано препознавање талената	положаја младих и реализацију планираних активности • Ниска стопа запослености младих • Недовољна укљученост младих у локалане организације у удружења ОЦД • Недостатак просторних, техничких и финансијских средстава у области бриге о младима – омладински клуб и/или омладински центар • Недовољан број пројеката који се баве родном равноправношћу • Недостатак знања у области припреме и спровођења пројеката код појединих ОЦД • Недовољна знања и информације о могућностима финансирања удружења кроз међународне програме и пројекте (ЕУ фондови, стране амбасаде...) • Ниски финансијски капацитети цивилног сектора • Недовољна опремљеност школа и полицијске управе едукативним средствима за предавања о безбеднсти саобраћаја • Саобраћајни школски центар престао са радом • Непостојање камера на одређеним јавним објектима, улицама и раскрсницама и просторима предвиђеним за играње деце • Непостојање пројеката за постављање видео надзора • Лоша хоризонтална и вертикална сигнализација, а посебно у близини школа • Неодговарајућа зграда/простор у коме је смештен Центар за социјални рад • Није у функцији телефон 112 (упозоравање и јављање о непогодама)

• Град има базен и редовно организује обуке за непливаче за децу из основних школа • Традиција и остварени добри спортски резултати • Постојање адекватних спортских реквизита у складу са нормативима за школски спорт • Искуство спортских радника у организовању спортских такмичења и манифестација • Велики број младих и талентованих спортиста • Стипендирање младих и перспективних спортиста • Постоје спортски стручњаци са лиценцом • Добро организован територијални спортски савез • Постоји спортска хала за дворанске спортове • Започети припремни радови на изградњи отвореног базена • Град опредељује буџетска средства за омладинске активности • Сарадња са Министарством омладине и спорта РС и са националним, регионалним и међународним организацијама и институцијама • Постоје одрживи и препознатљиви пројекти удружења у области социјалне заштите, животне средине, запошљавања младих, каријерног вођења и саветовање, итд. • Изражен волонтеризам међу члановима постојећих удружења • Спремност удружења на заједнички рад и сарадњу • Сарадња између локалне самоуправе и цивилног сектора	• Едукација грађана о сигналима за узбуњивање, о мерама заштите у случају непогода, итд. • Није формирана Цивилна заштита (ватрогасна јединица Добровољног ватрогасног друштва) • Не постоји јасно дефинисан план у случају природних катастрофа и других непогода • Не постоји служба за ванредне ситуације у Градској управи • Не постоји стратешко планирање развоја система за ванредне ситуације (уређење критичних места, набавка опреме и технике, оспособљавање добровољних друштава и сл.) • Мали број програма за инклузију • Неразвијени програми антидискриминације према осетљивим групама (жене, стари, мањине, особе са инвалидитетом, лгбт)

• Постојање „Job info центра" као центра са великим капацитетима који својим услугама помаже младима на путу од школе до посла • Добра сарадња и заједничке активности „Job info центра" са свим релевантним институцијама и организацијама на локалном нивоу • Постојање полицијске управе у Пироту • Добра сарадња полиције са градском управом, установома предшколског, основног и средњег образовања • Полиција у школама и у близини школа обавља патролну и позорничку делатност • У појединим средњим школама постоје школски полицајци • Поштовање радног времена рада угоститељских објеката у сарадњи са комуналном инспекцијом • Добра сарадња полицијске управе, саобраћајне инспекције и школа на постављању саобраћајне сигнализације у близини школа • Постојање градског Савета за безбедност саобраћаја • Инсталиране безбедносне камере у основним и средњим школама • Формиран Штаб за ванредне ситуације • Ангажовање ЈП „Комуналац" и „Водовод и канализација" са људством, опремом и техником • Активан Радио клуб (удружење) – одржавање везе у кризним ситуацијама и снабдевање становништва у планинском подручју • Активан Црвени крст • Ватрогасно-спасилачки батаљон у Округу (у Пироту чета) • Организоване МЗ по селима који благовремено извештавају Штаб о	

непогодама и пружају помоћ социјално угроженима и старим мештанима • Финансирање редовног одржавања канала (од поплава), ургентног одржавања путева (клизишта, одрони, ерозије) и уређења критичних канала облагањем корита каменом и бетонирањем • Спремност волонтера да се укључе у рад Штаба (пример: набавка хране угроженима,достављање лекова у планинском подручју, рад Кол центра током ванредног стања, рад Кол центра током вакцинисања грађана и рад на пунктовима за масовну вакцинацију…) • Оспособљени објекти за евакуацију становништва (улажу се средства на уређењу објеката по селима: Домови културе, простриje МЗ, амбуланте и др.) • Набавка опреме и технике за потребе • Ватрогасно-спасилачке јединице • Сарадња са Канцеларијом за јавна улагања РС • Добра заштита града од изливања Нишаве (градски Кеј) • Квалитетно зимско одржавање путева • Цистерне за снабдевање становника водом током суша • Успостављени механизми за унапређење положаја Рома и Ромкиња • Успостављени механизми за родну равноправност • Медијска покривеност на локалу- тв, радио, штампа, електронски медији • Програм за суфинасирање медија • Сарадња са Комесаријатом за избегла и расељена лица	
ШАНСЕ	**ПРЕТЊЕ**

• Близина Ниша као клиничког и образовног центра • Доступни републички фондови – Канцеларија за јавна улагања • Доступни ЕУ фондови и програми • Развој регионалне и међународне сарадње • Сарадња Дома здравља, представника месних заједница и невладиних организација у организацији превентивних прегледа • Увођење превентивних прегледа које не финансира Републички фонд за здравствено осигурање уз финансијску подршку града • Нови програми за запошљавање особа са инвалидитетом, жртава насиља, самохраних родитеља и сл. • Приступ међународним фондовима за пројекте у култури • Изградња и реконструкција спортске инфраструктуре • Боља промоција и популаризација спорта, посебно рекреативног • Прилагођавање ОЦД стандардима ЕУ ради повлачења средстава из фондова ЕУ • Постојање ОЦД за младе са великим капацитетима (људским, финасијским) и искуством у припреми и релизацији пројеката за различите донаторе као и са великом мрежом партнерских организација широм Европе • Израда неопходних стратешких докумената и програма развоја • Планирање и спровођење обука и семинара за неформално образовање одраслих • Постоји ронилачки клуб који би могао да се укључи у рад Штаба	• Лош економски положај просветних, социјалних и здравствених радника и службеника у градској управи, јавним предузећима и установама (утиче на рад и мотивисаност за рад) • Изостанак наменских трансфера од надлежног министарства • Велики број једночланих/двочланих старачких домаћинстава на селу • Економска криза – рестриктиван буџет здравства и буџет за социјалну заштиту • Недовољан број запослених у здравству, социјалној заштити, градској управи, јавним предузећима и установама због ограничења и забране запошљавања • Старо становништво – старење популације • Велики број пензионера са најнижим примањима, који су на ивици сиромаштва • Одлив стручних кадрова (иностранство, пензија, итд.) • Системска и законска решења у просвети, здравству, социјалној заштити и у области локалне управе на која град не може да утиче • Болести зависности • Мали финансијски, кадровски и материјални капацитети појединих ОЦД • Недовољан број школских полицајаца • Брдско-планинско подручје - око 70% река и потока су бујичног карактера • Преко 40 села у планинском подручју која су претежно са старачким домаћинствима • Клизишта на локалним путевима, одрони и ерозије • Тешко приступачне локације у планинским подручјима

• Поступак формирања Добровољног ватрогасног друштва – ватрогасна јединица • Сарадња са Ватрогасним савезом Србије • Обука становништва за поступање у кризним ситуацијама • Сарадња са удружењем ловаца и планинара који познају терен за пружање информација о приступним путевима за ефикасније гашење шумских пожара и за друге непогоде, • Одржавање наставе по школама из области ризика од катастрофа, управљању ванредним ситуацијама и заштити и спасавању • Пројекти за сарадњу са медијима: телевизија, радио, портали, друштвене мреже... • Прекогранична сарадња са Бугарским градовима у области ванредних ситуација и заштите и спашавања	• Несташица воде у појединим селима у сушном периоду • Опасност од пожара на Старој планини, • Опасност од већег изливања воде из Завојског језера

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 3.1. УНАПРЕЂЕЊЕ И МОДЕРНИЗАЦИЈА ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

	Индикатори	Почетна вредност	Циљана вредност
Приоритетни циљ 3.1. Унапређење и модернизација здравствене заштите До краја 2028. године значајно је унапређен квалитет живота становништва кроз јачање постојећих и увођење нових здравствених услуга	3.1.1. Број превентивних прегледа деце, жена и старијих особа	31.000	34.000
	3.1.2. Број здравствених установа које су реконструисане и опремљене	0	4

ОПИС МЕРА:

Мере које су планиране да се спроведу у периоду 2021–2028. године односе се на активности које су усмерене на модернизацију система здравствене заштите у Пироту кроз набавку и модернизацију постојеће опреме и возила, изградњу зграде хитне помоћи, реконструкцију постојећих здравствних установа и обуку здравственог особља.

Мере које ће бити спроведене су информативно едукативне и инвестиционе.

Предвиђене мере ће бити финансиране из градског буџета, али и из донација од стране републичких органа и кроз програме и пројекте међународне, регионалне и прекограничне сарадње (ЕУ, билатерални донатори, међународне организације, итд).

Градска управа Пирот је за већину предложених мера припремила оквирни износ средстава, тј. Градска управа располаже информацијама о средствима која ће бити непходна за реализацију мера.

Период реализације: 2021–2028.

Носиоци реализације: Дом здравља Пирот, Општа болница Пирот, Градска управа Пирот.

МЕРЕ:

Мера 3.1.1.	Израда Програма унапређења здравствене заштите на територији града Пирота
Мера 3.1.2.	Развој инфраструктуре у области здравствне заштите, модернизација и опремање установа здравствене заштите
Мера 3.1.3.	Повећање професионалних компетенција запослених у области здравствене заштите и промоција здравља и здравих стилова живота

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 3.2. УНАПРЕЂЕЊЕ И МОДЕРНИЗАЦИЈА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Приоритетни циљ 3.2. Унапређење и модернизација социјалне заштите	Индикатори	Почетна вредност	Циљана вредност

До краја 2028. године значајно је унапређен квалитет живота становништва кроз јачање постојећих и увођење нових социјалних услуга	3.2.1. Број услуга социјалне заштите у надлежности ЈЛС које је увела и финансира локална самоуправа	3	6
	3.2.2. Број корисника услуга социјалне заштите у надлежности ЈЛС	90	240

ОПИС МЕРА:

Мере које су планиране да се спроведу у периоду 2021–2028. године односе се на активности које су усмерене на модернизацију система социјалне заштите у Пироту кроз унапређење постојећих и успостављање нових услуга социјалне заштите, на унапређење положаја социјално угрожених група и на развој инфраструктуре у области социјалне заштите, модернизацију и опремање установа социјалне заштите.

Мере које ће бити спроведене су информативно едукативне, институционално управљачко организационе и инвестиционе.

Градска управа Пирот је за већину предложених мера припремила оквирни износ средстава, тј. Градска управа располаже информацијама о средствима која ће бити непходна за реализацију мера.

Период реализације: 2021–2028.

Носиоци реализације: Центар за социјални рад Пирот, Градска управа Пирот, организације цивилног друштва.

МЕРЕ:

Мера 3.2.1.	Успостављање нових услуга социјалне заштите и повећање обима, капацитета и обухвата корисника постојећих услуга социјалне заштите
Мера 3.2.2.	Унапређење положаја особа са инвалидитетом
Мера 3.2.3.	Израда Програма унапређења социјалне заштите на територији града Пирота

Мера 3.2.4.	Израда локалног акционог плана за социјално укључивање Рома и Ромкиња
Мера 3.2.5.	Развој инфраструктуре у области социјалне заштите, модернизација и опремање установа социјалне заштите
Мера 3.2.6.	Изградња станова за социјално становање

ОПИС МЕРА:

Мере које су планиране да се спроведу у периоду 2021–2028. године односе се на активности које су усмерене на унапређење постојећих и успостављање нових културних садржаја у Пироту, кроз модернизација и опремање установа културе, ревитализацију културно-историјских споменика, итд.

Мере које ће бити спроведене су информативно едукативне, институционално управљачко организационе и инвестиционе.

Предвиђене мере ће бити финансиране из градског буџета, али и из донација од стране републичких органа и кроз програме и пројекте међународне, регионалне и прекограничне сарадње (ЕУ, билатерални донатори, међународне организације, итд).

Градска управа Пирот је за већину предложених мера припремила оквирни износ средстава, тј. Градска управа располаже информацијама о средствима која ће бити непходна за реализацију мера.

Период реализације: 2021–2028.

Носиоци реализације: запослени у установама културе и Градска управа Пирот.

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 3.3. ПОДРШКА РАЗВОЈУ КУЛТУРЕ

	Индикатори	Почетна вредност	Циљана вредност
Приоритетни циљ 3.3. Подршка развоју културе До краја 2028. године заштитћено је локално културно наслеђе и створена је богатија културна понуда града	3.3.1. Број грађана који користе културне садржаје	До сада није праћено	30%

	3.3.2. Број младих који користе едукативне и културне програме	До сада није праћено	30%
	3.3.3. Број фестивала и манифестација	35	50

МЕРЕ:

Мера 3.3.1.	Развој инфраструктуре у области културе, модернизација и опремање установа културе
Мера 3.3.2.	Ревитализација споменичког наслеђа и спомен обележја на територији града
Мера 3.3.3.	Израда Програма развоја културе града Пирота
Мера 3.3.4.	Конзерваторско-рестаураторски радови на објектима институција културе које су под заштитом Завода за заштиту споменика културе
Мера 3.3.5.	Организовање културних манифестација и повећање културних садржаја за поједине категорије становништва – деца, млади, старији
Мера 3.3.6.	Успостављање фонда за културне манифестације међународног карактера

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 3.4. УНПРЕЂЕЊЕ И МОДЕРНИЗАЦИЈА СИСТЕМА ОБРАЗОВАЊА

	Индикатори	**Почетна вредност**	**Циљана вредност**
Приоритетни циљ 3.4. Унпређење и модернизација система образовања До краја 2028. године је унапређен квалитет и доступност предшколског, основног и средњег образовања свој деци на територији града и формиране су нове високошколске установе	3.4.1. % деце која су обухваћена предшколским васпитно-образовним радом	60%	100%
	3.4.2. Број реконструисаних школа	3	5

	3.4.3. Број опремљених школских кабинета и лабораторија	До сада није праћено	100%
	3.4.4. Број обука, семинара и тренинга које су похађали наставници и професори основних и средњих школа	До сада није праћено	50

ОПИС МЕРА:

Мере које су планиране да се спроведу у периоду 2021–2028. године односе се на активности које су усмерене на унапређење система образовања у Пироту, кроз модернизација и опремање образовних институција, образовање запослених у образовању, развој дуалног образовања, оснивање центра за пружање подршке ученицима који су обухваћени инклузивним образовањем у средњим школама, развој регионалног центра за образовање одраслих итд.

Мере које ће бити спроведене су информативно едукативне, институционално управљачко организационе и инвестиционе.

Предвиђене мере ће бити финансиране из градског буџета, али и из донација од стране републичких органа и кроз програме и пројекте међународне, регионалне и прекограничне сарадње (ЕУ, билатерални донатори, међународне организације, итд).

Градска управа Пирот је за већину предложених мера припремила оквирни износ средстава, тј. Градска управа располаже информацијама о средствима која ће бити непходна за реализацију мера.

Период реализације: 2021–2028.

Носиоци реализације: запослени у образовним институцијама у сарадњи са градским руководством и Градском управом.

МЕРЕ:

Мера 3.4.1.	Развој инфраструктуре у области образовања, модернизација и опремање образовних установа

Мера 3.4.2.	Редовно стручно усавршавање запослених у образовању
Мера 3.4.3.	Израда Програма развоја образовања у Пироту
Мера 3.4.4.	Оснивање центра за пружање подршке (помоћи) ученицима који похађају наставу по ИОП-1 и ИОП-2 (инклузивно образовање) у средњим школама
Мера 3.4.5.	Развој Регионалног тренинг центра за континуирано образовање одраслих (РТЦ КОО)
Мера 3.4.6.	Формирање високошколских установа за област пољопривреде, техничких наука и др.
Мера 3.4.7.	Развој дуалног образовања у високом образовању и отварање програма виших и високих студија у ТТ академији
Мера 3.4.8.	Унапређење положаја ученика у систему образовања

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 3.5. РАЗВОЈ СПОРТА И РЕКРЕАЦИЈЕ

	Индикатори	Почетна вредност	Циљана вредност
Приоритетни циљ 3.5. Развој спорта и рекреације До краја 2028. године значајно су унапређени услови за бављење спортом на територији града	3.5.1. Број изграђених спортских објеката и терена	8	10
	3.5.2. Број реконструисаних спортских објеката и терена	1	2

ОПИС МЕРА:

Мере које су планиране да се спроведу у периоду 2021–2028. године односе се на активности које су усмерене на унапређење постојећих и успостављање нових спортских садржаја у Пироту, кроз развој спортске инфраструктуре, организацију спортских догађаја и набавку спортске опреме и спортских реквизита.

Мере које ће бити спроведене су информативно едукативне, институционално управљачко организационе и инвестиционе.

Предвиђене мере ће бити финансиране из градског буџета, али и из донација од стране републичких органа и кроз програме и пројекте међународне, регионалне и прекограничне сарадње (ЕУ, билатерални донатори, међународне организације, итд).

Градска управа Пирот је за већину предложених мера није припремила оквирни износ средстава, тј. Градска управа тренутно не располаже информацијама о средствима која ће бити непходна за реализацију мера.

Период реализације: 2021–2028.

Мере ће реализовати запослени у спортским клубовима институцијама спорта, а у сарадњи са градским руководством и Градском управом.

МЕРЕ:

Мера 3.5.1.	Развој спортске инфраструктуре намењене деци и омладини, рекреативцима, спортистима, спортско-рекреативном туризму у граду Пироту
Мера 3.5.2.	Израда Програма развоја спорта у Пироту
Мера 3.5.3.	Организовање спортских догађаја и реализација програма који популаризују и чине спорт доступним деци и омладини, женама, особама са инвалидитетом
Мера 3.5.4.	Унапређење јавног превоза бициклима и унапређење бициклистичког саобраћаја у Пироту
Мера 3.5.5.	Набавка савремене и стандардизоване спортске опреме

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 3.6. РАЗВОЈ И УНАПРЕЂЕЊЕ ОМЛАДИНСКЕ ПОЛИТИКЕ

Приоритетни циљ 3.6. Развој и унапређење омладинске политике	**Индикатори**	**Почетна вредност**	**Циљана вредност**
До краја 2028. године унапређено је неформално образовање и развијен је волонтеризам и активизам код младих	3.6.1. Број омладинских акција и пројеката	9	15

	3.6.2.Број обука и едукација младих	6	8
	3.6.3. Број активних волонтера/волонтерки	15	30

Мере које су планиране да се спроведу у периоду 2021–2028. године односе се на активности које су усмерене на унапређење положаја младих у Пироту кроз запошљавање младих, оснаживање младих да учествују у процесу доношења градских одлука, промоцију волентеризма, итд.

Мере које ће бити спроведене су информативно едукативне и институционално управљачко организационе.

Предвиђене мере ће бити финансиране из градског буџета, али и из донација од стране републичких органа и кроз програме и пројекте међународне, регионалне и прекограничне сарадње (ЕУ, билатерални донатори, међународне организације, итд).

Градска управа Пирот је за већину предложених мера није припремила оквирни износ средстава, тј. Градска управа не располаже информацијама о средствима која ће бити непходна за реализацију мера.

Период реализације: 2021–2028.

Носиоци реализације: Градска управа, ЗИП центар за младе и омладинске организације.

МЕРЕ:

Мера 3.6.1.	Оснаживање младих кроз стицање знања, вештина и ставова (компетенција) за активизам и за разумевање проблема
Мера 3.6.2.	Веће запошљавање младих кроз изградњу капацитета, стицање нових знања из релевантних области
Мера 3.6.3.	Организовање омладинских клубова као простора за све млади који у њему могу пронаћи различите садржаје, простор за себе и своје идеје

Мера 3.6.4.	Учешће у процесу доношења одлука – дијалог са доносиоцима одлука за креирање омладинских политика на градском нивоу кроз предлагање начина за побољшање положаја младих
Мера 3.6.5.	Промоција волонтеризма кроз организацију различитих акција и кампања
Мера 3.6.6.	Боље повезивање свих актера на локалном нивоу који се баве каријерним вођењем и саветовањем у циљу боље информисаности младих и пружање подршке на каријерном путу кроз успостављање иновативних модела сарадње

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 3.7. УНАПРЕЂЕЊЕ МЕХАНИЗАМА ЗА ПОДРШКУ ЦИВИЛНОМ СЕКТОРУ

	Индикатори	Почетна вредност	Циљана вредност
Приоритетни циљ 3.7. Унапређење механизама за подршку цивилном сектору До краја 2028. године унапређени су услови за рад и активности организација цивилног друштва	3.7.1. Број припремљених пројеката од стране локалних ОЦД	82	130
	3.7.2. Број одобрених пројеката које су припремиле локалне ОЦД	69	100
	3.7.3. Број припремљених пројеката из области родне равноправности	2	8

ОПИС МЕРА:

Мере које су планиране да се спроведу у периоду 2021–2028. године односе се на активности које су усмерене на унапређење невладиног сектора (цивилног сектора) корз едукацију, учешће у процесу доношења градских одлука, активности које су усмерене на родну равноправност, итд.

Мере које ће бити спроведене су информативно едукативне.

Предвиђене мере ће бити финансиране из градског буџета, али и из донација од стране републичких органа и кроз програме и пројекте међународне, регионалне и прекограничне сарадње (ЕУ, билатерални донатори, међународне организације, итд).

Градска управа Пирот је за већину предложених мера није припремила оквирни износ средстава, тј. Градска управа не располаже информацијама о средствима која ће бити непходна за реализацију мера.

Период реализације: 2021–2028.

Носиоци реализације: Градска управа и организације цивилног друштва из Пирота.

МЕРЕ:

Мера 3.7.1.	Припрема и спровођење едукативних активности за ОЦД и неформалних група
Мера 3.7.2.	Припрема и спровођење активности које доприносе активном учешћу грађана у процесу доношења одлука и промоцији волонтеризма
Мера 3.7.3.	Припрема и спровођење активности и пројеката из области родне равноправнсти

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 3.8. УНАПРЕЂЕЊЕ СИСТЕМА БЕЗБЕДНОСТИ

	Индикатори	Почетна вредност	Циљана вредност
Приоритетни циљ 3.8. Унапређење система безбедности До краја 2028. године унапређени су капацитети градске управе, јавних предузећа и установа за реаговање у ванредним ситуацијама и побољшана је безбедност у саобраћају на целој територији града	3.8.1. Број обука и симуларних акција за запослене у градској управи, јавним редузећима и установама у области ванредних ситуација	1	3
	3.8.2. Број инсталираних саобраћајних знакова и успоривача саобраћаја	2.056 38	3834 59

	3.8.3. Број инсталираних видео камера на улицама и у јавним институцијама	18	24
	3.8.4. Број наставних часова у основним и средњим школама	До сада није праћено	120 школских часова
	3.8.5. Едукација председника и савета МЗ о ванредним ситуација	До сада није праћено	350 едукација
	3.8.6. Број састанака са удружењима грађана: Добровољно ватрогасно друштво, Радио клуб, Планинарско друштво, Ронилачки клуб, Удружење ловаца	До сада није праћено	140 састанака
	3.8.7. Број одржаних састанака Штаба за ванредне ситуације	До сада није праћено	25 састанака

ОПИС МЕРА:

Мере које су планиране да се спроведу у периоду 2021–2028. године односе се на активности које су усмерене на унапређење система безбедности у граду који се односи на безбедност у саобраћају и ванредне ситуације.

Мере које ће бити спроведене су информативно едукативне и инвестиционе и инвестиционе.

Предвиђене мере ће бити финансиране из градског буџета, али и из донација од стране републичких органа и кроз програме и пројекте међународне, регионалне и прекограничне сарадње (ЕУ, билатерални донатори, међународне организације, итд).

Градска управа Пирот је за већину предложених мера није припремила оквирни износ средстава, тј. Градска управа не располаже информацијама о средствима која ће бити непходна за реализацију мера. Период реализације: 2021–2028. Носиоци реализације: Градска управа, МУП – Сектор за ванредне ситуације, организације цивилног друштва, месне заједнице и основне и средње школе.

МЕРЕ:

Мера 3.8.1.	Израда пројеката за управљање ванредним ситуацијама (план евакуације) у школама и свим јавним установама
Мера 3.8.2.	Повећање безбедности деце и осталих учесника у саобраћају
Мера 3.8.3.	Увођење јавног градског видео надзора у циљу повећања јавне безбедности
Мера 3.8.4.	Склапање уговора са Добровољним ватрогасним друштвом о преузимању обавеза Цивилне заштите
Мера 3.8.5.	Јачање кадровских капацитета у служби за ванредне ситуације

XI РАЗВОЈНИ ПРАВАЦ 4. РАЗВОЈ ПРИВРЕДЕ

СТРАТЕШКИ ЦИЉ:

До краја 2028. године припремити сву неопходну просторно-планску и пројектно-техничку документацију за развој и опремање радних и индустријских зона, унапредити сарадњу са локалном пословном заједницом, поспешити постојећу пољопривредну производњу и обогатити и развити локалну туристичку понуду

Допринос Циљевима одржвог развоја УН – Агенда 2030 **Циљ 2. Свет без глади**

Подциљ: 2.3 До 2030. године удвостручити пољопривредну продуктивност и приходе малих произвођача хране, посебно жена, староседилачких народа, породичних пољопривредника, сточара и рибара, укључујући сигуран и једнак приступ земљи, другим производним ресурсима и улагањима, знањем, финансијским услугама, тржишта и могућности додавања вредности и запошљавања.
Подциљ: 2.4 До 2030. године обезбедити одрживе системе производње хране и применити еластичне пољопривредне праксе које повећавају продуктивност и производњу, које помажу у одржавању екосистема, које јачају капацитет за прилагођавање климатским променама, екстремним временским условима, сушама, поплавама и другим катастрофама и прогресивно побољшавају земљу и квалитет земљишта.

Циљ 8. Достојанствени рад и економски раст

Подциљ: 8.2 Постићи веће нивое економске продуктивности кроз диверзификацију, технолошку надоградњу и иновације, укључујући фокусирање на секторе високе додане вредности и радно интензивне секторе
Подциљ: 8.3 Промовисати развојно оријентисану политику која подржава продуктивне активности, достојно отварање нових радних места, предузетништво, креативност и иновације и подстиче формализацију и раст микро, малих и средњих предузећа, укључујући приступ финансијским услугама
Подциљ: 8.5 До 2030. године постићи потпуно и продуктивно запослење и пристојан рад за све жене и мушкарце, укључујући младе и особе са инвалидитетом, и једнаку плату за рад једнаке вредности
Подциљ: 8.9 До 2030. године осмислити и спровести политике за промоцију одрживог туризма који ствара радна места и промовише локалну културу и производе

Циљ 9. Индустрија, иновације и инфраструктура

Подциљ: 9.1 Развити квалитетну, поуздану, одрживу и отпорну инфраструктуру, укључујући регионалну и прекограничну инфраструктуру, за подршку економском развоју и људском благостању, са фокусом на приступачан и једнак приступ за све.

SWOT АНАЛИЗА

SWOT (Strenths, Weaknesses, Opportunities, Threats) анализа представља анализу екстерних (снаге и слабости) и интерних фактора (шансе и претње). Ова анализа представља основу за стратешко планирање, односно дефинисање будућих циљева, пројеката и мера.

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
• Близина два аеродрома (Ниш и Софија)	• Непостојање слободних и инфраструктурно опремљених

• Усвојен Просторни план града за период 2021–2035. године • У току је припрема ПГР за Завојско језеро • „Индустријска зона 2" – постојање пројектно-техничке документације за инфаструктурно опремање • Постојање Слободне зоне „Пирот" • Град има Програм промоције и развоја туризма 2018–2022. • Читава територија коју обухвата град Пирот има категорију туристичког места III категорије • Град даје субвенције и подржава рад пољопривредних газдинстава • Град даје субвенције (субвенционише камату) локалним малим и средњим предузећима • Организовани предузетници и привредници – Удружење произвођача пиротске пеглане кобасице, Опште удужење предузетника и Уговорна окружна привредна комора Пирот • Активно удружење пчелара • Активно удружење сточара „Стара планина" • Активно удружење произвођача пиротске пеглане кобасице • Искусан и образован кадар у Пољопривредној саветодавној и стручној служби • Значајне површине пољопривредног земљишта на којима је омогућена разноврсна биљна и сточарска производња; • Повољни услови за еко и органску пољопривредну производњу • Традиција у пољопривредној производњи • Повољни услови за гајење оваца, коза и говеда у брдско-планинском подручју	локација у постојећим радним зонама за нове инвеститоре • Није припремљен ПДР за Радну зону „Индустријска зона 2" • Град нема слободних „brownfiled" локација • Непостојање слободних локација у Слободној зони „Пирот" • Недовољни туристички смештајни капацитети у селима • Непостојање референтне лабораторије на територији града – испитивање земљишта и испитивање производа • Недостатак система за наводњавање, због чега се недовољно користе расположиви водни ресурси • Уситњеност земљишног поседа • Отежана употреба механизације због структуре земљишта, конфигурације терена и уситњености поседа • Застарелост и висок степен амортизованости средстава механизације и опреме у пољопривреди • Застарели и у високом степену амортизовани засади винове лозе • Недовољно решена инфраструктура у руралним и планинским деловима општине (локални путеви, водоснадбевање, канализација, комунални отпад и др.) • Неорганизован откуп пољопривредних производа од произвођача • Неорганизовано снабдевање пољопривредних произвођача средствима за заштиту биља и стоке • Мали капацитети за прераду пољопривредних производа • Недовољно познавање капацитета и потреба ЕУ тржишта

• Повољни услови за интензивно гајење говеда, свиња и живине у равничарском подручју • Значајни изграђени и недовољно искоришћени капацитети за смештај и исхрану стоке (напуштене фарме оваца, крава и товилишта за јунад и др.) • Развијена стручна служба за сточарство у Пољопривредној саветодавној и стручној служби • Средња пољопривредна школа млекарског смера • Едуковани пољопривредни произвођачи • Повољни услови за гајење коштичавог воћа (шљива, вишња), јабучастог воћа (јабука, крушка), јагодичаског воћа (јагода, купина, боровница) и језграстог воћа (орах) • Повољни услови за гајење винове лозе • Повољни услови за гајење поврћа на отвореном и затвореном простору (пластеници) • Изузетно повољни услови за развој алтернативних и других грана пољопривреде (пчеларство, подизање рибњака пастрмке, гајење ловне дивљачи, производња лековитог и ароматичног биља) • Традиција мале привреде и занатства • Добро очувана животна средина као основ еко и руралног туризма • Развијена прерађивачка индустрија у пољопривреди • Атрактивни туристички ресурси (историјски и споменици културе, манастири, цркве, тврђава Кале, археолошко налазишта, итд.) • Етнографско наслеђе и архитектура	• Недовољан прилив инвестиција и нових радних места • Неадекватна и неквалификована радна снага – велики број неквалификованих радника • Непостојање пратеће туристичке инфраструктуре и садржаја дуж пута Ниш – Софија • Непостојање комплетно опремљене индустријске зоне са развијеном инфраструктуром • Неповезаност МСП сектора са великим системима • Кратак просечан боравак туриста • Недовољно искоришћени потенцијали ловног, здравственог, излетничког и културно-манифестационог туризма • Непостојање стратешких докумената из области заштите животне средине на локалном нивоу • Недостатак катастра о постојећим природним ресурсима • Систем образовања не прати потребе привреде • Непостојање кадра на тржишту рада (одређених струка) • Мали проценат наводњавања и коришћења расположивих водних ресурса • Неповољна старосна структура у руралним подручјима • Мали број модерно организованих газдинстава • Преовлађује екстензивна пољопривредна производња • Непостојање разноврсне индустријске производње • Неорганизован наступ пољопривредних произвођача кроз пољопривредне задруге на тржишту

• Велики број потенцијалних излетишта и туристичких локалитета • Добра промоција градских развојних потенцијала • Град са повољним пословним окружењем (сертификат НАЛЕД) • Град је сертификован и као „Film frendly" од стране Српске филмске асоцијације • Постојање Одсека за локални економски развој у градској управи • Постојање Бизнис инкубатора услужних делатности и Регионалног старт уп центра • Постојање канцеларије Регионалне развојне агенције – РРА Југ • Богато културно–историјско и природно наслеђе • Европска награда ЕДЕН – изузетна дестинација Европе за туризам и локалну гастрономију • Постојање регионалних брендова (пиротски качкаваљ, пиротски ћилим, пиротска пеглана кобасица) • Три елемената из Пирота су на листи нематеријалног културног наслеђа Србије: пиротско ћилимарство, производња пиротског качкаваља и пиротски говор/приповедање • Препознатљиве туристичке, културне и привредне манифестације (пеглана кобасица, фестивал сира и качкаваља, Међународни фолклорни фестивал, итд.) • Природне и антропогене вредности – заштићена подручја – ресурс за развој туризма • Пашњаци и ливаде као значајан ресурс за развој сточарства • Велики број активних привредних субјеката	• Мала финансијска моћ пољопривредних домаћинстава • Недовољна инфраструктурна и комунална опремљеност руралног подручја – пут, вода, канализација, јавна расвета, итд. • Мешовита производња на највећем броју газдинстава – мали тржишни вишкови • Недовољно развијен сеоски и рурални туризам • Недовољан број запослених у туризму

• Присуство страних инвеститора • Добра сарадња локалне пословне заједнице и градског руководства/ градске управе • 10 активних пољопривредних задруга • Велики број регистрованих пољопривредних газдинстава • Добра туристичка сигнализација • Препознатљивост туризма као развојне шансе од стране градске власти • Преко 300 км обележених планинских стаза у Парку природе „Стара планина" и Специјалном резервату природе „Јерма" • Планинарски дом за смештај у селу Дојкинци • Споразум о оснивању Туристичке регије Југоисточна Србија • Дигитализоване туристичке дестинација • Постојање пројектно-техничке документације за изградњу и адаптацију туристичког инфо-центра у Пироту	
ШАНСЕ	**ПРЕТЊЕ**
• Доступни републички фондови-Канцеларија за јавна улагања • Парк природе „Стара Планина" – велики потенцијал за развој туризма • Инфраструктурно улагање и опремање ширег простора Завојског језера • Даља промоција и маркетинг производа са територије Пирота – пеглана кобасица, пиротски качкаваљ, пиротски ћилим, старопланински мед старопланинска трпеза, итд. • Стратегија развоја пољопривреде и друге мере економске политике Републике Србије	• Привредно заостајање Републике Србије у односу на земље региона • Негативна демографска кретања, а посебно у руралним и планинским деловима града • Изостанак подстицаја и субвенција у пољопривреди због могућег дефицита у републичком и градском буџету • Могућност привредне рецесије у земљама ЕУ услед последица вируса ковид 19, што нужно доводи до пада потрошње • Рад на црно и сива економија • Глобална економска криза и смањен прилив страних инвестиција

• Нове инвестиције у пољопривреду и рурални развој од стране привредника и предузетника • Близина великих потрошачких центара у Србији (Ниш) и окружењу (Софија) • Висока стопа раста тражње хране на ЕУ тржишту и компаративна предност Пиротског краја у производњи појединих пољопривредних производа – месо, сир, поврће, воће, итд. • Укрупњавање земљишних поседа, као резултат тржишне економије • Увођење савремених технологија у примарну пољопривредну производњу и прераду пољопривредних производа • Средстава ЕУ за рурални развој и развој пољопривреде – ИПАРД • Увођење норми и стандарда квалитета у пољопривредној производњи • Политичка стабилност, сарадња са републичким органима • Макроекономска стабилност • Стабилна монетарна политика и банкарски систем • Сарадња са привредницима и пољопривредницима из окружења и удруживање на бази кластера • Пораст тражње за сеоским и руралним туризмом • Развој јавно приватног партнерства • Подстицање развоја органске пољопривредне производње • Сузбијање сиве економије • Даља улагања у инфраструктуру • Регионална и прекогранична сарадња • Нове директне инвестиције – домаћи и страни улагачи • Међународни споразуми (ЕУ, ЦЕФТА, итд.) • Боље организовање и удруживање привредника и предузетника	• Стопа природног прираштаја, тренд старења радне популације • Економска и монетарна нестабилност на нивоу државе и региона • Слаб прилив капитала и подизања нивоа технолошке опремљености • Неспремност локалне привреде за усвајање нових стандарда у пословању (ИСО, ХАЦЦП) • Неусаглашеност система образовања са захтевима привреде и са ЕУ стандардима • Одлив радне снаге – одлазак у иностранство због боље плаћених послова • Непостојање извозне стратегије Републике Србије • Увоз робе широке потрошње непровереног квалитета • Недовољно интересовање домаћих и страних инвеститора за инвестиционо и привредно улагање на подручју града/Републике • Климатске промене • Низак наталитет • Старење радно способног становништва и одлазак младих са села • Угрожавање животне средине и девастација одређених простора и локалитета • Непостојање свести о развоју предузетништва у туризму • Непрепознатљивост града Пирота као туристичке дестинације

• Развој прерађивачког сектора у пољопривреди • Стварање комерцијалних пољопривредних газдинстава • Извоз пољопривредних производа • Унапређење противградне заштите • Изградња система за наводњавање • Коришћење обновљивих извора енергије и термалних вода • Брендирање пољопривредних производа са територије града Пирота • Повезивање туристичких дестинација у региону и прекогранична сарадња • Сеоски и рурални туризам • Планински туризам • Ловни туризам • Реконструкција школа и војних објекта у функцији развоја туризма	

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 4.1. ПЛАНИРАЊЕ , ПРОЈЕКТОВАЊЕ И ИЗГРАДЊА САВРЕМЕНИХ ИНФРАСТРУКТУРНИХ МРЕЖА И ОБЈЕКАТА

	Индикатори	Почетна вредност	Циљана вредност
Приоритетни циљ 4.1. Планирање и пројектовање савремених инфраструктурних мрежа и објеката До краја 2028. године припремљена је сва неопходна просторно–планска и пројектно-техничка документација и реконструисана/изграђена неопходна инфраструктура у радним зонама	4.1.1. Број припремљених просторно-планских докумената	8	9
	4.1.2. Број припремљене пројектно-техничке документације	4	7
	4.1.3. Километри реконструисане и		

	изграђене инфраструктуре у радним зонама	0,72	1,74

ОПИС МЕРА:

Мере које су планиране да се спроведу у периоду 2021–2028. године односе се на израду урбанистичких планова и урбанистичко-техничких докумената, пројектно-техничке документације за изградњу и реконструкцију комуналних објеката у индустријским зонама.

Мере које ће бити спроведене су инвестиционе.

Предвиђене мере ће бити финансиране из градског буџета, али и из донација од стране републичких органа и кроз програме и пројекте међународне, регионалне и прекограничне сарадње (ЕУ, билатерални донатори, међународне организације, итд).

Градска управа Пирот је за већину предложених мера није припремила оквирни износ средстава, тј. Градска управа не располаже информацијама о средствима која ће бити непходна за реализацију мера.

Период реализације: 2021–2028.

Носиоци реализације: ЈП за планирање и уређивање грађевинског земљишта и Градска управа Пирот.

МЕРЕ:

Мера 4.1.1.	Израда урбанистичког пројекта/плана детаљне регулације за радну зону „Индустријска зона 2”
Мера 4.1.2.	Израда пројектно-техничке документације за изградњу и реконструкцију целокупне комуналне инфраструктуре у радној зони „Индустријска зона 1” и „Индустријска зона 2”
Мера 4.1.3.	Изградња и реконструкција целокупне комуналне инфраструктуре у радној зони „Индустријска зона 1” и „Индустријска зона 2”

Мера 4.1.4.	Израда пројектно-техничке документације за изградњу трафостанице у радној зони „Индустријска зона 1” и „Индустријска зона 2”
Мера 4.1.5.	Изградња трафо станице у радној зони „Индустријска зона 1” и „Индустријска зона 2”
Мера 4.1.6.	Израда пројектно-техничке документације за изградњу гасоводне мреже у у радној зони „Индустријска зона 1”
Мера 4.1.7.	Изградња гасоводне мреже у у радној зони „Индустријска зона 1”

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 4.2. ПРИВЛАЧЕЊЕ И ПОДСТИЦАЈ РАЗВОЈА ИНВЕСТИЦИЈА

Приоритетни циљ 4.2. Привлачење и подстицај развоја инвестиција	**Индикатори**	**Почетна вредност**	**Циљана вредност**
До краја 2028. године припремљени су промотивни материјали и град Пирот је промовисан на домаћим и међународим инвестиционим сајмовима и инвестиционим манифестацијама	4.2.1. Број манифестација и сајмова који су посећени	2	5

ОПИС МЕРА:

Мере које су планиране да се спроведу у периоду 2021–2028. године односе се на активности које су усмерене на промоцију градских инвестиционих потенцијала у области производне индустрије, туризма, пољопривреде, итд.

Мере које ће бити спроведене су инвестиционе и информативно едукативне.

Предвиђене мере ће бити финансиране из градског буџета, али и из донација од стране републичких органа и кроз програме и пројекте међународне, регионалне и прекограничне сарадње (ЕУ, билатерални донатори, међународне организације, итд).

Градска управа Пирот је за већину предложених мера није припремила оквирни износ средстава, тј. Градска управа не располаже информацијама о средствима која ће бити непходна за реализацију мера.

Период реализације: 2021–2028.

Носиоци реализације: Канцеларија за локални економски развој, Регионална развојна агенција Југ и Градска управа Пирот .

МЕРЕ:

Мера 4.2.1.	Припрема пакета подстицајних мера за инвеститоре
Мера 4.2.2.	Израда мултимедијалних промотивних садржаја за промоцију града и градских инвестиционих потенцијала
Мера 4.2.3.	Посете инвестиционим сајмовима и манифестацијама у Републици Србији и иностарнству
Мера 4.2.4.	Припрема и организација тренинга и обука за запослене у градској управи и јавним предузећима и установама о припреми и спровођењу ЕУ програма и пројеката

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 4.3. ПОДРШКА РАЗВОЈУ ЛОКАЛНЕ ПОСЛОВНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

	Индикатори	Почетна вредност	Циљана вредност
Приоритетни циљ 4.3. Подршка развоју локалне пословне заједнице До краја 2028. године унапређен је привредни амбијент у граду и унапређен је приватно-јавни дијалог	4.3.1.Број регистрованих предузетника и МСП	1.500 ПР 447 МСП	1650 ПР 490 МСП
	4.3.2. Број заједничких пројеката и иницијатива које су спроведене у сарадњи приватног и јавног сектора	2	4

ОПИС МЕРА:

Мере које су планиране да се спроведу у периоду 2021–2028. године односе се на активности које су усмерене на подршку локалној пословној заједници кроз финансијску подршку, сарадњу са образовним институцијама, помоћ кроз субвенционисање кредита, кроз оснивање асоцијација и удружења, итд.

Мере које ће бити спроведене су подстицајне, инвестиционе и информативно едукативне.

Предвиђене мере ће бити финансиране из градског буџета, али и из донација од стране републичких органа и кроз програме и пројекте међународне, регионалне и прекограничне сарадње (ЕУ, билатерални донатори, међународне организације, итд).

Градска управа Пирот је за већину предложених мера није припремила оквирни износ средстава, тј. Градска управа не располаже информацијама о средствима која ће бити непходна за реализацију мера.

Период реализације: 2021–2028.

Носиоци реализације: Канцеларија за локални економски развој, Национална служба за запошљавање, ЗИП центар за младе, Регионална развојна агенција Југ, организације цивилног друштва и Градска управа Пирот.

МЕРЕ:

Мера 4.3.1.	Оснивање буџетског Фонда за финансирање за подршку предузетницима и привредницима
Мера 4.3.2.	Израда Програма подршке развоју малих и средњих предузећа и предузетника
Мера 4.3.3.	Развој привредног сектора на територији града Пирота и повећање конкурентности привредних субјеката
Мера 4.3.4.	Усклађивање образовних профила у средњим школама са потребама локалне пословне заједнице
Мера 4.3.5.	Помоћ сектору микро, малих и средњих предузећа и предузетника субвенционисањем камате на инвестиционе кредите
Мера 4.3.6.	Унапређење положаја незапослених лица на локалном тржишту рада кроз различите мере активне политике запошљавања
Мера 4.3.7.	Припрема и спровођење анкета и анализа о ставовима локалне пословне заједнице о пословном амбијенту и пословној клими у граду

Мера 4.3.8.	Подршка оснивању удружења/асоцијација привредника у Пироту и подршка постојећим удружењима и асоцијацијама
Мера 4.3.9.	Развој и промоција предузетничког духа и подстицање предузетништва жена, младих и социјалног и креативног предузетништва

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 4.4. РАЗВОЈ ПОЉОПРИВРЕДЕ И РУРАЛНИ РАЗВОЈ

	Индикатори	Почетна вредност	Циљана вредност
Приоритетни циљ 4.4. Развој пољопривреде и рурални развој До краја 2028. године повећана је продуктивност и приходи у пољопривреди	4.4.1. Број пољопривредних газдинстава која користе градске субвенције	500	600
	4.4.2. Број пољопривредних газдинстава који у току године користе више од 500.000,00 динара градских субвенција	28	60

ОПИС МЕРА:

Мере које су планиране да се спроведу у периоду 2021–2028. године односе се на активности које су усмерене на развој пољопривреде и рурални развој кроз нове инвестиције и брендирање пољопривредних производа са територије града Пирота.

Мере које ће бити спроведене су подстицајне, инвестиционе и информативно едукативне.

Предвиђене мере ће бити финансиране из градског буџета, али и из донација од стране републичких органа и кроз програме и пројекте међународне, регионалне и прекограничне сарадње (ЕУ, билатерални донатори, међународне организације, итд).

Градска управа Пирот је за већину предложених мера није припремила оквирни износ средстава, тј. Градска управа не располаже информацијама о средствима која ће бити непходна за реализацију мера.

Период реализације: 2021–2028. Носиоци реализације: Пољопривредна, саветодавна и стручна служба Пирот, Градска управа Пирот и удружења у области пољопривреде и руралног развоја.

МЕРЕ:

Мера 4.4.1.	Израда Програма развоја пољопривреде у Пироту
Мера 4.4.2.	Стварање услова за развој и унапређење органске и интегралне пољопривредне производње
Мера 4.4.3.	Континуирана едукација и информисање пољопривредних произвођача о заштити биља, о стандардима и прописима у производњи здраве и органске хране, о ЕУ стандардима и регулативама у пољопривредној производњи и производњи хране
Мера 4.4.4.	Диверзификација руралне економије и унапређење квалитета живота у руралним подручјима
Мера 4.4.5.	Унапређење пласмана пољопривредних производа
Мера 4.4.6.	Електрификација поља путем соларних панела
Мера 4.4.7.	Изградња система за наводњавање пољопривредних површина
Мера 4.4.8.	Уређење пољопривредног земљишта комасацијом
Мера 4.4.9.	Брендирање и промоција пољопривредних и прехрамбених производа са територије града Пирота
Мера 4.4.10.	Посете пољопривредним сајмовима и манифестацијама у Републици Србији и иностранству

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 4.5. РАЗВОЈ ТУРИЗМА

Приоритетни циљ 4.5. Развој туризма	**Индикатори**	**Почетна вредност**	**Циљана вредност**

До краја 2028. године унапредити локалну туристичку понуду и унапредити услове за развој руралног туризма	4.5.1. Износ прихода од туризма на годишњем нивоу	200.000.000 РСД	500.000.000 РСД
	4.5.2. Број туриста и број ноћења	40.000	100.000
	4.5.3. Број запослених у туризму	500	1.000

ОПИС МЕРА:

Мере које су планиране да се спроведу у периоду 2021–2028. године односе се на активности које су усмерене на развој туризма у Пироту кроз нове инвестиције и промоцију туристичких потенцијала града Пирота.

Мере које ће бити спроведене су подстицајне, инвестиционе и информативно едукативне.

Предвиђене мере ће бити финансиране из градског буџета, али и из донација од стране републичких органа и кроз програме и пројекте међународне, регионалне и прекограничне сарадње (ЕУ, билатерални донатори, међународне организације, итд).

Градска управа Пирот је за већину предложених мера није припремила оквирни износ средстава, тј. Градска управа не располаже информацијама о средствима која ће бити непходна за реализацију мера.

Период реализације: 2021–2028.

Мере ће реализовати Туристичка организација „Пирот" и градска управа Пирот.

МЕРЕ:

Мера 4.5.1.	Израда Програма за развој туризма на територији града Пирота (2022–2025.)
Мера 4.5.2.	Реконструкција старих објеката и школа у функцији развоја туризма
Мера 4.5.3.	Изградња путне инфраструктуре у циљу развоја туризма

Мера 4.5.4.	Унапређење капацитета запослених у туризму
Мера 4.5.5.	Израда и постављање туристичке сигнализације на Коридору 10 и на државним деоницама пута у ПП „Стара Планина” и СРП „Јерма”
Мера 4.5.6.	Промоција туристичких потенцијала града Пирота
Мера 4.5.7.	Уређење археолошких локалитета на територији града
Мера 4.5.8.	Ревитализација и адаптација културно–историјских споменика
Мера 4.5.9.	Формирање туристичког инфо центра у Пироту
Мера 4.5.10.	Уређење термалног извора „Даг Бањица”
Мера 4.5.11.	Уређење простора око археолошке поставке у тврђави „Момчилов град”

XII ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА РАЗВОЈА ГРАДА ПИРОТА

Град Пирот ће кроз дефинисан механизам улога и одговорности, вршити праћење спровођења и реализације усвојеног Плана развоја града, а о резултатима овог процеса биће припремани посебни извештаји. Одговорност за реализацију и спровођење програма и пројеката и достизање постављених индикатора имају градска управа, тј. надлежна одељења и службе. Град ће у сам процес спровођења и реализације усвојеног Плана развоја, укључити и друге актере.

Наведени процес састоји се од три следљиве активности, а то су:

- праћење
- вредновање и
- извештавање

Одговорна тела за спровођење горе наведених активности су:

- Градско веће
- Градска управа
- Комисија за праћење спровођења Плана развоја града Пирота 2021–2028.

Комисију за праћење спровођења Плана развоја града решењем ће именовати градоначелник града Пирота, а чиниће је представници градске управе, јавних предузећа, представници привреде и НВО. Комисија за спровођење Плана развоја града састајаће се на сваких шест (6) месеци, уз обавезу и чешћег састајања, према одлуци градоначелника.

Праћење (мониторинг) реализације програма и пројеката дефинисаних Планом развоја града је систем прикупљање и обраде података у вези са реализацијом појединих активности у оквиру сваког програма. Сврха прикупљања и обраде података је упоређивање постигнутих резултата у оквиру сваког од програма и пројеката, у односу на планиране резултате.

Праћење се врши континуирано, а за то се користе дефинисани обрасци и базе података које је потребно ажурирати у складу са доступним подацима званичне статистике (секундарни подаци).

Поред секундарних података из званичне статистике, прикупљаће се и примарни подаци, а одговорност за наведену активност имају руководиоци одељења градске управе, у складу са надлежностима за конкретне податке. Прикупљени подаци се уносе у претходно припремљене обрасце (базе), а одељења самостално могу одлучити о начину прикупљања података (интервју, упитник, анкета и сл).

Посебно је значајно водити рачуна о јасном дефинисању улога и одговорности у делу прикупљања података, где ће овај посао бити дефинисан као системска активност, а не као једнократни задатак.

Извештавање је активност која се спроводи након завршетка активности прикупљања података, а подразумева припрему шестомесечног и годишњег извештаја о спровођењу Плана развоја града, у оквиру поступка прописаном за израду извештаја о спровођењу средњорочног плана.

Град Пирот, као обвезник средњорочног планирања, у обавези је да прати и анализира напредак у остварењу циљева из средњорочног плана и резултате спроводених мера и активности (на основу остварених вредности показатеља учинка и утрошених средстава). На основу ове анализе обвезници средњорочног планирања до 15. марта текуће године израђују годишњи извештај о спровођењу средњорочног плана и годишњи извештај о учинку програмског буџета за претходну фискалну годину.

Поред годишњег извештаја, градско веће, истеком сваке треће календарске године од доношења Плана развоја, утврђује предлог извештаја о учинцима спровођења плана развоја, који подноси на усвајање Скупштини града, најкасније у року од шест месеци од истека тог рока. Годишњи извештај о спровођењу Плана развоја града и Извештај о учинцима спровођења, се објављује на интернет страници града, најкасније 15 дана од дана усвајања. Након усвајања извештаја о учинцима, Градско веће и Скупштина града могу утврдити потребу спровођења ревизије Плана развоја, на основу чега се приступа изради предлога измена и допуна плана развоја. План развоја града мења се и допуњује у процедури прописаној за његово усвајање.